

T.C.

**ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
“PİYANO EĞİTİMİ”, “MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ” VE
“EŞLİK (KOREPETİSYON)” DERSLERİ İLE
OKUL ŞARKILARINA DOĞAÇLAMA EŞLİK BECERİLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİLER**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Alper GÖRSEV**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ**

**Temmuz – 2006
BOLU**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Alper GÖRSEV'E ait "A.İ.B.Ü.Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin "Piyano Eğitimi", "Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi" ve "Eşlik (Korepetisyon)" dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri arasındaki ilişkiler" adlı çalışma, jürimiz tarafından Müzik Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

İmza

Üye: Yrd. Doç. Dr. Şaduman KAPUSUZOĞLU (**Jüri Başkanı**)

Üye: Yrd. Doç. Dr. Dolunay A. BARIŞ (**Tez Danışmanı**)

Üye: Yrd. Doç. Dr. A. Serkan ECE

Prof. Dr. Uğur ESER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

**ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
“PİYANO EĞİTİMİ”, “MÜZİK TEORİSİ VE İŞİTME EĞİTİMİ” VE
“EŞLİK (KOREPETİSYON)” DERSLERİ İLE OKUL ŞARKILARINA
DOĞAÇLAMA EŞLİK BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER**

Alper GÖRSEV

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ

Temmuz – 2006

Bu araştırma, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri arasındaki ilişkilerin saptanması ve öğretim programlarında bu becerilere etkisi olduğu düşünülen derslerin mevcut durumları ile ilgili öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

Bu amaçla 2005–2006 öğretim yılı I.yarıyıl güz döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim gören 20 son sınıf öğrencisi ve “Piyano”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” alanlarında eğitim vermekte olan 10 öğretim elemanı örneklem grubu olarak belirlenmiştir.

Araştırmada; nicel verilerin elde edilmesi amacı ile örneklem grubunu oluşturan son sınıf öğrencilerinin teorik bilgilerini belirlemek için teorik analiz formu, okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri ile ilgili davranışların gerçekleşme düzeylerini belirlemek için gözlem, öğretim elemanları ve son sınıf öğrencilerinin becerilerin gelişimine etki eden dersler ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacı ile anket uygulanmış, araştırmayı nitel yönden desteklemesi açısından da belgesel kaynaklar taranmıştır.

Araştırmanın veri çözümleme aşamasında “Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi” (S.P.S.S.) programı ve frekans ve yüzdelik değerler kullanılmış, ulaşılan değerler araştırmacı tarafından tablolaştırılarak betimlenmiştir. Nicel verilerin değerlendirilmesi sonucunda her öğrenci için bir “Teorik Analiz Puanı” ve “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri Puanı” elde edilmiş, bu puanlar ilgili derslerdeki akademik başarılar ile ilişkilendirilmiş, becerilere etki eden dersler ile ilgili öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri yine tablolar halinde sunulmuştur.

Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri ile ilgili davranışları teorik ve pratik boyutlarda orta düzeyde gerçekleştirebildikleri, öğretim elemanları ve öğrencilerin ilgili becerilerin kazandırılması/geliştirilmesine etki eden derslerin programlardaki yeri, önemi ve yeniden değerlendirilerek düzenlenmesi ile ilgili ortak görüşte oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Piyano Eğitimi, Eşlik (Korepetisyon), Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi, Doğaçlama Eşlik Becerisi, Müzik Öğretmenliği Eğitimi.

ABSTRACT

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE COURSES ENTITLED
“PIANO EDUCATION”, MUSIC THEORY AND HEARING EDUCATION”
AND “ACCOMPANIMENT” AND THE SKILLS OF IMPROVISED
ACCOMPANIMENT TO THE SCHOOL SONGS OF THE LAST YEAR
STUDENTS OF ABANT IZZET BAYSAL UNIVERSITY DEPARTMENT OF
MUSIC EDUCATION**

Alper GÖRSEV

MA Thesis

Department of Music Education

Thesis Supervisor: Assist. Prof. Dr. Dolunay Akgül BARIŞ

July, 2006

This study was conducted with the purpose of determining the relationship between the courses entitled “Piano Education”, “Music Theory and Hearing Education” and “Accompaniment” and the skills of improvised accompaniment to the school songs of the last year students at the Department of Music Education and of introducing the views of related instructors and students about current situations of the courses in curricula which are thought to be influential on this skills.

The sample was determined as 20 last year students enrolled at Abant Izzet Baysal University Faculty of Education Department of Fine Arts Education Music Education Programme in Fall Term and 10 instructors who were giving courses entitled “Piano”, Music Theory and Hearing Education” and “Accompaniment” in the Fall Term of 2005–2005 Educational Year.

In this study, for the purpose of obtaining quantitative data, theoretical analysis form was used in order to determine the theoretical knowledge of the last year students, observation was made in order to determine the level of students' accomplishment of behaviours related to improvised accompaniment to the school songs, a survey was applied in order to determine the views of instructors and students about the courses which effect the develepment of skills; and documentary sources were reviewed for supporting the study with qualitative data.

“Statistical Package for Social Sciences” (S.P.S.S.) software, frequency and percentages were used during the process of data analyis of this study; and the obtained values are descibed converting them to tables. As a result of evaluation of the qualitative data “ Theoretical Analysis Point” and “The Point for Improvised Accompaniment to the School Songs” were obtained for each student, these points were associated with the academic success; and the views of students and instructors about the courses which effect the skills are presented in tables as well.

After the evaluation of the data, it was found that the last year students enrolled at A.I.B.U. Faculty of Education Department of Fine Arts Education Music Education Programme could accomplish the bahaviours related to improvised accompaniment to the school songs at medium level in theory and application; and the instructors and the students were in agreement about the role, importance and rearrangement of the courses which effect on acquiring and development of the related skills.

Key Words: Piano Education, Accompaniment, Music Theory and Hearing Education, Improvised Accompaniment Skill, Music Teacher Education.

TEŞEKKÜR

Araştırmanın tüm aşamalarında görüş ve önerilerinden yararlandığım, konu bulma aşamasından araştırmanın bitimine kadar sabır ve desteğini benden esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Dolunay A. BARIŞ'A, istatistiksel çözümlemelerin yapılmasında Yrd. Doç. Dr. Nuri DOĞAN'A, gözlem aşamasında değerli zamanlarını ayırarak sabır ve titizlikle çözümlemelerde bulunan arkadaşım Öğr. Gör. Mine Devrim M. ARSAL'A ve Öğr. Gör. Yavuz DURAK'A; araştırmaya katılan müzik öğretmeni adayı son sınıf öğrencilerine ve öğretim elemanlarına; araştırmanın yazım aşamasındaki yardımlarından dolayı Eylem AKGÜL'E ve ömür boyu daimi destekçilerim olan “Aile”me teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmacı
Alper GÖRSEV
Temmuz- 2006

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xii

BÖLÜM I

Giriş.....	1
Problem Durumu.....	1
Problem Cümlesi.....	2
Alt Problemler.....	3
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Önemi.....	4
Sayıtlılar.....	4
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

1. KURAMSAL

TEMELLER.....8

Eğitim.....	8
Eğitim- Öğretim.....	10
Öğretmenlik.....	13

İyi Bir Öğretmenin Özellikleri.....	14
Dal Öğretmenliği Eğitimi.....	17
Dal Öğretmenliği Eğitimi Programı ve Kapsamı.....	18
Dal Öğretmenliği Bilgisinin Niteliği ve Önemi.....	19
Ders ağırlıkları.....	20
Müzik Öğretmenliği Eğitimi.....	20
Müzik Eğitimi ve Öğretimi.....	20
Müzik Eğitiminin Genel Kapsamı.....	22
Müzik Eğitiminin Temel İlke ve Amaçları.....	23
Müzik Eğitiminin Üç Ana Türü.....	24
Genel Müzik Eğitimi.....	24
Özengen Müzik Eğitimi.....	25
Mesleki Müzik Eğitimi.....	26
Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitimi Programlarına Tarihsel Bir Bakış	26
Müzik Öğretmenliği Programlarında “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerileri”ne Etki Eden Dersler	30
Piyano Eğitimi	30
Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi	32
Eşlik (Korepetisyon) Eğitimi	34
2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	36

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	46
Araştırma Modeli.....	46
Araştırmanın Evreni ve Örneklem Grupları.....	46
Örneklem Grubuna Ait Kişisel Bilgiler.....	47
Veri Toplama ve Çözümleme Teknikleri.....	49
Teorik Analiz Formunun Hazırlanması.....	49
Teorik Analiz Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Katsayılarının Belirlenmesi.....	50

Teorik Analiz Verilerinin Puanlanması.....	51
Gözlem Formunun Hazırlanması.....	52
Gözlem Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Katsayılarının Belirlenmesi.....	54
Gözlemcilerin Tutarlılıklarının Belirlenmesi.....	56
Gözlem Verilerinin Puanlanması.....	57
Anket Formunun Hazırlanması ve Değerlendirilmesi	58

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM 59

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	66
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	68
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	70
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	73
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	76
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	78
Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	81
Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum.....	84

BÖLÜM V

SONUÇ.....	108
TARTIŞMA	114

BÖLÜM VI

ÖNERİLER.....	116
Piyano Eğitimi Dersi İle İlgili Öneriler.....	116
Eşlik (Korepetisyon) Dersi İle İlgili Öneriler.....	116
Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi Dersi İle İlgili Öneriler.....	117
Yeni Araştırmalara İlişkin Öneriler	118

KAYNAKÇA.....	119
EKLER.....	122
ÖZGEÇMİŞ.....	138

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1: Örneklem Grubuna İlişkin Bilgiler	47
Çizelge 2: Müzik Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencileri	47
Çizelge 3: Müzik Anabilim Dalı Öğretim Elemanları	48
Çizelge 4: Analiz Formları İçin Güvenirlik Değerleri	51
Çizelge 5: Teorik Analiz Puanı Oluşturma Süreci	52
Çizelge 6: Gözlem Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Katsayıları	54
Çizelge 7: Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerilerini Puanlama Süreci	55
Çizelge 8: Gözlemciler Arası Tutarlık (Güvenirlik) Katsayıları	57
Çizelge 9: Davranış Puanlarının Ortalanması	58
Çizelge 10: Örneklem Grubuna Ait Birinci Şarkı Teorik Analiz Puanları	59
Çizelge 11: Örneklem Grubuna Ait İkinci Şarkı Teorik Analiz Puanları	60
Çizelge 12: Örneklem Grubuna Ait Okul Şarkıları Teorik Analiz Puanları	61
Çizelge 13: Örneklem Grubuna Ait Birinci Şarkı Doğaçlama Eşlik Puanları	62
Çizelge 14: Örneklem Grubuna Ait İkinci Şarkı Doğaçlama Eşlik Puanları	63
Çizelge 15: Örneklem Grubuna Ait Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri Puanları	64
Çizelge 16: Örneklem Grubuna Ait Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri Puanlarının Dağılımı	65
Çizelge 17: Birinci Şarkı “Pozisyon” ile İlgili Davranışlar	66
Çizelge 18: İkinci Şarkı “Pozisyon” ile İlgili Davranışlar	66
Çizelge 19: “Pozisyon” ile İlgili Davranışlar	67
Çizelge 20: Birinci Şarkı “Kadans” ile İlgili Davranışlar	68
Çizelge 21: İkinci Şarkı “Kadans” ile İlgili Davranışlar	68
Çizelge 22: “Kadans” ile İlgili Davranışlar	69
Çizelge 23: Birinci Şarkı “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar	70
Çizelge 24: İkinci Şarkı “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar	71
Çizelge 25: “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar	72
Çizelge 26: Birinci Şarkı “Lied Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar	73
Çizelge 27: İkinci Şarkı “Lied Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar	74

Çizelge 28: “Lied Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar	75
Çizelge 29: “Piyano Eğitimi” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	76
Çizelge 30: “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi ile “Okul Şarkıları Teorik Analiz” Düzeyleri Arasındaki İlişki	78
Çizelge 31: “Eşlik (Korepetisyon)” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” Düzeyleri Arasındaki İlişki	81

(Ankette Yer Alan Yargısal İfadeler İle İlgili Çizelgeler)

Çizelge 32	84
Çizelge 33	85
Çizelge 34	86
Çizelge 35	87
Çizelge 36	88
Çizelge 37	89
Çizelge 38	90
Çizelge 39	91
Çizelge 40	92
Çizelge 41	93
Çizelge 42	94
Çizelge 43	95
Çizelge 44	96
Çizelge 45	97
Çizelge 46	98
Çizelge 47	99
Çizelge 48	100
Çizelge 49	101
Çizelge 50	102
Çizelge 51	103
Çizelge 52	104
Çizelge 53	105
Çizelge 54	106
Çizelge 55	107

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, araştırmaya temel oluşturan problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, önemi, araştırma ile ilgili sayıtlılar, sınırlılıklar ve tanımlar ele alınmıştır.

Problem Durumu

Bugün her alanda ulaşılan akıl almaz gelişmelerin çağdaş anlayışla yorumlanan ve yoğrulan eğitim sayesinde yetişen nitelikli birey ve giderek toplumla oluştuğu yadsınmaz bir gerçektir. Her alan için geçerli olan bu gerçeğin, eğitim ve özellikle onun önemli bir alanı olan müzik eğitimine, müziği tüm ulusça çağdaş anlamda yaşar ve yaşatır bir süreç haline getiren ve getirecek olan müzik eğitimcisine indirgendiğinde ona verilecek eğitim de büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizde dal öğretmenliği kapsamında müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlar üniversitelerin Eğitim fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları çatısı altında toplanmakta, yetenek sınavı sonrası öğrenim hakkı elde eden bireyler 4 yıl 8 dönemlik bir öğretim programından geçmekte ve bu programı başarı ile tamamlayanlara “müzik öğretmenliği” diploması verilmektedir. Öğrenim sürecinde “müzik öğretmeni adayı” olarak nitelenen bireyler mesleki alan bilgisi, pedagojik formasyon bilgisi ve genel kültür konularını içeren bir müzik öğretmenliği programında öğrenim görmektedir.

Dünyada müzik eğitiminin en önemli ve vazgeçilmez çalgısı olan piyanonun Türk müzik eğitiminin her safhasında (okulöncesi, ilk-ortaöğretim) müzik öğretmenleri tarafından kullanılması gerektiği yadsınmaz bir gerçek olarak tüm müzik bilimsel ortamlarda karşımıza çıkmaktadır. Taşıdığı evrensel nitelikler ve müzikte çoksesliliğe en uygun çalgı olan piyanonun müzik öğretmenleri tarafından

etkin şekilde kullanılması müzik eğitimindeki kaliteyi de doğrudan ve olumlu yönde etkilemektedir.

Müzik ğretmenlerinin mesleki yeterlikleri açısından piyano ve diğer klavyeli algıları kullanmaları, müzik derslerini yalnızca bilginin aktarıldığı ve öğretilen şarkıların monoton bir şekilde seslendirildiği ders durumundan kurtarıp, daha küçük yaşlardaki çocukların müziksel gelişimlerine büyük katkıları olabilecek, derse etkin katılımın çoğalmasını, teksesel bağımlılığın giderilmesini ve okseslilik sayesinde öğrencilerin müzik ile ilgili bilişsel gelişimlerinin artırılmasını sağlamaktadır.

Bugüne kadar yapılmış ve ilgili yayın ve araştırmalar bölümünde sunulan çalışmaların kısaca özetlenmesi ile elde edilen sonuç; piyano ve diğer klavyeli çalgıların müzik öğretmenleri tarafından müzik eğitiminin kalitesini ve etkililiğini artıracak, ilgiyi çoğaltacak yönde kullanılmadığını doğrulamaktadır.

Araştırmada, müzik ğretmeni adaylarının, öğrenimini gördükleri müzik alan bilgisini içeren dersler arası etkileşim ve öğrenilenleri becerilere transfer edebilmedeki yeterliliklerini belirleme açısından, ilk ve ortaöğretim kurumlarında sıkça kullanılan okul şarkılarına ilişkin doğaçlama eşlik becerileri ile ilgili davranışlarının gerçekleşme durumları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Problem Cümlesi

A.İ.B.. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf ğrencilerinin “Piyano Eğitimi” , “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

Alt Problemler

A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi:

1. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri okul şarkılarına doğaçlama eşlik yaparken piyanodaki “Pozisyon” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?
2. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri okul şarkılarına yönelik “Kadans” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?
3. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?
4. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri “Lied Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?
5. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri ile “Piyano Eğitimi” dersindeki akademik başarıları arasında ne düzeyde bir ilişki vardır?
6. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Okul Şarkıları Teorik Analiz” düzeyleri ile “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersindeki akademik başarıları arasında ne düzeyde bir ilişki vardır?
7. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri ile “Eşlik (Korepetisyon)” dersindeki akademik başarıları arasında ne düzeyde bir ilişki vardır?
8. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarının ve son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerine etkileri ile ilgili görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesi, öğretim elemanları ve son sınıf öğrencilerinin

bu derslerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerine etkileri ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi ve okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerileri ile ilgili davranışların öğrenciler tarafından ne derecede gerçekleştirilebildiğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma;

- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin öğrenim yaşantılarında edindikleri kazanımların eşlik becerilerine yansımalarının değerlendirilmesi açısından,
- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programlarında eşlikleme ve eşliklemeye etki eden dersler arası etkileşimin değerlendirilmesi açısından,
- Yapılan durum tespiti ile elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi sonucunda eşlikleme ve eşliklemeye etki eden derslerin öğretim programlarının gözden geçirilmesi gerekliliğini ortaya koyması açısından,
- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerine, okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin kazandırılması, kazandırılan davranışların geliştirilmesi ve davranışların gerçekleşme düzeylerinin belirlenmesi, derslerde edinilen bilgi birikiminin eşlik becerisine aktarılması/dönüştürülmesinin müzik öğretmenliği alanındaki önemini vurgulamak açısından, önem taşımaktadır.

Sayıtlar

- İçeriği ve uygulanabilirliği için uzman kişilerce onaylanan Teorik Analiz Formu, kapsam bakımından geçerli, ulaşılması hedeflenen davranışsal ölçümlerin sağlıklı yapılabilmesi bakımından güvenilirirdir.
- “Pozisyon”, “Kadans”, “Pişano Eseri Tarzı Eşlikleme” ve “Lied Tarzı Eşlikleme” olarak gruplanan ve toplamda “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” davranışlarını içeren gözlem formu konunun uzmanı iki öğretim elemanı

tarafından incelenmiş, kapsam bakımından geçerli, ulaşılması hedeflenen davranışsal ölçümlerin sağlıklı yapılabilmesi bakımından güvenilirlerdir.

- Gözlemciler, davranışları hiçbir etki altında kalmadan objektif bir şekilde değerlendirmiştir.

- Teorik analiz ve eşikleme için ortaöğretimde kullanılan M.E. B.Talim Terbiye Kurulu tarafından onaylanmış ders kitapları içinden rasgele yöntem ile seçilen okul şarkıları (bir majör-bir minör) uzman kişiler tarafından biçimsel ve armonik açıdan incelemeye ve eşiklemeye uygun bulunmuştur.

- Gözlemi gerçekleştirecek grup, çözümlemeler için gerekli bilgi birikimine sahip, konunun uzmanı öğretim elemanlarından oluşmaktadır.

- Araştırma grubunu oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri araştırma sürecine (Teorik Analiz/Eşikleme) bireysel olarak katılmışlar, birbirleriyle etkileşimde bulunmamışlardır.

- Araştırma ortamı araştırma grubunun herhangi bir dış etken ve birbirlerinden etkilenmeyecekleri bir şekilde düzenlenmiştir.

- Gözlemin gerçekleştirildiği mekan, uygulamada kullanılan araç-gereç, araştırmada sağlıklı sonuçlara ulaşılması bakımından uygundur.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2005–2006 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören son sınıf öğrencileri,
2. A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerinden sorumlu öğretim elemanları,
3. M.E. B.Talim Terbiye Kurulu onaylı ortaöğretim kitaplarında yer alan batı müziği tarzında bestelenmiş okul şarkıları, ile sınırlıdır.

Tanımlar

Okul Şarkısı: Eğitsel amaçlı, belli bir yaş grubuna ve özelliklerine hitap eden, aktarma, öykünme, halk türküleri ve Türk okul şarkıları biçimlerindeki şarkılar. (SUN: 2006)

Doğaçlama: Hazırlıksız olarak, içten geldiği gibi beste yapma. Sanatsal yaratıcılığın sözünde, yürekten kopup gelen buluşları geliştirme edimi vardır. Müzikal doğaçlama, bir anda doğan buluşların özgürce dile getirilmesi, ya da bir ezgi modelinin belirli bir form içinde geliştirilmesidir. Latince ex improviso= hazırlıksız; batı dillerinde yazım değişikliğiyle improvisation. (SAY: 2002)

Eşlik: Bir eserde esas sesi destekleyen parti ya da partiler. Ses müziği veya çalgı müziğinde bir eserin armonik niteliğini ortaya çıkaran ona içerik ve derinlik kazandıran müzikal birliktelik. Fransızca accompagnement, İtalyanca accompagnare, İngilizce accompaniment, almanca Begleitung (SAY: 2002)

Korepetisyon: Çalgı veya ses için yazılmış bir eseri anlam ve müzikal değerleriyle tanımak, hız, nüans konularında gelişmek, eşliksiz çalışmalardaki hataları düzeltmek, işitsel hassasiyeti geliştirmek ve kendine güven duygusunu artırmak amacı ile piyano eşlikli olarak yapılan çalışmalar. (BİLGİN:1998)

Pozisyon: Tutuş, durum, duruş. (ÇALIŞIR:1991)

Kadans: Durgu, tonda kalış. (ÇALIŞIR:1991)

Piyano Eseri Tarzı Eşikleme: Çoğunlukla sağ elde ezginin sol elde uygun eşiklemenin kullanıldığı eşikleme tarzı. (BİLGİN:1998)

Lied: Alm. şarkı, ezgi. Alman halk şarkılarına verilen ad. (BİLGİN:1998)

Lied Tarzı Eşlikleme: Eşlik edilen ezginin duyurulmadığı ve her iki elde de çoğunlukla uygun eşliklemenin kullanıldığı eşlikleme tarzı. (BİLGİN:1998)

BÖLÜM II

Bu bölümde araştırma konusunun temelini oluşturacak kuramsal bilgilere ve araştırma konusu ile ilgili önceden yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

KURAMSAL TEMELLER

Eğitim

Eğitim, her felsefi sisteme ve psikolojik yaklaşıma göre değişik şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımların pek çoğu, eğitime bir amaç yüklemiştir. İdealistler eğitimi tanrıya ulaşma süreci içinde yapılan etkinlikler, Realistler insanı toplumun başat değerlerine göre yetiştirme süreci, Marksistler çelişkiyi en aza indirip üretimde bulundurma süreci, Pragmatistler ise, yaşantılar yoluyla kişide istendik davranış değişikliği oluşturma süreci, Varoluşçular ise insanı sınır durumuna getirme süreci olarak ele almışlardır. Bilimde, özellikle genetik mühendisliğindeki gelişmeler, öğrenmenin beyinde fiziksel uyarımlar sonucu oluşan biyokimyasal değişiklikler olduğunu gösterir niteliktedir. Bilgi, beceri ve duygularla ilgili mesajlar beyine elektrik akımı olarak geliyor ve beyindeki sinir sisteminde biyokimyasal değişiklikler oluşturuyor ve kodlanıyor. Bu özellikler, yapılan bilimsel araştırmalarla ortaya konulmuştur. Buradan hareketle, eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci şeklinde tanımlanabilir. Bu tanımda kritik kavram, istendiktir.(SÖNMEZ,1999)

Eğitimle ilgilenen her öğretmenin, eğitimcinin ve her bilim adamının kendine göre geliştirdiği bir eğitim tanımı vardır. Sözlüklerde bile farklı eğitim tanımlarına rastlanır. Eğitimin, geniş bir alan olması değişik kaynaklarda farklı tanımlara rastlanmasının sebeplerinden en önemlisidir. (BÜYÜKKARAGÖZ: 1998)

Eğitim John Dewey'e gelinceye kadar farklı eğitim felsefecilerinin görüşleri istikametinde açıklanırdı. Bu görüş sahipleri, kendi felsefi görüşlerine göre eğitim değişik şekilde tarif etmişlerdi. İlk defa Dewey eğitim sürecinin içinde ne oluş

bittiğini düşünmüş “eğitimi yaşantıların yeniden düzene konulması ya da davranışların yenilenmesi” olarak görmüştür. Preston eğitimin görevini “bireyin etrafında, gelişmesinin her aşamasında, istenilen tepkileri ve beklenen değişimleri en iyi şekilde oluşturabilecek bir çevre düzenlemektedir” şeklinde belirtmiştir. Tyler ise eğitimi, “bireylerin davranış örüntülerini değişme süreci” olarak tarif etmiştir. Oğuzkan eğitimi “önceden belirlenmiş amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesidir” diye tanımlamaktadır. Good’un eğitim sözlüğünde eğitim, “kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tamamıdır” diye tanımlamıştır. Yine Good eğitimi okulun kontrol ve denetimi altında bir süreç olarak düşünmüş ve şöyle bir tanım yapmıştır; “Eğitim, seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin (özellikle okulun) etkisi altında sosyal yeterlilik ve en üst düzeyde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir”. (BÜYÜKKARAGÖZ: 1998)

Bütün bu tanımları göz önünde bulunduran Ertürk yapılan eğitim tariflerinin ortak yönlerini incelemiş bu tariflerin ortak yönlerini bulmuş sonra her felsefi görüş ve anlayışa ters olmayacak şekilde bir eğitim tanımı yapmıştır. Ertürk’e göre eğitim “bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde (eğitim amaçlarına uygun) değişimler meydana getirme sürecidir. “Günümüzde daha çok tercih edilen ve kullanılan bu tanıma göre eğitimin bu yapılan tanımını şöyle özetleyebiliriz:

1. Eğitim bir süreçtir
2. Eğitim sürecinde bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır.
3. Davranışlardaki değişme kasıtlı olarak gerçekleştirilmiştir.
4. Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır.

Eğitimin geniş bir çerçevesi içinde öğretim, öğretme ve bütün bunların ürünü olan öğrenme kavramı girmektedir. (BÜYÜKKARAGÖZ: 1998)

İster beden eğitimi, ister zihin eğitimi, isterse ahlak eğitimi bahis konusu olsun, her eğitimin amacı, çocuğa alışkanlıklar kazandırmak, düşünülerek yapılan şeylerin onda kendiliğinden meydana gelmesini, zor olan şeylerin kolaylaşmasını, şuurlu ve iradi olan şeylerin şüursuz ve tabii hale gelmesini sağlamaktan ibarettir. Eğitim, insanoğlunu sosyal ve fiziki çevrede yaşayabilecek hale getiren yardım kaynakları ile davranış kabiliyetlerinin düzenlenmesinden ibarettir. Eğitimi daha iyi bir şekilde tarif etmek istersek, “kazanılmış alışkanlıklarla faaliyet yönelişlerinin düzenlenmesidir” diyebiliriz. (SAVARD: 1976)

Eğitim- Öğretim

Bu iki sözcük çoğu zaman yanlış olarak birbirileri yerine kullanılmakta ve anlamları birbirine karıştırılmaktadır. Oysa bireyin yaşam boyu süren eğitiminin, okulda, planlı ve programlı olarak yürütülen kısmı bireyin öğretimini oluşturur. Bu, birey açısından dile getirildiğinde öğrenim olur. Bu açıdan yaklaşıldığında öğretim, genişliği olan eğitim kavramının alt kesimlerinden biridir. Eğitimin bu dilimi, önemli bir dilimdir. Önemlidir; zira öğretim sağlamak için devlet büyük parasal yatırım yapmakta, birey yaşamının önemli çağlarını öğretimde geçirmekte ve sonuç olarak topluma katkıda bulunacak psikolojik, sosyal ve ekonomik güvencesi olan kişilerin yetişmesi beklenmektedir. Eğitim, zaman ve mekân yönünden kapsamlı, sürekli ve çok boyutludur. Öğretimde zaman ve mekân kadar öğretmenin, velinin, öğrencinin beklentileri de önem taşır. Eğitimde, bilgi dahil her türlü tecrübe üzerinde durulur; b tecrübeler tesadüfi olabilir. Öğretim ise güdümlüdür, planlıdır, programlıdır, desteklidir. (VARİŞ 1987)

Eğitim de öğretim de süregeldiği toplumun sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olgularından etkilenir. Her ikisi de yerel, milli ve milletlerarası özellik taşır; yerel özellik taşır; zira, birey, etkileşim halinde bulunduğu çevrede eğitimin görmektedir. Millidir; zira, milli bütünlüğü, kalkınmayı ve gelişmeyi hedefler. Uluslar arası yönleri vardır; zira eğitimde yapılan araştırmalar, gelişmeler, izlenen yöntemler ve evrim, karşılıklı olarak incelenir. Bu incelemeler sonucunda, her millet eğitimde nerede bulunduğunu anlar. Öğretim süreçleri üzerinde araştırma yapan

eğitimciler, genellikle, eğitime yapılan yatırımları hak etmeyi, verimliliği ön plana alırlar. Zira öğretim yoluyla ne kadar olumlu davranış değiştirilirse birey o kadar güvenceye kavuşacaktır. Bu yönden öğretmen eğitimi büyük önem taşır; ve eğitim araştırmalarının büyük bir kesimi, (VARİŞ 1987)

Öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan örgün süreçlerin tümüdür. Öğretmenin, öğreteceği alanda ya da alanlarda, bilgi ve beceri sahibi olması ve eğitim ve öğretim alanında da teorik ve uygulamalı olarak yetişmesi gerekir. Öğretimin etkinlikle sürdürülmesi için öğretmenin nitelikleri geliştirilir; dengeli bir program, yöntem zenginliği, sağlıklı birey-toplum etkileşimi ve okul-toplum etkileşimi üzerinde durulur. Öğretmenin olduğu her durumda, insan davranışlarını etkileyen bir eğitim sürecinden söz edilir. Buna göre, eğitim okul yaşantıları ile sınırlı değildir. Bireyin, çevre ile etkileşime girdiği her durum eğitimle sonuçlanır. Okulda kazanılan ve mutlaka eğitimsel olması gereken yaşantılarla, bireyin okul dışı yaşantıları birbiriyle tutarlı olmalıdır. Eğitim, zaman ve mekân yönünden kapsamlı, sürekli ve çok boyutludur. Öğretimi zaman yönünden sürekli, mekân yönünden öğretmenin ve öğrencinin öğrenim ve gelişim düzeyine bağlıdır. Öğretimde, öğretmenin öğrenciyi tanıması, alan bilgisine hakkıyla sahip olması, amaçları analiz edebilmesi, yöntemlerde zenginlik, zamanın ve kaynaklarının iyi kullanımına önem verilmelidir. (VARİŞ 1987)

Eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel nitelikleriyle ve bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarıyla kendine özgü ve dengeli bir bütün olarak, en uygun ve ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Böyle bir eğitim, “bilim, teknik ve sanat”ın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenip geliştirilerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. (UÇAN,1996)

Bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde, toplumun yaşamasını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, mevcut değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak sorumluluğu taşır eğitim; bu değerler öğrencilerin davranışlarını ve dilek seviyelerini yine eğitim

yolu ile etkiler. Eğitimin çeşitli sektörlerde yaygın olarak ve farklı anlamlarda kullanılmasını, bireylerin mesleklerine ve eğitim hizmetlerinin geniş kapsamına bağlamak mümkündür; ancak, bu farklılık ve kapsama, eğitimin yeteriyle billurlaşmamış bir terim oluşu da eklenirse, sözcüğün taşıdığı kavram yükünün belirlenmesine duyulan ihtiyaç ortaya çıkar. (VARİŞ,1987)

Eğitim, doğumdan ölüme kadar bütün bireyleri ve bireyin yaşamına etkin olan bütün sosyo-kültürel olguları ilgilendirdiğinden, kullanım alanının genişlemesi gerekmektedir. Eğitimi yaşama hazırlık değil yaşamın ta kendisidir; yaşamla özdeşdir. Bu özdeşlikte eğitim, yaşama yön veren, yaşam biçimine özellik kazandıran bir süreçtir. Diğer bir anlatımla, eğitimi, kendisine özgü problemleri olan; bilgi teorisi “epistomoloji”, değerler teorisi “aksiyoloji”, varolma teorisi “antoloji” ile olduğu kadar politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olaylar ve özellikle insan davranışlarının nedenleriyle temelden bağıntılı bulunan, bu ilişkileri sistemli olarak, kendisine özgü kavramsal yapı, metodoloji ve terminoloji içinde bütünleştiren teorik ve uygulamalı bir bilim ve meslek alanı olarak gerçekleştirmek gerekmektedir. (VARİŞ,1987)

Eğitmenlerin sayısının çoğalması ve bunların yetiştirmelerinde bilimsel bilgi ve yöntemlerin kullanılması, eğitimin bir meslek olmasına yol açmıştır. Eğitim mesleğinde ilkin öğretmenler görülmüş; daha sonra da bunları eğitim yönetmeni, denetmeni ve uzmanları izlemiştir. Eğitmenlerin, eğitimin gereklerini uygulayan ve gerçekleştiren kişiler olarak, eğitime hem katkıları hem de etkileri büyüktür. Önce eğitmenlerin her birinin geliştirdiği kendilerine özgü insan modeli vardır. Sonra, eğitmenler yetiştirmeleri sırasında ve mesleklerini uygulamaları süresince kendilerin özgü bir eğitim görüşü geliştirirler. Eğitmenler geliştirdikleri insan modeline ve eğitim görüşlerin göre öğrencilerini eğitirler. (BAŞARAN: 1996)

Eğitim birimlerinde ilk görülen eğitim işgöreni, öğretmendir. Ondan sonra eğitim yönetmeni, denetmeni, uzmanı gelir. Eğitim birimlerinde eğitmen olamayıp da görev alan öteki işgörenler de bir bakıma eğitim işgöreni sayılırlar. Eğitim

alanında ilkin öğretmenlik, giderek yönetmenlik, denetmenlik ve eğitim uzmanlığı, birer meslek olma yolunda gelişmektedir. (BAŞARAN: 1996)

Öğretmenlik

Eğitim kurumunun, öğretmen-öğrenme ilişkisinde oluşturduğu ilk eğitim mesleği öğretmenliktir. Öğretmenler, öğrencilerine istenilen davranışları öğretmede ve öğrencilerine istenilen davranışları öğretmede ve öğrenilen davranışları pekiştirmede, eğitimin ilk sorumlusu olmuşlardır. Bu yüzden bireyler, toplum ve devlet, öğretmenlerden mesleklerinde olağanüstü başarı beklemişler ve bu beklentilerini elde etmek için de, öğretmenliğe yüksek konum ve değer vermeye çalışmışlardır. Türkiye Devrimi'nin önderi Atatürk, değişik yer ve zamanlarda öğretmenliği onurlandırıcı, öğretmenlerin toplum içindeki konumunu ve değerini arttırıcı konuşmalar ve eylemler yapmıştır. Bunlardan üçü aşağıdadır: (BAŞARAN: 1996)

- “Ulusları kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir. Öğretmenden, eğitimden yoksun bir ulus, henüz ulus adını almak yeterliliğini kazanmamıştır. Ona, basbayağı bir kitle denir; ulus denemez. Bir kitle ulus olmak için kesinlikle eğitimleri, öğretmenleri gereksinir. Onlar ki tüm bir toplumu ulusa dönüştürürler” (Atatürk).

- “Okullarda öğretim görevinin güvenilir kimselere verilmesini, yurt çocuklarının o görevi kendine gem bir meslek, hem bir ülkü sayacak erdemli ve saygıdeğer öğretmenlerce yetiştirilmesini sağlamak için öğretmenlik, öteki serbest ve yüksek meslekler gibi derece derece ilerleyen ve ne yapıp yapıp bir geçim rahatlığı sağlamaya elverişli bir meslek durumuna konulmalıdır. Dünyanın her yerinde öğretmenler, toplumun en özverili ve saygıdeğer insanlarıdır.(Atatürk)

- “Öğretmenler! Yeni kuşağı, Cumhuriyet'in özverili öğretmen ve eğitimleri, sizler yetiştireceksiniz ve yeni kuşak sizin eseriniz olacaktır. Eserin değeri sizin beceri ve özverinizin derecesiyle oranlı olacaktır. Cumhuriyet, düşünce, bilgi ve beden yönünden güçlü ve yüksek karakterli koruyucular ister. Yeni kuşağı

bu nitelikte ve yeterlikte yetiştirmek sizin elinizdedir... Hiçbir zaman unutmayınız ki, Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür kuşaklar ister” (Atatürk).

Öğretmenlik günümüzde yükseköğrenim isteyen bir meslektir. Milli Eğitim Temel Kanunu’nda öğretmenlik şöyle tanımlanmaktadır: “öğretmenlik, Devlet’in eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.” Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır.” (BAŞARAN: 1996)

Aynı yasada öğretmenin nitelikleri ve seçimi için de şu hükümler yer almaktadır:

“Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.” “öğretmenler, öğretmen yetiştiren kurumlardan, akademilerden ve üniversitelerin ilgili fakülte, enstitü ve bölümlerinden ve bunlara denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilen yurtdışı kurumlardan mezun olanlar arasından Milli Eğitim Bakanlığınca seçilirler.” (BAŞARAN: 1996)

Öğretmenlik mesleği, sürekli yetişmeyi gerektiren bir meslektir. Çünkü bir yandan ülkenin siyasal, kültürel, ekonomik ve toplumsal yapısı hızla değişmekte; bir yandan endüstri ve teknik hızla gelişmekte; diğer yandan da eğitim bilimleri yeni bulgularla donanarak hızla gelişmektedir. Bu kadar hızlı değişen dünyada öğretmenin öğrencilerin eskimiş yöntem ve bilgilerle yetiştirmesi, kendini yenilememesi, öğrencilerine yenilikleri sunmaması olanaksızdır. (BAŞARAN: 1996)

İyi Bir Öğretmenin Özellikleri

Sorenson (1968)’ e göre, öğretmenin de öğretmen adayının da kendi meslek alanlarında hüküm süren nevroz ve kişilik uyumsuzlukları ve bunların önemi

hakkında sunulan bilgiyi bilmeleri lüzumludur. Fakat mesleki ve sosyal yeterliklerini geliştirmelerine yardımcı dokunacak gerçekleri bilmeleri onlar için daha da önemlidir. Öğretmenin yalnızca mesleki bakımdan iyi olması yetmez sosyal bakımdan da iyi olmalıdır. Tabii, bu iki nitelik genellikle birbirine bağlıdır. (SORENSEN:1968)

İyi bir Öğretmenin Mesleki Nitelikleri: Başarılı öğretmenlerin nitelikleri üzerinde birçok araştırmalar yapılmıştır. Öğrencilerden öğretmenlerinin beğendikleri ve beğenmedikleri taraflarının neler olduklarını anlatmaları istenmiştir. İyi bir öğretmenin başlıca özellikleri şunlardır.

Ders konusunun bilinmesi

Verimli bir şekilde öğretmen gücü ve isteği

Öğretmenin sahip olması gereken kişisel nitelikler (SORENSEN:1968)

Progressivist eğitimde öğretmen; geleneksel okuldaki öğretmenden yöntem, öğretim ve karakter olarak farklı bir birey olarak tanımlanmaktadır. İlerlemeci bir öğretmenin tarih, fen, matematik ve dil gibi disiplinlerin içeriği ve araştırma yöntemleri konusunda uzman olmasının gerekliliğinin yanı sıra ilerlemeci bir programın da kronolojik disiplin yada sistematik ve konu ağırlıklı olarak oluşturulmaması gerekir. Kilpatrick'ın proje yöntemi ve genel ilerlemeci yaklaşım birkaç bilim dalını içerir. Bu yaklaşımla problemlerin yalnızca öğrenilen belirli bir disiplinle sınırlandırılmayıp her disiplinden farklı problemler ele alınması esastır. (GUTEK: 2001)

Progressivist bir öğretmeni öğrencilerini projelerin planlayıp, başlatmaları ve sonuçlandırmaları konusunda nasıl yönlendireceğini bilme gereksinimi vardır. Grup katılımının merkeze alındığı bu temel öğrenme yönteminde öğretmenin gruba katılım süreçlerini de nasıl kullanacağını bilmesi gerekmektedir. Bir öğretmen için belki en zor şey, öğrenmenin merkezi olmaktan ziyade bir rehber olabilmektir. İlerlemeci bir çizgide yetenekleri olan öğretmen sınıfta etkin (otoriter) bir odak noktası olmaz. Tersine ilerlemeci bir öğretmen, öğrenenin ilgilerin merkeze alır; tartışma, planlama başarılı bir öğrenme için en uygun rehber olur. (GUTEK: 2001)

Hem Amerikan eğitiminde ortaya çıkan belirli bir hareket hem de bir kuram olan ilerlemeci eğitim çocuğun ders ezberlemeye, mekanik bir öğretime ve ders kitabı otoritesine dayalı geleneksel eğitim yöntemlerinde kurtarılıp özgürleştirilmesi gerektiğine önem vermektedir. Geleneksel müfredattaki geleneksel konu-bilgi ağırlıklı disiplinlerin tersine, ilerlemeciler müfredat belirlerken değişik alternatifler geliştirmeye önem vermişler; faaliyetler, deneyimler ve çeşitli alternatifleri teşvik etmişlerdir. İlerlemeci eğitimin karakteristikler şunlardır;

1. konudan, bilgiden çok öğrenen çocuğu merkeze almak
2. sözel ve yarışsal yetilerle bilgileri kazandırmaktan ziyade doğrudan deneyimler ve faaliyetlere önem vermek

bireyselleştirilmiş, yarışsal bir ders öğretiminden çok gurupla öğrenme faaliyetlerini merkeze alıp cesaretlendirmek. Toplumsal yönlendirmelerde ve eğitimde ilerlemecilik, sosyal reformlar ve toplumsal katılımı tanımladığı demokratik süreçlerin kullanımını teşvik etmektedir. Kültürel yada ahlaksal Rölativizmi (Göreceliği) benimseyen bu kuram miras olarak aktarılan gelenekleri, tutum ve değerleri eleştirel yorumlar yaparak her zaman reddeder. (GUTEK: 2001)

Örgün eğitim denilince ilk akla gelen kişi kuşkusuz, “öğretmen”dir. Çünkü öğretmen, örgün eğitimin en “temel ve etkin” ögesidir. Öğrencide eğitimin hedefleri doğrultusunda davranış değişiklikleri oluşturmakla yükümlüdür ve bu yükümlülüğün üstesinden gelebilmek için belirli niteliklere sahip olmak zorundadır. Bu zorunluluk “öğretmen yetiştirme”yi yani “öğretmenlik eğitimi”ni gerekli kılar. Çünkü öğretmenlik nitelikleri herhangi bir ortamda gelişigüzel etkileşimlerle değil, belirli ortamlarda düzenli, planlı ve yöntemli etkileşimlerle kazandırılabilir. (UÇAN: 2005)

Türkiye’de öğretmenlik, bir yandan kendine özgü yasal bir meslek, diğer yandan bu mesleğin kazandırıldığı bir eğitim alanı, bir diğer yandan da bu alanda öğrenilmiş olanların uygulandığı “bir eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim hizmetidir”. 1980’ler Türkiye’si için en geçerli öğretmenliğin kapsadığı (öğrenildiği) ağırlıklı konu alanında, gerçekleştirilen hizmetin temel niteliğine göre olanıdır. Buna

göre öğretmenlik, “dal (branş) öğretmenliği”, “sınıf (ilkokul/anaokulu) öğretmenliği” ve “rehber öğretmenlik” olmak üzere ie ayrılır. (UÇAN: 2005)

Yeni eğitimin, yeni tip bir öğretmen isteyeceği aşıkardır. İstikbalin öğretmeni, insan tabiatına ait derin bir anlayışa, eğitsel araç ve tarzlara ait mükemmel bir bilgiye, dünya olaylarına ait geniş bir malumata sahip olmak zorundadır. Çünkü eğitimin, bütün bu şeylere temas etmesi lazımdır. Öğretmenlik, bütün mesleklerin en cazibi olacaktır. Öğretmenliğe, uzun bir hazırlık, devamlı bir çalışma ve kendine vakfetme isteyen hakiki bir yüksek meslek nazariyle bakılacaktır. (PRESSEY, ROBINSON: 1991)

Okul, toplumun içine uzandıkça, dolayısıyla öğretmen topluma ister istemez karışınca ve halk eğitimi, gittikçe daha çok önem kazanınca, öğretmenin, olgun ve anlayışlı bir toplum lideri olması lüzumu çok hissedilir. Eğer öğretmen bu niteliklere sahip olmak istiyorsa, kendisini daha iyi anlaması lazımdır. Keza uğraşacağı beşeri problemler arasındaki topyekûn karşılıklı münasebetleri daha iyi anlaması lazımdır. Bu harp-sonrası dünyasında, kendisini daha büyük ve daha korkutucu mesuliyetlerin beklemekte olduğunu anlayabilir. Yakın bir geleceğe ait eğitimin görevleri, hayati bir önemi haizdir. Bazı memleketlerin gençliğini yeni baştan eğitmek, memleketimiz halkını, istikbalin problemlerini karşılayabilecek şekilde aydınlatmak ve yönleltmek gibi vazifeler vardır ki hiçbir vazife bunlardan daha önemli ve daha güç olamaz. (PRESSEY, ROBINSON: 1991)

Dal Öğretmenliği Eğitimi

Dal öğretmenliği, bir okul veya sınıfta okutulan çeşitli derslerden birinin veya birbiriyle ilgili birkaçının öğretmenliği demektir. Dal öğretmenliği sadece ortaöğretimle, yani lise ve ortaokullarla sınıflı bir öğretmenlik olmaktan çıkarak, belirli dallarda ilköğretim (ilkokul) düzeyinde de uygulanabilen veya uygulanması düşünülen bir öğretmenlik olarak görülebilmektedir. Yalın ve özlü anlamıyla dal öğretmenliği eğitimi, bu eğitimi gören bireye, programda ağırlıklı olarak izlediği dala

öğretmenliğin gerektirdiği nitelikleri veya yeterlikleri kazandırma veya kazanmış ise, onun bu nitelik veya yeterliklerini geliştirme sürecidir. (UÇAN: 2005)

Bu kısa tanımdan da anlaşılabilceği gibi, dal öğretmenliği eğitimi, lisans ve önlisans düzeyleriyle sınırlı olarak düşünüldüğünde, temelde, bireyi, programda ağırlıklı olarak izlediği ve ilerde öğretmenliğini yapacağı dalda öğretmenleştirme sürecidir. (UÇAN: 2005)

Dal Öğretmenliği Eğitimi Programı ve Kapsamı

Dal öğretmenliği eğitim programı, bireyi, programda ağırlıklı olarak kapsanan dalda öğretmenleştirme sürecinin önceden tasarlanan planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür. Türü, düzeyi, süresi ve içeriği ne olursa olsun, böyle bir eğitim programı “dal bilgisi”, “genel bilgi” ve “öğretmenlik bilgisi”ni kapsar, bu bilgiler üzerine kurulur. (UÇAN: 2005)

Bireyin programda kapsanan “dal”da öğretmenleşmesi, yani dal öğretmenliği formasyonu kazanması, bu iç tür bilginin basit bir toplamıyla değil, karmaşık bir bileşimiyle oluşur. Buna göre dal öğretmenliği formasyonu, dal, genel ve öğretmenlik bilgilerinden kaynaklanan üç boyutlu karmaşık bir bütündür. Bu nedenle, dal öğretmenliği eğitim programları, dal öğretmenliği formasyonu denilen bu üç boyutlu bileşimi sağlayacak biçimde düzenlenmek gerekir. Böyle bir düzenleme, söz konusu üç ana ögenin birbirinden ayrışık değil birbiriyle kaynaşık, birbirine yanaşık olmanın ötesinde birbiriyle dayanışık, hatta yer yer birbiriyle iç içe bir konumda olmalarını zorunlu kılar. (UÇAN: 2005)

Diğer yandan, bir dal öğretmenliği eğitim programında, yaklaşık olarak, dal bilgisinin % 70, genel bilginin % 10 ve öğretmenlik bilgisinin % 20 ağırlıklı olması beklenir. Bu ağırlıkların miktarları, kabul edilebilir ölçüler içinde değişebilir, ama sırası değişmemelidir. Bir dal öğretmenliği programında öğretmenlik bilgisinin ağırlık bakımından yeri herhalde üçüncü sıra olmamalıdır. Böyle bir durumu, tutarlı bir “dal öğretmenliği” kavramıyla bağdaştırmak güçtür. Gerçi Türkiye’de yürürlüğe

konulan dal öğretmenliği eğitim programları üç boyutludur; yani, dal bilgisi genel bilgi ve öğretmenlik bilgisinin her üçünü de kapsar. Ancak, bu programların yukarıda belirtilen üç boyutlu bileşimi sağlayıp sağlayamadıkları kuşkuludur. Çünkü, bu üç boyutu oluşturan dal bilgisi, genel bilgi ve öğretmenlik bilgisi, programlarda birbiriyle kaynaşık ve dayanışık değil, ayrışık bir görünüm verecek biçimde düzenlenmiş izlenimi vermektedir. (UÇAN: 2005)

Ayrıca, söz konusu programlarda ağırlıklar programdan programa bazen çok büyük farklılıklar göstermekte ve öğretmenlik formasyonu genellikle üçüncü sırayı almakta, genel bilgi ondan önce gelmektedir. Nitekim Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca yürütülen “Öğretmenlik İçin Mecburi Yeterlik ve Yarışma Sınavı”nda da durum bundan farklı değildir. Bu sınavda belirlenmiş olan ağırlıklar, dal bilgisi için % 60 ve genel bilgi için % 25 iken, öğretmenlik bilgisi için sadece % 15'tir. (UÇAN: 2005)

Dal öğretmenliği eğitim programında kapsanan dal bilgisi ile genel bilginin niteliği ve işlevleri genellikle iyi bilinmekte ve pek fazla tartışma konusu yapılmamaktadır. Öğretmenlik bilgisinin niteliği ise, genel çerçevesiyle oldukça iyi bilinmekle birlikte program içindeki konumu ve işlevi bakımından zaman zaman çok farklı yorumlara, tartışmalara konu olmaktadır. Bu nedenle burada, öğretmenlik bilgisinin niteliğini ayrıca ele alarak yeniden bir kez daha belirlemekte yarar vardır.

Dal Öğretmenliği Bilgisinin Niteliği ve Önemi

Uçan (2005)'e göre dal öğretmenliği bilgisi, bir yandan dal diğer yandan genel öğretmenlik bilgisine dayalıdır ve böylece birbirinden farklı nitelikleri olan bu iki bilgi alanından kaynaklanır. Bu açıdan bakıldığında dal öğretmenliği bilgisi, dal bilgisi ile genel öğretmenlik bilgisinin kendine özgü bir kesişim alanıdır. Bu özelliği nedeniyle de iki yönlü, karmaşık bir yapıya sahiptir. Güçlü bir dal öğretmenliği formasyonu, temelde, dal öğretmenliği bilgisi diye adlandırılan bu kesişim alanının büyüklüğüne bağlı görünmektedir. Bu bakımdan, söz konusu kesişim alanı büyüyüp genişledikçe dal öğretmenliği formasyonunun da güçlenmesi beklenir. Öyleyse, dal

öğretmenliği bilgisi, dal öğretmenliği eğitiminin temelinde yatan, “bireyleri belirli bir dalda öğretmenleştirme sorunu”nun çözümünde belirleyici bir yer ve öneme sahiptir. Bu özelliği nedeniyle de dal öğretmenliği formasyonunun oluşmasında etkin rol oynayan başlıca değişkenlerden ve böylece, dal öğretmenliği formasyonunun temel ve en önemli bileşenlerinden biridir. (UÇAN: 2005)

Ders ağırlıkları

Değişik ülkelerde uygulanmakta olan öğretmen eğitimi modelleri incelendiğinde programların alan bilgisi, genel kültür ve pedagojik formasyon derslerinden oluştuğu görülmektedir. Dal öğretmeni yetiştirmeye yönelik iyi biri öğretmen eğitimi programında alan bilgisi derslerinin %70, pedagojik formasyon derslerinin (%10u genel öğretmenlik eğitimi, %10u da ilgili dal eğitimi olmak üzere toplam) %20, genel kültür derslerinin de %10 oranında olması hususunda ortak görüşler bulunmaktadır. Dal öğretmeni yetiştirmeye yönelik olmayan sınıf öğretmenliği programlarında bu oran, formasyon dersleri lehine önemli bir farklılık göstermektedir. Liseyi bitirip eğitim fakültesine girmiş bir öğrencinin ilköğretim birinci kademe derslerini okutacak yeterli bir alan bilginse hemen hemen sahip olduğu, ancak bu bilgileri aktaracak öğretim bilgisinden yoksun bulunduğu bilindiğinden bu alanda yapılan uygulaman tutarlı olduğu düşünülmektedir. (YENER: 2004)

Müzik Öğretmenliği Eğitimi

Müzik Eğitimi ve Öğretimi

Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda verilen piyano eğitiminin analizinin sağlıklı yapılabilmesinin koşulu olarak müzik eğitimi kavramının ele alınıp irdelenmesi araştırmacı tarafından uygun görülmüştür. Her insan gelişmeye elverişli birçok yeteneğe sahiptir. Kalıtımla ilgili olan bu yetenekler çevre ve eğitim yoluyla gelişir, biçimlenir. Müzik, insanların duygu yönünün gelişmesinde en önemli

etkenlerden biri oluşturur. Müzik, doğrudan doğruya duyum ve bilinçle ilgili davranışların özeği olan beyni, sonuç olarak insanı etkiler.

Müzik eğitimi ve öğretimi, temelde, belli müziksel etkinlik ve etkileşim yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinmesini karşılamayı, sanatsal yaratma güdüsünü doyurmayı, beğenisini geliştirmeyi, müziksel yaşamını daha etkili, verimli ve zenginleştirmeyi; böylece bireysel ve toplumsal düzeyde özel ve genel yaşamın daha mutlu olmasına katkıda bulunmayı amaçlar. Bireyin, giderek toplumun içinde yaşadığı kültürel gerçekliği algılama, kavrama, betimleme, açıklama, yorumlama vb. yönlerine katkı sağlar. Ayrıca bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevrenin, yapıcı/ yaratıcı/ üretici bir ögesi olarak biçimlenmesinde etkin rol oynar. (UÇAN, 1996)

Hangi biçimde, hangi boyutta gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin müzik öğretimi ve eğitimi; temelde, ilkel, düzenli, planlı ve programlı olmayı gerektirir. Bu yönüyle bile bireyde tertip ve düzenliliği yaşam biçimi haline getirir. Müzik öğretimi, "belli bir amaç doğrultusunda müziksel öğrenme ve öğrenmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci" olarak tanımlanabilir.

Bireyin giderek toplumun içinde yaşadığı kültürel gerçekliği algılama, kavrama, betimleme, açıklama, yorumlama, değerlendirme, denetleme, değiştirmeye geliştirmede duyarlı, uyarlı ve yararlı olmasına katkı sağlar. Ayrıca, bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevrenin yapıcı, yaratıcı, üretici, paylaşıcı ve tüketici bir ögesi olarak bilinçlenmesinde ve bilinçli davranmasında etkin rol oynar.

Genel müzik öğretimi, temel - genel müzik bilgi, beceri, anlayış ve yaklaşımlarını; özengen müzik öğretimi, özel ilgi ve istek duyulan daha ileri müziksel bilgi, beceri, anlayış ve yaklaşımlarını, mesleki müzik öğretimi ise mesleğin gerektirdiği çok daha ileri ve köklü müzik bilgi, beceri, anlayış ve yaklaşımlarını kazandırmayı amaçlar. (GÖRSEV, 2000)

İster "genel", ister "özengen", ister "mesleki" olsun, müzik öğretimi; bireyin, yaratma, üretme, yorumlama, tüketme gibi eylemlerini bilinçli olarak gerçekleştirirken, birey ve toplum beklentilerine, alanın özelliklerine ve de çağın özelliklerine uygun programlar geliştirilmeli ve bunda tutarlı ve ısrarlı olmalıdır. (UÇAN, 1997)

Bu amaç ve hedeflerle, bireyin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp, zenginleştirmede, tek yanlı ve tek yönlülükten kurtarmada, müzikle ilişkilerde bilinçlilik ve eleştirecilik kazandırmada, katılımcılık sağlamada müzik eğitime, algılamanın en yüksek olduğu ilköğretim çağında başlanması gerekliliği, ileri uluslar ve bilimsel çevrelerce de ileri sürülmektedir.

Müzik Eğitiminin Genel Kapsamı

Müzik eğitiminin genel kapsamını davranışsal ve içeriksel olmak üzere iki açıdan ele almak mümkündür.

Davranışsal açıdan ele alındığında, müzik eğitimi, temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitme - okuma - yazma eğitimi
- Şarkı söyleme eğitimi
- Çalgı çalma eğitimi
- Müzik dinleme eğitimi
- Müziksel yaratma eğitimi
- Müziksel bilgilenme eğitimi
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi
- Müziksel kişilik kazanma eğitimi
- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi
- Müzikten yararlanma eğitimi

İçeriksel açıdan ele alındığında ise, müzik eğitimi temelde, şunları kapsar:

- Müziksel işitimi (kulak) eğitimi
- Ses eğitimi
- Çalgı eğitimi
- Müziksel devinim ve tartım (ritim) eğitimi
- Müzik bilgisi eğitimi
- Yaratıcılık eğitimi
- Beğeni eğitimi
- Müziksel kişilik eğitimi
- Müziksel etkinlikler eğitimi
- Müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi (ÖZDOĞAN: 1999)

Müzik Eğitiminin Temel İlke ve Amaçları

Müzik eğitiminin ilke ve amaçları, kuşkusuz, eğitimin türüne, düzeyine, süresine ve içeriğine bağlı olarak değişiklikler gösterir. Ancak, niteliği ne olursa olsun, her tür ve düzeydeki müzik eğitiminde önemli ölçüde geçerliliği olan bir takım temel ilke ve amaçlar da vardır. Bilindiği gibi, müzik ve onunla ilgili insan davranışı son yıllarda önemli bir değişim içindedir. Müziğin değişik türlerinde çalışan besteciler ve yorumcular, hem kendilerinde, hem de çocuk, genç, yetişkin ve yaşlılarda yeni duyuların oluşmasına yol açan yeni yaratma, işleme ve yorumlama olanakları keşfediyorlar. (UÇAN: 1997)

Toplumsal ve kültürel değişikliklerle birlikte oluşan bu süreç, toplumun her kesimini etkiliyor. Baş döndürücü bir hızla gelişen iletişim araçlarıyla sağlanıp sunulan müzikler, bireysel ve toplumsal müzik yaşamında şu ya da bu yönde köklü değişikliklere yol açıyor. Modern toplumlarda herkes hemen her gün her tür müzikle karşı karşıya olabiliyor, her tür müziksel araç - gereç ve teknikle karşı karşıya gelebiliyor. Böyle bir durumda müzik eğitimi, bireyin içinde yaşadığı, her gün yüz yüze olduğu müziksel çevresiyle sağlıklı bir etkileşimde bulunabilmesi; müziğin yaratım, üretim, yorum, kullanım ya da tüketimine doğrudan ya da dolaylı olarak,

bilinçli ve bilgili biçimde katılabilmesini ve giderek müziksel yaşamın gelişmesine katkıda bulunabilmesi için gerekli davranışlarla donatılmasını amaçlamalıdır. (UÇAN: 1997)

Bu amaçla müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp çeşitlendirebilmeli; öğrenciyi belli koşullandırmaların ürünü olan tek yanlı müzik yapma ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalı; öğrenciyi müziğin çeşitli, çok yönlü tını özelliklerine, yapı taşlarına, kuruluş biçimlerine ve etki alanlarına açmalı; öğrenciye müzikle ilişkilerinde daha yüksek düzeyde bir bilinçlilik ve eleştirme gücü kazandırmalı; bir çalgı, bir plak ya da kaset, müzikle ilgili bir kitap ya da kaynak seçiminde ve bir müzik eserini ya da etkinliğini eleştirip değerlendirmesinde öğrenciye yardımcı olacak bireysel müzik yeteneklerini geliştirmeli; öğrencinin değişik türdeki müzik çalışma etkinliklerine etkin katılımını sağlamalıdır. (UÇAN: 1997)

Müzik Eğitiminin Üç Ana Türü

Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi; iş - meslek, okul, bölüm, kol -dal ve program ayrımı gözetmeksizin her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir "insanca yaşam" için gerekli asgari - ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Genel müzik eğitimi; genellikle okulöncesinde anaokulu, ilkokulda sınıf, ortaokul ve lisede müzik öğretmeni tarafından okutulur, gerçekleştirilir; üniversitede ise müzik okutmanı veya müzik öğretim görevlisi tarafından yürütülür.

Tanrıverdi (2000)'ye göre; çağımızda eğitim alanına getirilen önemli yeniliklerden biri, "okulöncesi" eğitim kavramıdır. Anaokulları ve çocuk yuvaları önceleri çalışan annelerin çocuk bakımı sorunlarını çözmek için düşünülmüştü. Ancak deneyler sonucu çocuğun zihinsel gelişiminin en hızlı aşamasının 0 – 7 yaş arasında olduğu gerçeği ortaya çıkınca, okulöncesi eğitimin önemi gereği kanıtlanmış oldu.

Çocuğun ilk yılları, çevresinden birçok şeyi öğrenme yıllarıdır. Bu dönemde çocuğun üzerine önemle düşülmeli ve gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Aksi takdirde ileride, öğrenme güdüsü ve kolaylığı kaybolmuş çocuklarla karşılaşılabilir.(TANRIVERDİ: 2000)

Uçan'a göre; genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde herkes için zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan "asgari ortak - genel kültür " ün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir. Ancak, ülkemizde okulöncesi (anaokulu / anasınıfı) ve ilköğretim (ilkokul / ortaokul) düzeylerinde zorunlu olduğu halde, ortaöğretim (lise) ve yükseköğretim (üniversite) düzeylerinde henüz zorunlu hale getirilememiştir.

Günümüz genel müzik eğitiminde, daha çok müziği bilgili, bilinçli, görgülü ve duyarlı bir anlayış ve yaklaşımla, haz duyup zevk alarak kullana ya da tüketen kitleler yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneğini çeşitlendirip zenginleştirerek geliştirmek esastır. Ortaokul ve lise evrelerinde devinisel, duyuşsal ve bilişsel davranışlar arasında belirli bir denge kurulmasına özen gösterilen genel müzik eğitimi, ortaöğretim ve yükseköğretim evrelerinde bireyin "asgari ortak - genel müzik kültürü" nü çeşitlendirip zenginleştirerek geliştirirken, giderek, daha çok bilişsel ve duyuşsal ağırlıklı bir niteliğe bürünür. (UÇAN: 1997)

Özengen Müzik Eğitimi

Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılımı, zevk ve doyum sağlamak bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar. Özengen müzik eğitimi, herhangi bir düzeyde herkes için zorunlu değildir; tam tersine, ilgi, istek ve yatkınlık ile etki bir katılım için gerekli fırsat ve olanaklara bağlı olup, seçmelidir. Aslında, her kişide az - çok bir "müziksel algılama", "müzik yapma" ve "müziksel yorumlama", hatta birçok kişide "müziksel yaratma" güdüsü vardır. Bu güdü, özellikle kişinin gönüllü - istekli

- etkin katılımını esas alan ve kişiyi buna yönlendirip özendiren bireysel ve toplu eğitim uygulamalarında kolayca kendini belli eder ve gelişme olanağı bulur. Bu konuda özengen müzik eğitimi, genel müzik eğitime göre çok daha elverişli ortamlar sağlar. (UÇAN: 1997)

Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Müzik sanatçılığı eğitimi (bestecilik eğitimi, seslendiricilik / yorumculuk eğitimi), müzik bilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojisi eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarını (kollarını) oluşturur. (UÇAN: 1996)

Uçan'ın yaptığı bu sınıflandırmada her üç dal / kol 'da yer alan en önemli unsurlardan birisi "çalgı eğitimi" dir. İster genel, ister özengen, isterse mesleki müzik eğitimi dallında olsun, bireyin yaşına, kapasitesine, fiziksel yapısına uygun çalgılarla tanışması sağlanır. Bu çalgı bir blokflüt olabileceği gibi herhangi bir yaylı çalgı, Orff Çalgıları ya da "piyano" olabilir.

Türkiye’de Müzik Öğretmenliği Eğitimi Programlarına Tarihsel Bir Bakış

Türkiye’de Müzik Öğretmeni yetiştirmede 1924’ten 2004’de 12 yapılanma gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda “ilk yapılanma”dan sonrakilerin her biri bir öncekine göre “yeni bir yapılanma” niteliğindedir. Buna bakarak ülkemizde müzik öğretmeni yetiştirmenin en az 11 kez yeni bir yapılanma sürecinden geçtiği ya da yeniden yapılandığı söylenebilir. Bu bakımdan 1997–1998 yapılanmasını ilk kez yaşanan bir yeni yapılanma ya da yeniden yapılanma gibi göstermek ya da nitelendirmek doğru değildir, tam tersine 11 kez yaşanan bir yeni yapılanmadır.

Denilebilir ki Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme süreci özellikle 1920’li – 1940’lı ve 1970’li – 1990’lı yıllar arasında sıklaşan bir “sürekli yapılanma” içinde görünmektedir. (UÇAN: 2005)

Ülkemizde Musiki Muallim Mektebinin kuruluşundan günümüze değin seksen yıllık “müzik öğretmeni yetiştirme” sürecinde çeşitli yaklaşımlarda bulunulmuş, birçok program tasarısı yürürlüğe konulmuş, bu tasarılar üzerinde değiştirme/yeniden düzenleme çalışmaların yer verilmiştir. Musiki Muallim Mektebi’nin 1925 ve 1931 yıllında yayınlanan talimatnameleri ve Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsünün 1944–1945 öğretim yılında yürürlüğe giren Müfredat Programı incelendiğinde, program tasarılarının asıl amacını; daha çok sanatsal niteliklerin öne çıkarıldığı müzik öğretmeni yetiştirme yaklaşımının oluşturduğu görülmekte, daha sonra müzik öğretmenin eğitsel kimliğini önemseyen bir anlayışla hazırlanmış programların yürürlüğe konulması ve uygulanması yaklaşımlarına karşın, zaman zaman Musiki Muallim Mektebi’nin sanatsal ağırlıklı programlarının yoğun etkisi altında kaldığı bilinmektedir. (ÇEVİK- 2004)

1970’li yılların program tasarılarında ise, müzik öğretmenlerinin sanatçı ve eğitimci kimliklerinin dengelenmeye çalışıldığı ve “deneme niteliğinde program uygulama” çalışmalarına başlandığı bilinmektedir. 1980’lerde bilimsel yöntemlere dayalı “program değerlendirme” çalışmaları gerçekleştirilmiş, 90’lı yıllarda birbirinden farklı yaklaşımlarla düzenlenen iki program yürürlüğe konulmuş olmakla birlikte “önceden bir bütün halinde planlanarak yürütülen çağdaş program geliştirme yönteminin hazırlama deneme, değerlendirmesi düzeltme evrelerinde düzenli bir biçimde geçilerek geliştirilip uygulanabilecek bir müzik eğitimi programı ortaya konulamamıştır. (ÇEVİK- 2004)

1990–1999 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın ortaklaşa yürüttüğü Milli Eğitim Geliştirme Projesi, öğretmen eğitimi alanındaki yeniliklerde belirleyici olmuştur. Öğretmen yetiştiren programların geliştirilmesi veya yenilenmesi, öğretim bilgisi ve metodoloji alanlarındaki eksikliği gidermek amacıyla yurt dışına yüksek lisans, doktora ve araştırma yapmak üzere

personel gönderilmesi fakülte- okul koordinasyonunu sağlamaya yönelik düzenlemeler ve eğitim fakültelerine araç-gereç temininin yanı sıra bazı bölümlerin yapısal değişimi de projenin konsantre olduğu temel çalışma yönleridir. Bu bağlamda eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümleri anabilim dalına dönüştürülmüş ve resim iş eğitimi anabilim dalıyla birlikte Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında birleştirilmiştir. (KALYONCU- 2004)

Proje çerçevesinde, yürürlükte olan müzik öğretmenliği programları da yeniden düzenlenip standartlaştırılarak, 1998 yılından itibaren merkezi sistem yönergelerine göre uygulanmaya başlanmıştır. YÖK'ün bu revizyon için öne sürdüğü gerekçelerin başında eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarında yaşanan hedef karmaşası gelmektedir. Yapılan araştırmalar, öğretmen yetiştirme esas hedefinin ihmal edildiğini ve bazı bölümlerin ihtiyaç fazlası olan veya hiç talep olmayan alanlarda büyümeyi tercih ettiklerini ortaya koymuştur. Öğretmen yetiştirme gereken programların mesleğe yeterince hazırlamadıkları ve öğrenimle meslek yaşamı arasında tutarsızlıkların olduğu gerekçesi temel alınmaktadır. Bundan dolayı yeni düzenleme, “Eğitim Fakültelerinin en önemli misyonlarından birinin öğretmen yetiştirme olduğunu önemle vurgulamaktadır.” (KALYONCU- 2004)

Müzik öğretmeni; müzik eğitimi programları çerçevesinde uygulamaya konulan çeşitli programların uygulayıcısı, yürütücüsü, değerlendiricisi, hazırlayıcısı, geliştiricisi, sağlayıcısı ve planlayıcısı konumundadır. Bu görev, genelde ders içi ve ders dışı, giderek okul içi ve okul dışı tüm müzik eğitimi etkinliklerini kapsamaktadır. Müzik teknolojisinin son derece gelişmiş olmasına karşın müzik öğretmensiz bir müzik eğitimi düşünülememektedir. Müzik öğretmeni sınıftan başlayarak tüm okulun müzik eğitimini ve müziksel etkinliklerini düzenleyen, yönlendiren ve yürüten kişi olması nedeniyle bu etkinlikleri başarmak için, müziksel bazı bilgi ve becerilerle donanık olması kaçınılmazdır. (ÖZEN, 1998)

Bu nitelik ve yeterliliklere ulaşmak için müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinin programları (1739 sayılı) yasaya uygun olarak

genel kültür, eğitim bilimleri ve müzik alanını kapsayacak şekilde düzenlemiştir. (ÖZEN, 1998)

Öğretmen ya da müzik öğretmeni yetiştirme işinin etkili ve amacına uygun olarak gerçekleşebilmesi, adayların temel öğretmen niteliklerini kazanabilecek şekilde eğitilmelerine bağlıdır. Bu da, öğretmenlik eğitimi sürecinin öğretmen yeterliklerine göre planlanması ve yürütülmesiyle mümkündür. (KALYONCU-2004)

Öğrencilerin çeşitli alanlardaki derslerde kazandıkları temel davranışların müzik öğretmenliği görevini yerine getirecek yeterlikte olma derecesi onların mezun olduktan sonraki meslek yaşantılarında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Müzik öğretmenliği lisans programında okuyan ve 4 yıllık eğitim sürecinden geçen müzik öğretmeni adaylarının donanımlı, verimli ve yaratıcı olabilmeleri için çağdaş anlamda bütünlük taşıyan bir müzik öğretmeni yetiştirme programına ve mevcut programların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. (KARKIN–2004)

1998 yılından itibaren merkezi sistem yönergelerine göre uygulanmaya başlanan müzik öğretmenliği lisans programı dersleri şu şekilde belirlenmiştir:

- Piyano I. II. III. IV. V. VI.,
- Bireysel Çalgı Eğitimi I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.,
- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I. II. III.,
- Bireysel Ses Eğitimi I. II.,
- Okul Çalgıları I. II. III.,
- Elektronik Org Eğitimi,
- Okul Bandosu,
- Toplu Ses Eğitimi I. II.,
- Türk Halk Müziği,
- Türk Sanat Müziği,
- Güncel/Popüler Müzik,
- Müzik Tarihi, Koro I. II. III.,

- Orkestra/Oda Müziği I. II. III.,
- Eşlik (Korepetisyon),
- Eğitim Müziği Besteleme,
- Oyun, Dans ve Müzik,
- Müzik Kültürü,
- Koro ve Yönetimi,
- Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi.

Müzik Öğretmenliği Programlarında “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerileri”ne Etki Eden Dersler

Müzik öğretmenliği lisans programı ders tanımları ve içerikleri incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarına eşlik becerisi kazandırma ve kazandırılan becerilerin geliştirilmesi ile ilgili en belirgin etkililiğin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerinde toplandığı görülmektedir. Programda adı geçen “Elektronik Org Eğitimi” dersi içeriği bakımından her ne kadar eşlik becerileri ile ilgili hedefleri içeriyor görüntüsü verse de, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’ndaki teknolojik yetersizlikler sebebi ile içeriğine uygun olarak uygulanamamakta, “Eşlik (Korepetisyon)” dersine bir başlangıç niteliği taşımaktadır.

Piyano Eğitimi

1998 Yök-Dünya Bankası Projesi kapsamında Piyano Eğitimi I. II. III. IV. V. VI. derslerinin içeriği aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

“Piyano eğitimi ve öğretimi, müzik öğretmenliği programının temelini oluşturur. Aşamalı olarak, teknik alıştırma ve etütler, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme–öğretme tekniklerini kapsar.” (YÖK- 1998)

Piyano eğitimi; bireyin piyano yolu ile müzik - insan buluşmasını sağlayan, kişiye kendini tanıma fırsatı yaratan, insanın duygularını ifade edebilmesinde çalgı - insan bütünleşmesine kaynaklık eden, sonuç olarak toplumsal bir varlık olan insanın yaşamda yerini almasını sağlayan müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biridir.

Geneldeki çalgı eğitiminin çerçevesi içinde piyano eğitimi yoluyla birey; teknik, bilgi, beceri ve de önemlisi tüm yaşamı boyunca ona birçok yönden artı değerler kazandıracak olan edinimlere sahip olurlar. Estetik yönü ve kültürel yaşamı zenginleşir. Bu yolla da eğitimin hedeflediği yaratıcı, uygulayıcı, araştırmacı, eleştirci, kendine özgüveni gelişmiş çok yönlü, kısaca çağdaş bireylerin yetişmesi mümkün olmaktadır.

Müzik öğretmenliği eğitiminde piyano eğitimi, temelde piyanoyu çalmayı öğrenebilme, etkince kullanabilme ve sonuçta piyano çalmasını öğretebilme basamaklarını geliştirecek biçimde programlanıp yürütülmeye çalışır. Bu eğitimi sayesinde öğretmen ve öğrencinin birbirlerine karşı sorumlulukları artarken, diğer yandan eğitimde çok önemli olan, sevgiye dayalı bir diyalogla da olması gereken iletişim kurulur. Sonuçta piyano aracılığıyla müziği seven, yaşamına katan çağdaş bireylerin yetişmesi sağlanır.

Çok seslilik boyutuyla ilköğretimden yükseköğretim kurumlarına kadar tüm eğitimi kurumlarında sanatsal ve eğitimsel açıdan önemi kanıtlanmış olan piyano, müzik öğretmenin vazgeçilmez bir yardımcısıdır. İyi bir piyano eğitimini almış ve çalgısına hakim bir öğretmen, bu sayede derslerinde daha etkili olacak, saygınlık kazanacaktır. Piyanosuyla şarkılara eşlik edebilen, bizzat kendisi çalarak müzik yapma gibi etkinliklerde bulunan öğretmen, dersini zevkle izlenir hale getirdiği gibi öğrencisinin beğeni düzeyini de geliştirmiş olacaktır. Bu yolla da öğrencinin sanatsal yönden gelişimini sağlayarak "Tam Birey" yetiştirme sürecini gerçekleştirmiş olacaktır.

1998 yılına kadar ana çalgı olarak haftada iki saatten dört yıl, temel veya yardımcı piyano olarak haftada bir saatten üç yıl süren piyano eğitimi, yeni

yapılanmayla haftada iki saatten üç yıl (altı yarıyıl) olarak belirlenmiş, ana dal veya ana çalgı kavramı kalktığı için de bu yönde yetenekli ve hedefleri olan öğrenciler için olumsuz bir sürece dönüşmüştür.

Oldukça geniş bir literatüre sahip olan piyano, çok seslilikteki kullanımı, eşlik çalgısı olma özelliğiyle müzik öğretmenliğindeki gerekliliğinin yanı sıra dünya yeri ve yaratıcılığın kaynağı olması nedeniyle bölümün temel çalgısı niteliğini taşır. Bölüm derslerinin çoğunda uygulama ve çalışma süreçlerinde kullanılan piyano bu yönüyle de ayrıcalıklı bir yere ve konuma sahiptir.

Piyano eğitimi, birebir uygulanan bir eğitimi süreci olması bakımından öğretmen - öğrenci iletişiminin de yoğun olarak yaşandığı ve çoğunlukla olumlu sonuçların alındığı bir eğitim çeşididir. (Ercan,1990)

Müzik öğretmeni olarak yetişecek bir adayın piyanoyu işlevsel olarak kullanabilmesi, kuşkusuz sadece piyano dersinde kazanılacak becerileri dinleti yaklaşımı ile sunabilmesine bağlı olarak düşünülemez. Müzik alanına ilişkin diğer derslerin özellikle armoni-kontrpuan-eşlikleme, müziksel işitme okuma, müzik biçimleri ve müziksel çözümleme vb. derslerinin de piyano çalma becerilerinin gelimine olan katkıları ortadadır bu yüzden piyano dersi ile bu dersler arasında sıkı bir dayanışıklığın sağlanması, yeterli uygulama olanağı bulmasıyla da ilköğretim ve orta öğretim için istenen ve beklenen nitelikleri müzik öğretmeni modeline ulaşılabileceği düşünülmektedir. (ÖZEN, 1998)

Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi

1998 Yök-Dünya Bankası Projesi kapsamında Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I. II. III. Derslerinin içeriği aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

“Bu ders, müzikte kuramsal bilgileri, işitme eğitimi ve müzik biçimlerini kapsar. Ders öğretim elemanları bu içeriğin haftalık ders saatindeki yoğunluğunu belirlerler. Ders, Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan, müzikte stil, üslup ve

tür, çeşitli yapıları ve eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma tek ve çok ses algılama, ritmik yapıları tanıma, nota çözümleme (deşifre) okuma ve yazma, müzik üretme tekniklerini kapsar.” (YÖK- 1998)

“Müziksel Davranış Mühendisliği” olarak kabul edilen Müzik Öğretmenliği Programına ilişkin birçok müziksel temel davranışın kazandırılması sorumluluğu MİO (Müziksel işitme-okuma) öğretimine verilmiştir. MİO dersinin temel davranışları kazandırması, öğrencinin çalgı eserini tanıması ve yorumlamasına getireceği kolaylıklar bakımından çalgı eğitimine hazırlayıcı, çalgı eğitimini destekleyici özelliği olduğu bilinmektedir. (EROL- 2004)

Müzik öğretmeni yetiştiren çeşitli kurumlardaki müzik eğitimi programları arasında uygulanma süreci açısından manidar bulunmayan bazı farklılıklar olmakla beraber temelde benzer özellikler daha fazla görülmektedir. Fakat yine de müzik öğretmenliği lisans programındaki, müzik, genel eğitimcilik ve müzik eğitimciliği bilgisi alanları, ders çeşidi idi ve ders dışı çalışmalar için ayrılan zamanın yetersizliği, müziğin felsefi, bilimsel ve teknolojik temellerin konu edildiği derslerin eksikliği, çağdaş Türk Müziği ile uluslar arası müzikler arasında kurulan dengelerin yeterli olmayışı müzik eğitimcileri açısından önemli eksiklikler olarak benimsendiği söylenebilir. (KARKIN-2004)

Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan ‘Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi’ dersinin, müziksel yaratıcılık, müziksel çözümleme, müziksel düşünme ve müziksel yeteneklerin değerlendirilmesi açısından bu programda önemli bir yeri olduğu düşünülmektedir. Müzik Eğitimcileri ise, öğretme deneyimlerine dayanarak, öğrencilerin temel müzik bilgisi ve becerilerini en iyi şekilde kavramalarının, Müzik Teorisi ve işitme Eğitimi ile mümkün olabileceğini vurgulamaktadırlar.

Müziksel işitmeyi, çokseslilik çalışmalarını ve müzik formları bilgisini kapsayan bu dersin yeterli bir zaman dilimine yayılmaması özellikle ders içeriklerine bir sınırlama getirmekte, bu bağlamda, müzik öğretmenliği açısından istenilen temel nitelikleri olumsuz yönde etkileyebilecek bir ortam oluşturacağından kuşku duyulmaktadır. Öğrencilerin, programda yer alan derslerde başarılı olması, bu

programdaki her bir alan dersine gösterdiği ilgi ile doğru orantılıdır. Çünkü her dersin içeriğinin, müzik öğretmenini yetiştirme programını bütünleyici bir yapı ve özelliğe sahip olması gerekmektedir. (KARKIN–2004)

Müzik alan bilgisi dersleri, konu olarak müzik öğretmeni adayını saha bilgisi açısından donatmaya uygun olarak seçilmiştir. Ancak birçok konu alanının birleştirilmesiyle içerikleri oldukça artan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi’nin, üç dönem olarak planlanması önemli bir sorundur. Öncelikle müziksel algılama, bellek gelişimi ve müziksel yinelemeye hizmet eden işitme eğitimi, müzik teorisine bağımlı olmasına rağmen çıktıları itibariyle müziksel davranışlar geliştiren derslerdendir.

Davranış oluşturma işlemi, kısa zaman dilimlerinde değil uzun bir süreçte mümkündür. Bundan ötürü burada, işitme eğitiminin müzik teorisi dersinden ayrı olarak en az dört döneme yayılması önerilir. Böyle bir uygulama, dersin içeriklerine yoğunlaşmayı da kolaylaştıracaktır. Yine başlı başına bir Armoni dersinin açılması yararlı olabilir ki; bunun ağırlıklı olarak batı müzik kültürüne göre şekillenmiş bir öğrenim süreci içerisindeki rolü unutulmamalıdır. Armoni dersinin görmezlikten gelinmesi, bu müzik kültürüne özgü en önemli boyutun görmezlikten gelinmesi demektir. (KALYONCU- 2004)

Eşlik (Korepetisyon) Eğitimi

1998 Yök-Dünya Bankası Projesi kapsamında Eşlik (Korepetisyon) dersinin içeriği aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

“Bu ders, piyano ve diğer çalgılar için okul müziğindeki çeşitli ses ve çalgı eserlerine yazılmış eşlik müziklerini çalma ya da doğaçlama eşlik çalışmalarını kapsar.”(YÖK- 1998)

Müzikte eşlik, bir kompozisyonun ana melodisine ya da ses partisine dayanak oluşturması ya da onu ön plana çıkarması amaçlanan yardımcı parti ya da partiler olarak tanımlanabilir. (BİLGİLİ–1998) Başka bir ifade ile eşlik, bir eserde esas sesi

destekleyen parti ya da partiler, ses müziği veya çalgı müziğinde bir eserin armonik niteliğini ortaya çıkaran, ona içerik ve derinlik kazandıran müzikal birliktelik olarak da tanımlanabilmektedir. (SAY–2002)

Müzik öğretmeni yetiştirme programlarında, bir müzik öğretmeni adayının, meslek hayatında donanımlı bir müzik öğretmeni olması bakımından eşlik yapabilme davranışlarını kazanması büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla müzik öğretmenliği eğitiminde piyano öğretiminin bir kolu olan eşlik öğretimi, müzik öğretmeni yetiştirmede, müziğin tüm işlevlerin bir yapı içinde oluşturulmasını sağlamaktadır. (SÖZMEZÖZ–2004)

Müzik öğretmenin bir şarkıya piyano eşliği yapabilmesi-yazabilmesi için, ezgi ve eşlik partisi arasındaki ritmik-armonik vb. ilişkiler açısından inceleyebilmesi, ele alınan ezginin armonik ve ezgisel çözümlenmesini yapabilmesi, elik partisindeki akorların birbirlerine bağlanışlarını, ezginin ritmik yapısına ve üslubuna uygun eşlik figürlerini arayıp bulabilmesi, ezgi ile eşlik partisinin organik ve estetik bütünlük taşımasına dikkat edebilmesi gerekmektedir. (BİLGİN–2006)

Piyano eğitiminin bir uygulama alanı olan eşlik derslerinde, okul müziklerindeki eşlik partilerin çalabilme, doğaçlama eşlik yapabilme, okul şarkılarına eşlik yazabilme, öğretmenin kendi yazdığı eşlik partisini çalabilme kısaca donanımlı ve yetkin bir şekilde elik yapabilme amacıyla verilen eşlik eğitimi, piyanoyu iyi derecede çalabilmenin ötesinde, piyano, armoni, kontrpuan ve müzik kuramları gibi derslerden kazanılan davranışların harmanlanmasıyla daha fonksiyonel bir nitelik kazanmaktadır.(SÖZMEZÖZ–2004)

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

GÜLHAN (1990)'ın yapmış olduğu “Orta Dereceli Okullardaki Müzik Eğitiminde Piyanonun Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanılabilirliği” adlı araştırmada, piyanonun eşlik etmeye uygunluğu, eşlik yapabilmek için gerekli belli başlı teknikler, bağlama, blok flüt, ve ses için piyano ile eşlik düzenleme, piyano eşlik derslerinin içeriği, armoni derslerinde eşlik ile ilgili verilmesi gereken bilgiler, makamsal sistemde yazılmış parçalara piyano eşlik yazılması, eşliği yazılmış okul şarkılarının seslendirilebilirliği ve müzik öğretmenlerinin kolaylıkla çalabilecekleri eşlikli repertuarların belirlenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada Survey yöntem, Deneysel yöntem ve Tarihsel yöntem kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, piyanonun okul müzik eğitiminde bir eşlik çalgısı olarak, eşlik bakımından iyi yetiştirilmiş öğretmenlerce, çalınması kolaylaştırılmış zengin eşlik dağarı ile çoksesli müzik zevkini verebilecek biçimde her fırsatta kullanılması gerekliliği belirtilmiştir.

KUTLUK (1996)'un yapmış olduğu “Okul Şarkılarına Piyano ile Eşlik Becerisinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Çalışma” adlı araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu bir eşlik çalgısı olarak kullanabilme becerilerinin nasıl geliştirileceği incelenmiş, bunun için eşlik sanatı ve müzik eğitimi çeşitli boyutlarıyla araştırılmış, Türk ve batı müziği armonisi, okul müzik eğitiminde kullanılan tonal ve modal yapıdaki şarkılar ve şarkılara yazılmış eşlikler incelenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmış, güncel durum saptaması ve değerlendirmeye yönelik olarak anket ve görüşme formu uygulanmıştır. Altı müzik eğitimi bölümünden konuyla ilgili 11 öğretim elemanın yazılı (Gazi Üni., Uludağ Üni., Karadeniz Teknik Üni., Süleyman Demirel Üni., İnönü Üni. Eğitim Fakülteleri), S. Ü. E. F. Müzik Eğitimi Bölümünden üç öğretim elemanın sözlü olarak görüş ve önerileri alınmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde betimsel istatistiki yöntemler kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin pratik eşlik yapabilmelerinde, piyano çalabilme ve armoni bilgilerinin en önemli etkenler olduğu belirlenmiş ve kolaydan zora doğru sıralanan bir dizi eşlik alıştırması önerilmiştir.

ÖZEN (1998)'in yapmış olduğu “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Son sınıf Öğrencilerinin Piyanoyu Müzik Öğretmenliğinin Gerekleri Doğrultusunda Kullanma Becerileri” adlı çalışmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoyu kullanma yeterlilikleri ile bu yeterliliklerin önemlilik dereceleri belirlenmiş, belirli kriterlere göre değerlendirilerek, sonuçta, piyanoyu kullanma yeterliliklerini artırıcı önlemler geliştirilmiştir. Araştırmada durum tespitine yönelik bir model esas alınmıştır. Araştırma verilerini toplamak amacı ile kaynak taraması yapılmış, 40 son sınıf öğrencisi ve 17 öğretim elemanından oluşan örneklem grubuna anket uygulanmış ve görüşme yapılmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel istatistik yöntemlere başvurulmuş, araştırmacı tarafından çetelenerek nicelendirilmiş, frekans ve yüzdelik değerler alınarak çözümlenmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda müzik öğretmeni adaylarının:

1. Öğrencilere temel müzik bilgileri ve becerileri kazandırmada piyanoyu kullanabilme ve piyanodan yararlanabilme amacıyla “yeterli”,
2. Öğrencilerin seslerinin eğitiminde ve okul şarkılarının öğretiminde piyanoyu kullanabilme amacıyla “kısmen yeterli”,
3. Öğrencileri müziğin çeşitli dönemlerine ilişki tür, çeşit ve biçimleri hakkında bilgilendirmede piyanoyu kullanabilme amacıyla “kısmen yeterli”,
4. Öğrencilere müzik dinleme zevki ve alışkanlığı ile müziksel beğeni kazandırma ve geliştirmede piyanoyu kullanabilme amacıyla “yetersiz”,
5. Öğrencilerle yapılan eğitici çalışmalarda (eğitsel kol, törenler vb. etkinlikler) piyanoyu kullanabilme amacıyla “yetersiz”,
6. Başlangıç düzeyinde piyano öğretimi yapabilme amacıyla “yeterli”, Oldukları belirlenmiştir.

BİLGİN (1998)'in yapmış olduğu “İlköğretim Okullarının 2.Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklendirilmesi” adlı çalışmada, müzik öğretmenlerinin “Armoni-Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminde kazandıkları bilgi ve becerilerin eşgüdümlü olarak, ilköğretim okullarının 2.kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların piyano eşliklenmesine nasıl ve ne ölçüde yansıttıklarını saptamak amaçlanmıştır.

Araştırmada durum tespitine yönelik bir model esas alınmıştır. Araştırma verilerinin toplanması amacı ile anket uygulanmış ve kaynak tarama yoluna başvurulmuştur. Araştırma örneklem grubu Ankara merkez ilçelerinde görev yapan 45 müzik öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, “Armoni- Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminde kazanılan bilgi ve becerilerin eşgüdömlü olarak müzik öğretmenlerince okul şarkılarının eşliklenmesine yeterince yansıtılmadığı görölmüştür. “Armoni- Kontrpuan ve Eşlikleme” ve “Piyano” eğitiminin yeniden gözden geçirilmesi, dersler arası eşgüdömlünün saplanması, daha işlevsel bir eğitim verilmesi gerektiği üzerinde durulmuş, gerekli önerilerde bulunulmuş, eşlikli şarkı ihtiyacı göz önüne alınarak, özgün piyano eşliği oluşturulmuş okul şarkısı örnekleri oluşturulmuştur.

MİLLİ (1999)’nin yapmış olduğı “İlköğretim Okullarında Piyano ve Klavyeli Çalgıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanımı ve Eğitime Katkıları” adlı araştırmada, müzik öğretmenlerinin, piyano ve diğerk klavyeli çalgıları tercih etme sebepleri, müzik eğitimine katkısına yönelik görüşleri, müzik eğitiminde ne derecede kullandıkları, klavye dışındaki çalgıları tercihlerine yönelik görüşleri ve aldıkları piyano eğitimi ve eşlik derslerinin süre ve içeriğine yönelik görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada tarama modeli ve güncel görüş ve değerlendirmeler için anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Aydın, Burdur, Denizli, Muğla ve Uşak il ve ilçe merkezlerindeki ilköğretim okullarında görev yapan 76 dal müzik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verilerini toplamak amacı ile 44 yargı ve iki bölümden oluşan anket örneklem grubuna uygulanmıştır. Araştırma verileri istatistiksel işlemlerden (S.P.S.S.) geçirilmiş, anket ile ilgili frekans, yüzdelik değerler ve standart sapmaları bulunmuştur. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, müzik öğretmen görüşlerinin piyano ve klavyeli çalgılarının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimine olumlu katkı sağladığı ve çağdaş müzik eğitiminde önemli bir yeri olduğı yönünde olmasına ve öğretmenlerin klavyeli çalgıları ders içi ve dışı etkinliklerinde büyük oranda tercih etmelerine karşın eğitsel müzik eğitimi açısından yüksek öğretim kurumlarında almış oldukları piyano ve piyano eşlik derslerinin süre ve içeriğini yeterli bulmadıkları belirlenmiştir. (Bu

durum Çizili (2000)'nin yapmış olduğu çalışma ile de desteklendiği şeklinde yorumlanabilir.) Bu nedenle, piyano, piyano eşlik ve armoni derslerinin ihtiyaç doğrultusunda düzenlenmesi gerektiği düşünülmüş, piyano dışındaki klavyeli çalgıların verimli kullanılabilmesi için, açılacak hizmet içi kursların önemi ve gereği vurgulanmıştır.

ÇİZİLİ (2000)'nin yapmış olduğu “Müzik Öğretmenliği Programları Mezunlarının Piyano Derslerinde Öğrendikleri Davranışları Öğretmenlikte Kullanmaları” adlı araştırmada, piyano dersinin müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarındaki yeri araştırılmış, müzik öğretmenlerinin piyano dersinde kazandıkları davranışları mesleklerinde kullanabilmelerine yönelik sonuçlar ortaya konmuştur. Araştırmada belgesel tarama modeli kullanılmış, durum saptaması ve değerlendirmeye yönelik olarak anket ve görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 11 müzik öğretmeni ve 1 uzman kişi oluşturmuştur. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde frekans ve yüzdelik değerler kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yarısına yakın bir bölümünün piyanoda eşlik yaptıkları, eşlik için piyanonun yanı sıra klavye (org) kullandıkları, genel olarak meslekleri açısından piyano dersinin öğretmenler tarafından yetersiz bulunduğu, piyano ve piyano eşlik ders saatlerinin artırılması gerektiği, programlarda deşifre ve eşlik çalışmalarına da yeterli ağırlığın verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

EĞİLMEZ (2003)'in yapmış olduğu “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Piyano/Elektronik Orgu Kullanabilme Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” adlı araştırmada, müzik öğretmenlerinin müzik dersi öğretim programı içeriklerine göre öğrenme-öğretme sürecinde piyano/elektronik orgu kullanabilme yeterlikleri saptanmış, belirlenmiş ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Araştırmada durum saptamasına yönelik tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2002–2003 öğretim yılında Bolu, Muğla, Bursa, Adıyaman il ve ilçelerindeki ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 110 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verilerini

toplamak amacı ile anket uygulanmış, çözüm ve yorumda ise betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, piyano/elektronik orgun kullanma yeterliklerinin artırılması, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretim programlarının geliştirilmesi ve piyano/elektronik orgun daha etkin kullanılması gerektiği, Türkiye’deki okullarda bilinen yararlarına rağmen piyanonun kullanılmadığı, piyano/elektronik orgun yeterli sayıda yer almadığı, müzik öğretmenlerinin başlangıç düzeyinde piyano öğretebilme açısından beklenen ölçüde yeterli olamadıkları, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretim programlarında genelde eşliğe yönelik konuların ve paralel çalışmaların yeterince yer almadığı, piyano öğretim programlarında transpoze ederek çalma konusuna yer verilmediği ve müzik öğretmenlerinin bu alandaki yeterlilik oranlarının düşük olduğu belirlenmiştir.

ULUÇINAR (1996)’ın yapmış olduğu “Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi” adlı araştırmada, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde piyano eğitiminin geliştirilmesi amacına yönelik program geliştirmeye ilişkin öğretim elemanları ve öğrencilerin görüş ve düşünceleri değerlendirilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmış, güncel durum saptama ve değerlendirmeye yönelik olarak anket uygulanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu İzmir, İstanbul, Ankara ve Bursa İl sınırlarındaki Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümlerinde piyano dersi veren 31 öğretim elemanı ve 112 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, piyano öğretim programlarının gözden geçirilmesi ve yeniden yapılandırılması gerektiği, piyano ve çalışma saatlerinin yetersiz olduğu ve daha çok öğretmenli uygulamasına yönelik kaynaklara yer verilmesi gerektiği ile ilgili sonuçlara ulaşılmıştır.

KIYANUS (1996)’un yapmış olduğu “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi Hakkında Bir Araştırma” adlı araştırmada, piyanonun tarih boyunca gelişiminden yola çıkılarak, Avrupa ve Türkiye’de piyano edebiyatı incelenmiş, piyano eğitiminde kazandırılması zorunlu bilgi ve beceriler ortaya konulmuştur. Araştırmada tarama modeli kullanılmış, güncel durum saptama ve değerlendirmeye yönelik olarak anket ve görüşme formu

uygulanmıştır. Bu amaçla, bazı müzik eğitimi bölümlerinden ilgili öğretim elemanlarıyla yazılı(Gazi Üni., Erzurum Üni., Karadeniz Teknik Üni., İnönü Üni., Abant İzzet Baysal Üni. Eğitim Fakülteleri), S. Ü. E. F. Müzik Eğitimi Bölümünden öğretim elemanlarıyla da sözlü görüşmeler yapılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde betimsel istatistiki yöntemler kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, zorunlu piyano eğitimi dersinin süresinin artırılması gerektiği, elektronik klavyeli çalgıların ilk ve ortaöğretim kurumlarındaki kullanımının fazlaştığı fakat öğretmenler tarafından eksik ve yanlış kullanılmakta olduğu, bu eksikliklerin müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano sayılarının azlığı ve yeterli çalışma olanaklarının olmayışı ile ilgili olduğu belirtilmiştir.

BAŞ (2000)'ın yapmış olduğu “G.Ü. G.E. F. Müzik Eğitimi Bölümü 1993–1994 Girişli Öğrencilerinin Müziksel İşitme- Okuma ve Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimindeki Başarıları Arasındaki İlişki” adlı çalışmada, her iki ders ile ilgili başarılar arasındaki ilişkiler incelenmiş, çözümlemeler sonunda değişkenler arası ilişkilerin yönünü, derecesini ve anlamlılık düzeyini gösteren bulgular elde edilmiştir. Araştırma, not dökümü verilerini çözümleme ve kaynak tarama sonucunda gerçekleştirilmiştir. Konu ile ilgili kaynaklar ayrıntıları ile incelenmiş, not dökümü kaynaklarında alınan alıntılar bir araya getirilmiştir. Araştırmanın örneklem grubu G.Ü. G.E. F. Müzik Eğitimi Bölümünde öğrenim görmüş 49 kişiden oluşmuştur. Araştırma verilerini toplamak amacıyla konuyla ilgili yazı ve araştırmalar kaynak tarama yöntemi ile toplanmış, örneklem grubuna ait not dökümleri G.Ü. G.E. F. öğrenci işlerinden temin edilmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde konu ile ilgili derslerin tüm sınavlarından alınmış puanlar başarılı-başarısız olarak incelenmiş ve her birinin diğeri ile ilişkisi korelasyon analizi yapılarak tespit edilmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, iki alandaki öğrenci başarı durumları arasındaki ilişki anlamlı ve olumlu yönde sonuç vermiş, ancak birbirlerini etkileme oranlarında yıl ve yarıyıllara göre farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Müziksel İşitme-Okuma ve Yazma eğitiminde başarılı olan tüm öğrencilerin piyano eğitiminde de başarılı oldukları, piyano eğitiminde başarısız olan öğrencilerin Müziksel İşitme-Okuma ve Yazma eğitiminde de başarısız oldukları

görülmüş ve sonuçta iki alanın başarı ve başarısızlık ilişkilerinin doğru orantılı olduğu belirlenmiştir.

KOÇAK (2001)'ın yapmış olduğu “Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlardaki Piyano ile Eşlik Faaliyetleri” adlı araştırmada, piyanoda eşlik çalma/düzenleme becerilerinin düzeyleri ile ilgili bilgi-beceri ve faaliyetlerin derslere dağılımının saptanması amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu G.Ü. G.E. F. Müzik Anabilim dalında 1999–2000 eğitim-öğretim yılında 3.ve 4. sınıfta okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacı ile anket tekniği kullanılmış, frekans ve yüzdelik değerler ile analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, G.Ü. G.E. F. Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören piyano öğrencilerinin, piyano çalma düzeylerinin eşlik yapma açısından yetersiz olduğu, ileri yaşta başlanan zor bir çalgıda 3–4 yıllık eğitimin, eşlik yapabilme açısından yeterli olmadığı, ezgi yapısına uygun eşlik modelinin belirlenmesinde öğrencilerin yarıdan fazlasının zorluk çektiği, öğrencilerin eşlik becerilerine etki eden derslerin sürelerinin eşlik çalışma açısından genellikle yeterli bulmadıkları, öğrencilerin yıllık ortalama eşlik faaliyetlerinin oldukça yetersiz olduğu, piyano dersinin gerek öğrenim gerekse ders süresi açısından eşlik becerilerinin geliştirilmesinde yeterli olamadığı belirlenmiştir.

KUTLUK (2001)'un yapmış olduğu “Türkiye’deki Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi” adlı araştırmada, piyano eğitimin genel durumunu araştırmayı ve bu yolla piyano eğitiminin gelişmesine yeni görüşler ve öneriler katmak amaçlanmıştır. Araştırmada kaynak tarama ve anket uygulanmış, verilerin işlenmesinde temel istatistik teknikler kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’deki Müzik Anabilim Dallarında görev yapan piyano öğretimin elemanları ve öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde frekans ve yüzdelik değerler kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, öğretim elemanlarının öğrencilerin ”kolay okul şarkılarına piyano ile eşlik çalma” davranışı bakımından “kısmen” yeterli oldukları görüşünde oldukları, dördüncü sınıftan kaldırılan piyano dersinin yeniden programa alınması, piyano öğretim programlarının geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu, öğrencilerin altı yarıyıllık

piyano eğitimi sonunda ortaöğretimde piyanoyu sınıfta kullanabilecek düzeye gelebildikleri belirlenmiştir.

AKINCI (2001)'nın yapmış olduğu “İlköğretim Okullarının 2.Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Caz Müziği Armonisi Kullanılarak Piyano İçin Eşliklendirilmesinde İzlenecek Yöntem ve Teknikler” adlı araştırmada, caz müziği armonisi ve onun etkilediği müzik türleri ile eğitim müziği dağarcığında en çok kullanılan makam olan “hüseyni” makamının analizi yapılmış ve kaynak tarama yolu ile piyano eşliği yapılacak okul şarkıları belirlenmiştir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmış, elde edilen veriler sonucunda piyano eşliği yapılacak şarkıların armonik fonksiyonları belirlenmiş, belirlenen armonik fonksiyonlar şifreler ve notalara dönüştürülmüştür. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, 20.yüzyılın başlarında ortaya çıkan ve günümüz müziklerine etki eden caz müziğinin örgün eğitim sistemleri içerisinde yer alması gerektiği, müzik öğretmenlerinin bu bilgilerle donatılmasının Türk Müzik Eğitimi açısından oldukça önemli olduğu, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, yaratıcı eşliklemeye yönelik derslerde caz armonisini dikkate alan bir yaklaşımın izlenmesinin yararlı olabileceği ve eğitim müziği bestecileri açısından da caz müziği ve onun etkilediği türleri içeren yeni şarkıların ortaya konmasının Türk Müzik eğitimi açısından oldukça önemli olduğu belirlenmiştir.

BAĞÇECİ (2001) tarafından yapılan “Piyano Eğitiminde Performans, Müzikal Analiz Etkileşimi” adlı araştırma, analitik yaklaşımı merkezli bir piyano eğitimi sürecinden geçen örneklem grubunun piyano eğitimindeki başarı durumunu ölçmek için yapılmış, piyano eğitiminde analitik yaklaşım merkezli bir bakış açısı ve sorgulama süreci yaratması bakımından oldukça önemlidir. Araştırma deneme modeline uygun olarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu G. Ü. G. E. F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında 1999–2000 öğretim yılında piyano çalışılmaya başlanan altı kişilik öğrenci grubu oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından doğrudan gözlemlerde bulunularak toplanmış, gözlem yoluyla elde edilen ham veriler, aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplarıyla sayısal verilere dönüştürülmüş, bu sayısal veriler ile

öğrencilerin notları arasındaki fark Kruskal-Wallis varyans analizi ile hesaplanmıştır. Öğrencilerin piyano eğitiminde ölçüt olarak kabul edilen teknik ve müzikal disiplinlere ilişkin hedef ve davranışlara ulaştıkları analitik yaklaşım merkezli bir piyano eğitimi süreci öğrenmeyi olumlu şekilde etkilediği belirlenmiştir.

ONGAN (2003)'ın yapmış olduğu “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Mezunlarının Çalgı Derslerinde Kazandıkları Davranışların Meslek Yaşamlarındaki Yeri” adlı araştırmada, müzik öğretmenlerinin eğitimini aldıkları çalgıları, öğretmenlikte kullanıp kullanmadıklarına ilişkin durumun belirlenmesine, bu sorunları çözümüne ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarının geliştirilmesine yönelik öneriler getirilmeye çalışılmıştır. Araştırma betimsel bir araştırma olup, arşiv taraması ve anket yolu ile var olan durum ortaya konulmuştur. Araştırmanın örneklem grubunu Bursa, Balıkesir, Tekirdağ, Edirne ve Çanakkale il merkezlerinde görev yapan 120 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular basit istatistiksel yöntemler ile frekans ve yüzdelik değerler ile çözümlenmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun elektronik orgu derslerinde kullandıkları, okul ortamında bireysel çalgıların kullanılabilirlik durumunun olmadığı, çalgı yetersizliğinden dolayı piyanonun çoğu müzik öğretmeni tarafından kullanılmadığı belirlenmiştir.

BOBETSKY (2004)'nin yapmış olduğu “Başarılı Müzik Eğitimcileri İçin Piyano Yetkinliğinin Önemi” adlı araştırmada, piyanoyu iyi çalmanın müzik öğretmenin dersteki etkililiğini artırmaya yardımı ve bir müzik eğitmeni için işlevsel piyano yeteneklerine sahip olmanın ne kadar önemli olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma durum saptamasına yönelik betimsel bir çalışmadır. Araştırma verilerinin elde edilmesi amacı ile Newyork-Hunter College Üniversitesi öğretmenlik eğitimi programında öğrenim gören 2 müzik öğretmeni aday mezuniyet aşamasındaki yeterliklerinin belirlenmesi amacı ile gözlemlenmiş ve veriler betimsel yöntemlerle çözümlenmiştir. Araştırma verilerinin çözümlenmesi sonucunda, müzik öğretmenleri için piyano yeterliliğinin son derece önemli bir gereklilik olduğu, bir müzik öğretmenin güvenle piyano çalabilmesi ve piyanoyu koro, orkestra, solist

ses veya çalgı, armoni ve işitme derslerinde, farklı dönemler farklı besteciler ve farklı tarzlara ait eserlerin öğrencilere tanıtılması için, özel günlerde ve benzeri çeşitli faaliyetlerde eşlik çalgısı olarak kullanabilmesi gerektiği, okullara müzik ğretmeni seçilmesi aşamasında müzik ğretmenlerinin piyanodaki yetkinliklerinin tercih sebebi olduğu ve geleceğin müzik ğretmenlerinin yönlendirilmesi ve eğitilmesinde en önemli faktör olduğu belirlenmiştir.

SÖNMEZÖZ (2006)'n yapmış olduğu "Müzik ğretmeni Yetiştiren Kurumlarda ğrenim Gören Lisans ğrencilerinin Eşlik Dersine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi" adlı araştırmada, eşlik dersi içeriğinin saptanması ve söz konusu dersin "İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Programı"na yönelik olarak işlenmesi yaklaşımından yola çıkılarak bir müzik ğretmeni adayının "okul şarkılarına" eşlik yapma becerisini ne ölçüde kazandığı ve bu beceriyi ne ölçüde geliştirdiği konusu problem olarak ele alınmıştır. Araştırma, durum saptamasına yönelik betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırma rneklem grubu Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ğrenim görmekte olan 40 son sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin toplanması için 20 adet değerlendirme kriteri anket sorularına dönüştürülmüş ve müzik ğretmeni adaylarına uygulanmıştır. Anket verilerinin değerlendirilmesinde istatistiksel çözümler için S.P.S.S. programından yararlanılmış ve görüşlerin belirlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesi sonucunda, müzik ğretmeni adaylarının eşlik ğretimi derslerini eşlik davranışlarını kazandırma bakımından etkin bulmadıkları ve hedeflenen davranışlar açısından yeterli görmedikleri, eşlik dersinin okul müziği içeriği ile tamamen örtüşmediğini ve meslek yaşamında okul ortamında eşlik yapabilme becerisini kazanmada eşlik dersini eksik ve yetersiz buldukları belirlenmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, evren ve örneklem grubuna, ölçme araçlarının geliştirilmesine, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ile ilgili konulara yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin eşlikleme ile ilgili mevcut durumlarının değerlendirilmesi, son sınıf öğrencileri ve öğretim elemanlarının araştırma konusu ile ilgili görüşlerinin tespit edilmesine yönelik, tarama modeline uygun betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Bu tür yaklaşımlarda araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır, yapılandırılmış/yapılandırılmamış gözlem, yargısal/olgusal anket ve belgesel tarama tekniklerinden yararlanılır. (KARASAR: 2005)

Araştırmanın Evreni ve Örneklem Grupları

Araştırmanın evrenini A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanları ve son sınıf öğrencileri, araştırma örneklem grubunu ise “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerini almış olan 20 öğrenci ve ilgili derslerin öğretimini sürdüren 10 öğretim elemanı örneklem grubunu oluşturmuştur.

Çizelge 1: Örneklem Grubuna İlişkin Bilgiler

Örneklem Grubu	n
Öğrenci	20
Öğretim Elemanı	10
Toplam	30

Örneklem Grubuna Ait Kişisel Bilgiler**Çizelge 2: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencileri**

		f	%
Cinsiyet	Bay	9	45
	Bayan	11	55
Yaş	17-19	-	-
	20-22	9	45
	23-25	9	45
	26 ve üstü	2	10
Mezun Olduğu Ortaöğretim Kurumu	A.G.S. L.	8	40
	Anadolu Lisesi	2	10
	Genel Lise	5	25
	Diğer	5	25

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerine ait yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, erkek öğrencilerin grupta çoğunlukta olduğu, yaş ortalamalarının 20 ile 25 arasında değiştiği, Güzel Sanatlar Lisesi'nden mezun olmayan öğrencilerin %60'lık bir düzeyde çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir.

Çizelge 3: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanları

		f	%
Cinsiyet	Bay	7	70
	Bayan	3	30
Yaş	21–30	4	40
	31–40	4	40
	41–50	-	-
	51 ve üstü	2	20
Unvan	Profesör	2	20
	Doçent	-	-
	Yardımcı Doçent	1	10
	Arş. Görevlisi	3	30
	Öğr. Görevlisi	4	40
Bitirilen Öğretim Programı	Yüksek Lisans	7	70
	Doktora	1	10
	Sanatta Yeterlilik	2	20

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarına ait yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, grubun yaş ortalamasının 21 ile 40 arasında değiştiği, öğretim elemanlarının akademik unvanlarının Araştırma ve Öğretim Görevliliğinde yoğunlaştığı, bitirilen ve sürdürülen öğretim programlarının yüksek lisans öğreniminde yoğunlaştığı görülmektedir.

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğretim elemanlarının Piyano Eğitimi dersi dışında öğretimini sürdürdükleri diğer dersler şu şekilde belirlenmiştir:

- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi
- Besteleme Teknikleri
- Armoni Eğitimi
- Özel Öğretim Yöntemleri
- Okul Çalgıları
- Oyun-Dans ve Müzik
- Gelişim ve Öğrenme

- Elektronik Org Eğitimi
- Okul Şarkılarına Eşlik Eğitimi
- Korepetisyon

Yukarıdaki dağılımdan da anlaşılacağı üzere, araştırmanın örneklem grubunu oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarının Piyano Eğitimi ve öğretmenlik formasyonu ile ilgili dersler dışında öğretimini sürdürdükleri derslerin öğrencilerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin gelişimine olumlu yönde etkili olduğu görülmektedir.

Veri Toplama ve Çözümleme Teknikleri

Araştırmanın temelini oluşturan problemin çözümü için gerekli verilerin elde edilebilmesi için, kuramsal bilgilerin elde edilmesi amacı ile belgesel tarama yapılmış, araştırmacı tarafından, eşikleme ile ilgili davranışların değerlendirilmesi amacı ile “yapılandırılmış gözlem formu”, yargısal verilerin elde edilmesi amacı ile 24 adet yargısal ifadeden oluşan “anket formu”, armonik ve biçimsel çözümlemelerin yapılabilmesi amacı ile “teorik analiz formu” hazırlamış ve örneklem grubuna uygulanmıştır.

Teorik Analiz Formunun Hazırlanması

Araştırmanın veri toplama aşamasında öncelikle Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin teorik bilgilerinin değerlendirilebilmesi amacı ile M.E. B. Talim Terbiye Kurulu onaylı, ilk ve ortaöğretimde kullanılan ders kitapları içinden araştırmacı tarafından rasgele yöntem ile majör ve minör tonlarda iki okul şarkısı belirlenmiştir. Belirlenen okul şarkıları, öğrenciler tarafından armonik ve biçimsel olarak analiz edilebilmesi, araştırmacı tarafından sağlıklı değerlendirme ve puanlamaların elde edilmesi amacı ile üç bölümden oluşan bir “teorik analiz formu” şeklinde hazırlanmış ve uzman görüşleri doğrultusunda geliştirilmiştir. Teorik

analizleri yapılacak okul şarkıları sağlıklı puanlamaların elde edilmesi amacı şu üç bölümde değerlendirilmiştir:

- Ton Belirleme
- Armonik Analiz
- Form Analizi

(Teorik Analiz Formları için Bakınız: Ekler)

Teorik Analiz Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Katsayılarının Belirlenmesi

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarının çözümlenmesine yönelik teorik bilgilerinin ölçülmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan “Teorik Analiz Formu”, Müzik Teorisi ve İşitme eğitimi ve Piyano Eşlik konularında uzman kişiler tarafından içerik, uygulanabilirlik ve değerlendirilebilirlik açısından incelenmiş ve önerilen düzeltmeler yapıldıktan sonra okul şarkılarına ilişkin teorik bilgileri ölçmesi bakımından “geçerli” olarak nitelendirilmiştir.

Teorik analiz formlarının güvenirlilik değerleri hesaplanırken, verilerin yapısı gereği Cronbach Alfa iç tutarlık değerlerinden yararlanılmıştır. Bu konuda öncelikle belirtilmesi gereken nokta, örneklem grubunu oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin sayısının azlığı ve “homojen” bir dağılım gösterdiği bu tip güvenirlilik değerlerinin düşük hesaplanmasının kaçınılmaz olduğudur. Örneklem grubunun bu homojen yapısı gereği bulunan güvenirlilik değerler yeterli kabul edilebilecek düzeydedir. Araştırma öncesinde 5 son sınıf öğrencisi ile yapılan ilk uygulama sonrasında elde edilen teorik analiz puanlarının birbirlerine yakınlığı, grubun homojenliği ile ilgili bulgular ve istatistik uzmanlarının görüşleri ışığında teorik analiz formunun “güvenilir” olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 4: Analiz Formları İçin Güvenirlik Değerleri

Analiz Formlar	Cronbach Alfa
Majör şarkı için	0,619
Minör şarkı için	0,676

Öğrenciler homojen bir dağılım gösterdiği için bu güvenirlilik düzeyleri yeterli kabul edilmiştir.

Teorik Analiz Verilerinin Puanlanması

Doğru ve güvenilir değerlendirmeler yapılabilmesi için üç bölüme ayrılan teorik analiz verilerine ilişkin puanlamalar şu şekilde belirlenmiştir:

1.Şarkı:

- Ton belirleme (10 puan)
- Armonik analiz (60 puan)
- Form analizi:
 - Motif belirleme (20 puan)
 - Cümle belirleme (10 puan)

Toplam: 100 puan

2.Şarkı:

- Ton belirleme (10 puan)
- Armonik analiz (60 puan)
- Form analizi:
 - Motif belirleme (20 puan)
 - Cümle belirleme (10 puan)

Toplam: 100 puan

Öğrencilerin her iki şarkı için belirlenen analiz sonuçlarının ortalamaları alınarak okul şarkılarına ilişkin teorik bilgilerinin ve bunun sonucu olarak her öğrenci için bir “Teorik Analiz Puanı” belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çizelge 5: Teorik Analiz Puanı Oluşturma Süreci

1.Öğrenci	1.Şarkı Teorik Analiz Puanı + 2.Şarkı Teorik Analiz Puanı / 2 =	Ortalama =	TEORİK ANALİZ PUANI
-----------	---	---------------	------------------------------------

Gözlem Formunun Hazırlanması

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla, araştırmacı ve konunun uzmanı kişilerce eşlik sırasında öğrencilerin göstermesi gereken kritik davranışlar belirlenmiştir. Bu davranışlar, temel piyanistlik davranışları içeren “pozisyon”, armoni ve işitme derslerinde yaygın olarak kullanılan anlamıyla seslendirilecek eserin tonuyla ilgili ve tona uyum için gerekli “kadans”, sıklıkla sağ elde ezginin sol elde uygun eşliklemenin kullanıldığı “piyano eseri tarzı eşikleme” ve ezgi olmaksızın her iki elde de eşliklemenin uygulandığı “lied tarzı eşikleme” başlıkları altında aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Pozisyon İle İlgili Davranışlar

1. Doğru oturuş pozisyonu alma
2. Doğru duruş pozisyonu alma
3. Doğru kol pozisyonu alma
4. Doğru el pozisyonu alma

Kadans İle İlgili Davranışlar

5. Kök durumunda tam kadans çalma
6. Birinci çevrim durumunda tam kadans çalma

7. İkinci çevrim durumunda tam kadans çalma

Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme İle İlgili Davranışlar

8. Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma
9. Uygun tempoda deşifre çalma
10. Uygun parmak numarasını seçerek çalma
11. Parçayı orijinal temposunda çalma
12. Cümle kavramını belli ederek çalma
13. Sol elde eşliği aksatmadan çalma
14. Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma
15. Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma
16. Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma
17. Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme
18. Müziksel ifadeleri belli ederek çalma

Lied Tarzı Eşlikleme ile İlgili Davranışlar

19. Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma
20. Uygun tempoda deşifre çalma
21. Parçayı orijinal temposunda çalma
22. Cümle kavramını belli ederek çalma
23. Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma
24. Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma
25. Müziksel ifadeleri belli ederek çalma

Belirlenen davranışlar gözlem formu şekline dönüştürülmüş, uygulanabilirliği ve içeriğinin doğrulanması için 2 gözlemci ve 5 öğrenci ile ilk geçerlik alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılmasının ardından gerçek uygulamaya başlanmıştır.(Gözlem Formu için Bakınız: Ekler)

Gözlem Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Katsayılarının Belirlenmesi

Gözlem formunun güvenilirlik katsayıları puanlama biçimine dayalı olarak Cronbach alfa iç tutarlık tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Güvenirlik elde edilirken testin içerisindeki alt testler için ayrı ayrı güvenilirlik katsayıları ve tümünün güvenilirlik katsayıları elde edilmiştir. Gözlemcilerin verdiği puanlara bağlı olarak gözlem ölçeğinin güvenilirlik analizleri incelendiğinde 0,574 değeri ile 0,981 değeri arasında değiştiği görülmektedir. Dikkat çeken nokta genellikle gözlem formunun alt testlerinin ve tamamının güvenilir olduğu ancak madde sayısının çok azaldığı pozisyon ve kadans alt testlerinde güvenilirliğin düştüğü söylenebilir. Gözlem formu ve alt ölçekleri için hesaplanan güvenilirliklerinin yüksek çıkması puanlamaya karışan hataların azlığının bir kanıtı olarak değerlendirilebilir. Bu durum, gözlem formlarının yeterince güvenilir olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 6: Gözlem Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Katsayıları

Testler		1.gözlemci	2.gözlemci	3.gözlemci	Ortalama
Major şarkı	Pozisyon	0,593	0,945	0,574	0,869
	Kadans	0,885	0,881	0,887	0,886
	Eşlik Piyano	0,956	0,977	0,962	0,962
	Eşlik Lied	0,969	0,972	0,949	0,958
	25 soru				0,964
Minör Şarkı	Pozisyon	0,582	0,955	0,577	0,869
	Kadans	0,781	0,808	0,936	0,858
	Eşlik Piyano	0,955	0,975	0,961	0,959
	Eşlik Lied	0,961	0,963	0,956	0,953
	25 soru				0,963
Tüm test (50 soru)					0,981

1. ve 2. şarkıdaki davranışların gerçekleşme düzeyi belirlenirken öğrencilerin gözlemcilerden elde ettikleri puanların ortalamaları alınmıştır. Daha sonra 20 öğrencinin gözlemcilerden elde ettikleri ortalama puanların ortalaması Müzik

Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin her bir davranışı gerçekleştirme düzeyi olarak değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin elde edebilecekleri puan 1–4 arası değişeceğinden, öğrencilerin davranışlardan elde ettikleri puanların ortalaması 4 değerine yaklaştıkça davranışın gerçekleştiği; 1 değerine yaklaştıkça davranışların istenilir düzeyde gerçekleşmediği şeklinde yorumlanmıştır. Yorumlamada 3–4 puan aralığında gözlenen davranışların yüksek düzeyde, 2–3 puan aralığında gözlenen davranışların orta düzeyde, 1–2 puan aralığında gözlenen davranışların düşük düzeyde gözleendiği kabul edilmiştir.

Öğrencilerin 1. ve 2. okul şarkısındaki "doğaçlama eşlik beceri puanları" belirlenirken, öğrencilerin her okul şarkısı için belirlenen 25 davranışa ilişkin olarak 3 gözlemciden elde ettikleri toplam puanların ortalaması hesaplanmıştır. Öğrencilerin şarkılara ilişkin ortalama puanları, Abant İzzet Baysal Üniversitesi not sistemi ile karşılaştırılarak daha iyi yorumlanması amaçlanmıştır.

Çizelge 7: Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerilerini Puanlama Süreci

1.Öğrenci	1.Şarkı Gözlem Puanı + 2.Şarkı Gözlem Puanı / 2 =	Ortalama =	OKUL ŞARKILARINA DOĞAÇLAMA EŞLİK BECERİ PUANI
-----------	---	---------------	--

Öğrencilerin "okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri puanı" belirlenirken 1. ve 2. şarkıdan elde edilen "doğaçlama eşlik beceri puanlarının" ortalaması kullanılmıştır. Bu amaçla 1. ve 2. şarkıdaki 25'er davranıştan elde edilen puan ortalamaları toplanmış ve ikiye bölünmüştür. Böylece öğrencilerin "doğaçlama eşlik beceri puanı" ortalama puan olarak belirlenmiştir.

1.ve 2. şarkıdaki "pozisyon", "kadans", "piyano tarzı eşlikleme" ve "lied tarzı eşlikleme" boyutlarındaki davranışların gerçekleşme düzeyi belirlenirken öğrencilerin gözlemcilerden elde ettikleri puanların ortalamaları alınmıştır. Daha

sonra 20 öğrencinin gözlemcilerden elde ettikleri ortalama puanlar boyutlardaki davranış sayısına bölünerek elde edilen değerler Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin her bir boyutu gerçekleştirme düzeyi olarak değerlendirilmiştir. Toplamda "pozisyon", "kadans", "piyano tarzı eşlikleme" ve "lied tarzı eşlikleme" boyutlarındaki davranışların gerçekleşme düzeyi ise Majör ve minör şarkıda bu boyutların gerçekleşme düzeyleri toplamının ikiye bölünmesiyle elde edilmiştir.

Boyutlara ilişkin davranışların gerçekleşme düzeyleri hesaplanırken öğrencilerin elde edebilecekleri puan 1–4 arası değişeceğinden, öğrencilerin davranışlardan elde ettikleri puanların ortalaması 4 değerine yaklaştıkça davranışın gerçekleştiği; 1 değerine yaklaştıkça davranışların istenilir düzeyde gerçekleşmediği şeklinde yorumlanmıştır. Yorumlamada 3–4 puan aralığında gözlenen davranışların yüksek düzeyde, 2–3 puan aralığında gözlenen davranışların orta düzeyde, 1–2 puan aralığında gözlenen davranışların düşük düzeyde gözlemlendiği kabul edilmiştir.

"Okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri puanı" ve Okul şarkıları teorik analiz puanları" ile derslerden elde edilen puanlar arasındaki ilişkileri belirleyebilmek için verilerin parametrik testlerin varsayımlarını karşılamaması sebebiyle parametrik olmayan (non-parametrik) Spearman'ın Sıra Farkları Korelasyonu (Rho) tekniğinden yararlanılmıştır. Hesaplanan korelasyonlar aynı zamanda dersler dış ölçüt olarak kabul edildiğinde gözlem ve teorik analiz formlarının geçerliği olarak da yorumlanabilir.

Gözlemcilerin Tutarlılıklarının Belirlenmesi

Gözlemciler arası tutarlılığı belirleme amacı ile kullanılacak çok sayıda teknik bulunmaktadır. Bu tekniklerden hangisinin kullanılacağına karar verirken değişkenlerin ikili, dereceli, sürekli vb. olup olmadığına bakmak gerekmektedir. Likert tipi puanlanan ölçeklerde gözlemcilerin bireyler için her maddeye verdiği puanlar dereceli (sıralı) ölçekte olmasına rağmen, madde puanları toplanarak elde edilen puanların eşit aralık ölçeğinde olduğu kabul edilir. Bu araştırmada verilerin bu yapısına uygun olarak Küme İçi Korelasyon (Intraclass Corelation) analizlerinden

yararlanılmıştır. Küme içi güvenilirlik analizleri gözlemcilerin veya puanlayıcıların puanlama tutarlığını belirlemek için kullanılır. Küme içi korelasyon analizinde puanlayıcıların yapacakları hataları eşitleme mantığı ile tutarlığın ne olduğu elde edilebilmektedir. Yapılan analizler sonucunda küme içi analiz sonuçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Çizelge 8: Gözlemciler Arası Tutarlık (Güvenirlik) Katsayıları

Test Adı	Küme içi Korelasyon
Majör şarkı için (ilk 25 soru)	0,946
Minör şarkı için (son 25 soru)	0,962
Toplam (ortalama) (50 soru için)	0,959

Gözlemcilerin tutarlığını belirlemek amacı ile hesaplanan küme içi korelasyon katsayılarının oldukça yüksek olduğu görünmektedir. Buna dayanarak gözlemciler arasındaki tutarlığın yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum, çalışmanın sonuçlarını genelleylebilmek için yeterli güvenilirliğin sağlanması olarak kabul edilebilir.

Gözlem Verilerinin Puanlanması

Teorik analizleri yapılan okul şarkıları öğrenciler tarafından piyano ile eşlektirilmiş ve video kamera ile performansları kayıt altına alınmıştır. Kayıt altına alınan performansların araştırmacı dahil 3 gözlemci tarafından davranış bazında analizleri yapılmış ve yapılan analizler araştırmacı tarafından el ile değerlendirilmiştir. 4'lü Likert tipi derecelendirmelerin puanlaması araştırmacı tarafından “tamamen yeterli için 4”, “büyük ölçüde yeterli için 3”, “kısmen yeterli için 2” ve “tamamen yetersiz için 1” şeklinde belirlenmiştir. Gözlem grubunu

oluşturan her öğrencinin gözlenen her davranışı için 3 ayrı derecelendirme durumu doğmuştur; gözlemcilerin bir öğrencinin 25 davranışı için vermiş oldukları puanların ortalamalarının alınması ile derecelendirilen davranışların toplamında öğrencilerin ulaşması beklenen en yüksek puan “100” dür.

Çizelge 9: Davranış Puanlarının Ortalanması

1. davranış	1. gözlemci	4 puan	Ortalama 4 puan
	2. gözlemci	4 puan	
	3. gözlemci	4 puan	

$$25 \text{ davranış} \times 4 \text{ puan} = 100 \text{ puan}$$

Böylece 1.şarkıda 25 davranışın tümünden gözlemcilerden ortalama 4 puan almış bir son sınıf öğrencisi toplamda 100'lük not sisteminde tam nota ulaşmış olacaktır. Her iki şarkıdan alınan notların ortalamalarının alınması ile de her öğrenci için bir “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri Puanı” elde edilmesi amaçlanmıştır.

Anket Formunun Hazırlanması ve Değerlendirilmesi

Örneklem grubunu oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanları ve son sınıf öğrencilerinin, “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerine olan etkileri ve derslerle ilgili mevcut durumun değerlendirilmesi için gereken yargısal verilerin elde edilmesi amacı ile 24 adet yargısal ifadede oluşan anket formu hazırlanmıştır. Hazırlanan ankette yer alan yargısal ifadelerin anlaşılabilirliği ve geçerliği ile ilgili olarak uzman görüşleri alınmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Anket formunda Likert tipi 4'lü derecelendirme ölçeği kullanılmıştır. Anket formu araştırmacı tarafından derecelendirilme durumlarına göre el ile yüzde ve frekans değerleri hesaplanmış, tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın problem ve alt problemlerine ait verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular, çizelgeler halinde sunulmuş ve gerekli yorumlamalar yapılmıştır.

**Çizelge 10: Örneklem Grubuna Ait
Birinci Şarkı Teorik Analiz Puanları**

Öğrenciler	1. şarkı teorik analiz formu sonuçları					NOT
	Ton	Armoni	Motif	Cümle	Toplam	
1	10	60	0	0	70	CB
2	10	30	20	10	70	CB
3	10	52,5	20	0	82,5	BB
4	10	37,5	0	0	47,5	FD
5	10	60	20	10	100	AA
6	10	45	0	0	55	DC
7	10	60	20	10	100	AA
8	10	60	20	10	100	AA
9	10	52,5	20	10	92,5	AA
10	10	60	0	0	70	CB
11	10	52,5	20	10	92,5	AA
12	10	60	20	10	100	AA
13	10	45	20	10	85	BA
14	10	52,5	0	0	62,5	CC
15	10	52,5	20	10	92,5	AA
16	10	60	20	10	100	AA
17	10	52,5	0	0	62,5	CC
18	10	60	0	0	70	CB
19	10	52,5	10	0	72,5	CB
20	10	15	0	0	25	FF
Ortalama					74,41	CB
Standart sapma					13,98	

1. şarkıya ait analiz form sonuçları incelendiğinde öğrencilerin orta düzeyde başarılı olduğu, öğrencilerin tamamına yakınının geçer not aldığı, 8 öğrencinin ise çok yüksek puanlar aldığı görülmektedir. 1. şarkıya ait analiz form sonuçlarının

ortalaması da öğrencilerin orta düzeyde başarılı olduğunun bir diğer kanıtı olarak gösterilebilir.

**Çizelge 11:Örneklem Grubuna Ait
İkinci Şarkı Teorik Analiz Puanları**

Öğrenciler	2. şarkı teorik analiz formu sonuçları					NOT
	Ton	Armoni	Motif	Cümle	Toplam	
1	10	45	0	0	55	DC
2	10	37,5	20	10	77,5	BB
3	10	37,5	20	0	67,5	CC
4	10	37,5	0	0	47,5	FD
5	10	52,5	20	10	92,5	AA
6	10	37,5	0	0	47,5	FD
7	10	60	20	10	100	AA
8	10	60	20	10	100	AA
9	10	45	20	10	85	BA
10	10	30	0	0	40	FD
11	10	15	20	10	55	DC
12	10	60	20	10	100	AA
13	10	45	0	0	55	DC
14	10	37,5	0	0	47,5	FD
15	10	52,5	20	10	92,5	AA
16	10	52,5	0	0	62,5	CC
17	10	37,5	10	10	67,5	CC
18	10	60	20	10	100	AA
19	10	52,5	10	0	72,5	CB
20	10	22,5	0	0	32,5	FF
Ortalama					69,88	CB
Standart sapma					22,32	

2. şarkıya ait analiz form sonuçları incelendiğinde öğrencilerin orta düzeyde başarılı olduğu, öğrencilerin çoğunun geçer not aldığı, 7 öğrencinin ise çok yüksek puanlar aldığı görülmektedir. 2. şarkıya ait analiz form sonuçlarının ortalaması da öğrencilerin orta düzeyde başarılı olduğunun bir diğer kanıtı olarak gösterilebilir.

**Çizelge 12:Örneklem Grubuna Ait
Okul Şarkıları Teorik Analiz Puanları**

Öğrenciler	Teorik analiz formu puanları					NOT
	Ton	Armoni	Motif	Cümle	Toplam	
1	10	52,5	0	0	62,5	CC
2	10	33,75	20	10	73,75	CB
3	10	45	20	0	75	BB
4	10	37,5	0	0	47,5	FD
5	10	56,25	20	10	96,25	AA
6	10	41,25	0	0	51,25	DD
7	10	60	20	10	100	AA
8	10	60	20	10	100	AA
9	10	48,75	20	10	88,75	BA
10	10	45	0	0	55	DC
11	10	33,75	20	10	73,75	CB
12	10	60	20	10	100	AA
13	10	45	10	5	70	CB
14	10	45	0	0	55	DC
15	10	52,5	20	10	92,5	AA
16	10	56,25	10	5	81,25	BB
17	10	45	5	5	65	CC
18	10	60	10	5	85	BA
19	10	52,5	10	0	72,5	CB
20	10	18,75	0	0	28,75	FF
Ortalama					72,13	CB
Standart sapma					16,40	

1. ve 2. şarkıya ait analiz form sonuçlarının ortalamaları alınarak belirlenen teorik analiz sonuçları incelendiğinde öğrencilerin orta düzeyde başarılı olduğu, öğrencilerin tamamına yakınının geçer not aldığı, 7 öğrencinin ise çok yüksek puanlar aldığı görülmektedir. Ortalama analiz form sonuçlarının genel ortalaması da öğrencilerin orta düzeyde başarılı olduğunun bir diğer kanıtı olarak gösterilebilir.

**Çizelge 13:Örneklem Grubuna Ait
Birinci Şarkı Doğaçlama Eşlik Puanları**

Öğrenciler	Doğaçlama eşlik beceri puan	Not
1. öğrenci	46	FD
2. öğrenci	63	CC
3. öğrenci	64	CC
4. öğrenci	51	DD
5. öğrenci	50	DD
6. öğrenci	53	DD
7. öğrenci	91	AA
8. öğrenci	88	BA
9. öğrenci	57	DC
10. öğrenci	67	CC
11. öğrenci	42	FD
12. öğrenci	91	AA
13. öğrenci	66	CC
14. öğrenci	47	FD
15. öğrenci	54	DD
16. öğrenci	62	CC
17. öğrenci	52	DD
18. öğrenci	78	BB
19. öğrenci	60	CC
20. öğrenci	41	FD
Ortalama	61,15	CC
St. Sapma	15,40	

Öğrencilerin 1. okul şarkısındaki "doğaçlama eşlik beceri puanları" incelendiğinde yüksek düzeyde başarılı olan öğrenci sayısının az olduğu, öğrencilerin çoğunun orta düzeyde başarılı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı için ise başarı düzeyi oldukça düşük veya başarısız denebilir.

**Çizelge 14: Örneklem Grubuna Ait
İkinci Şarkı Doğaçlama Eşlik Puanları**

Öğrenciler	Doğaçlama eşlik beceri puan	Not
1. öğrenci	46	FD
2. öğrenci	64	CC
3. öğrenci	61	CC
4. öğrenci	45	FD
5. öğrenci	52	DD
6. öğrenci	45	FD
7. öğrenci	87	BA
8. öğrenci	82	BA
9. öğrenci	54	DD
10. öğrenci	55	DC
11. öğrenci	41	FD
12. öğrenci	90	AA
13. öğrenci	62	CC
14. öğrenci	45	FD
15. öğrenci	46	FD
16. öğrenci	61	CC
17. öğrenci	49	FD
18. öğrenci	82	BB
19. öğrenci	63	CC
20. öğrenci	37	FF
Ortalama	58,35	DC
St. Sapma	15,86	

Öğrencilerin 2. okul şarkısındaki "doğaçlama eşlik beceri puanları" incelendiğinde yüksek düzeyde başarılı olan öğrenci sayısının az olduğu, öğrencilerin çoğunun orta düzeyde başarılı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı için ise başarı düzeyi oldukça düşük veya başarısız denebilir.

**Çizelge 15: Örneklem Grubuna Ait
Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri Puanları**

Öğrenciler	Doğaçlama eşlik beceri puan	Not
1. öğrenci	46	FD
2. öğrenci	63	CC
3. öğrenci	62	CC
4. öğrenci	48	FD
5. öğrenci	51	DD
6. öğrenci	49	FD
7. öğrenci	89	BA
8. öğrenci	85	BA
9. öğrenci	56	DC
10. öğrenci	61	CC
11. öğrenci	41	FD
12. öğrenci	91	AA
13. öğrenci	64	CC
14. öğrenci	46	FD
15. öğrenci	50	DD
16. öğrenci	62	CC
17. öğrenci	50	DD
18. öğrenci	80	BB
19. öğrenci	62	CC
20. öğrenci	39	FF
Ortalama	59,75	DC
St. Sapma	15,59	

Öğrencilerin 1. ve 2. okul şarkısından elde ettiği puanların ortalaması alınarak elde edilen genel "doğaçlama eşlik beceri puanları" incelendiğinde yüksek düzeyde başarılı olan öğrenci sayısının az olduğu, öğrencilerin çoğunun orta düzeyde başarılı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı için ise başarı düzeyi oldukça düşük veya başarısız denebilir.

**Çizelge 16: Örneklem Grubuna Ait
Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri Puanlarının
Dağılımı**

Öğrenci	1. OKUL ŞARKISI (MAJÖR)				2. OKUL ŞARKISI (MİNÖR)				ŞARKILARIN ORTALAMASI			
	Pozisyon	Kadans	Piyano	Lied	Pozisyon	Kadans	Piyano	Lied	Pozisyon	Kadans	Piyano	Lied
1,00	3,50	1,89	1,67	1,19	3,50	3,44	1,24	1,10	3,50	2,67	1,45	1,14
2,00	3,50	3,11	2,21	2,19	3,50	2,67	2,42	2,14	3,50	2,89	2,32	2,17
3,00	3,42	3,22	2,24	2,29	3,42	2,89	2,33	1,81	3,42	3,06	2,29	2,05
4,00	3,58	3,11	1,70	1,29	3,58	2,44	1,42	1,10	3,58	2,78	1,56	1,19
5,00	3,33	2,44	1,85	1,33	3,33	2,89	1,85	1,38	3,33	2,67	1,85	1,36
6,00	3,17	3,44	1,85	1,33	3,17	2,78	1,45	1,14	3,17	3,11	1,65	1,24
7,00	3,67	3,89	3,52	3,76	3,67	3,78	3,39	3,33	3,67	3,83	3,45	3,55
8,00	3,92	3,89	3,15	3,67	3,92	4,00	2,94	3,14	3,92	3,94	3,05	3,40
9,00	3,50	1,89	2,12	2,05	3,50	2,00	1,97	1,76	3,50	1,94	2,05	1,90
10,00	3,58	2,56	2,67	2,24	3,58	1,78	2,12	1,71	3,58	2,17	2,39	1,98
11,00	3,33	2,78	1,12	1,10	3,33	2,67	1,09	1,10	3,33	2,72	1,11	1,10
12,00	3,92	4,00	3,58	3,38	3,92	4,00	3,48	3,48	3,92	4,00	3,53	3,43
13,00	3,42	4,00	2,42	1,90	3,42	3,78	2,09	2,05	3,42	3,89	2,26	1,98
14,00	3,58	3,22	1,36	1,14	3,58	3,22	1,21	1,05	3,58	3,22	1,29	1,10
15,00	3,50	3,22	1,76	1,57	3,50	2,33	1,42	1,33	3,50	2,78	1,59	1,45
16,00	3,58	2,89	2,55	1,62	3,58	3,56	2,21	1,62	3,58	3,22	2,38	1,62
17,00	3,92	3,22	1,55	1,38	3,92	2,44	1,52	1,29	3,92	2,83	1,53	1,33
18,00	3,50	3,89	3,09	2,57	3,50	3,78	3,12	3,14	3,50	3,83	3,11	2,86
19,00	3,50	3,56	2,36	1,33	3,50	2,67	2,42	2,05	3,50	3,11	2,39	1,69
20,00	3,50	1,22	1,33	1,24	3,50	1,00	1,15	1,05	3,50	1,11	1,24	1,14
Ortalama	3,55	3,07	2,20	1,93	3,55	2,91	2,04	1,84	3,55	2,99	2,12	1,88
S. Sap.	0,19	0,77	0,72	0,84	0,19	0,80	0,75	0,82	0,19	0,73	0,73	0,82

Yukarıdaki çizelgede Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin gözlenen davranışlarının ortalamaları yer almaktadır. Gözlemcilerin davranışlara verdikleri puanların ortalamaları alınmış ve her öğrencinin davranışları gerçekleştirme durumları belirtilmiştir. 1. ve 2. şarkıya ait boyutlara ilişkin davranışların gerçekleştirilme değerlerinin ortalamaları incelendiğinde, öğrencilerin her iki şarkıda da "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde, "kadans" ve "piyano tarzı eşikleme" davranışlarını orta düzeyde, "lied tarzı eşikleme" davranışlarını düşük düzeyde göstermişlerdir. Ek olarak her iki şarkı içinde davranışların gerçekleştirilme düzeyleri en çoktan en aza doğru "pozisyon", "kadans", "piyano tarzı eşikleme" ve "lied tarzı eşikleme" olarak sırlanabilir.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri okul şarkılarına doğaçlama eşlik yaparken piyanodaki “Pozisyon” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?

Çizelge 17: Birinci Şarkı “Pozisyon” ile İlgili Davranışlar

Pozisyon İle İlgili Davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
1-Doğru oturuş pozisyonu alma	20	3,68	0,50
2-Doğru kol pozisyonu alma	20	3,68	0,50
3-Doğru duruş pozisyonu alma	20	3,67	0,51
4-Doğru el pozisyonu alma	20	3,15	0,52

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri 1. şarkıya ait "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Bütün öğrencilerin "pozisyon" ile ilgili davranışlardan elde ettiği puanların ortalaması 3 değerinin üzerindedir. Buna dayanarak sınıfın 1. şarkıya ait "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirdiği söylenebilir.

Çizelge 18: İkinci Şarkı “Pozisyon” ile İlgili Davranışlar

Pozisyon İle İlgili Davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
1-Doğru oturuş pozisyonu alma	20	3,68	0,50
2-Doğru kol pozisyonu alma	20	3,68	0,50
3-Doğru duruş pozisyonu alma	20	3,67	0,51
4-Doğru el pozisyonu alma	20	3,15	0,52

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri 2. şarkıya ait "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Bütün öğrencilerin

"pozisyon" ile ilgili davranışlardan elde ettiği puanların ortalaması 3 değerinin üzerindedir. Buna dayanarak sınıfın 2. şarkıya ait "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirdiği söylenebilir.

Çizelge 19: “Pozisyon” ile İlgili Davranışlar

Pozisyon İle İlgili Davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
1-Doğru oturuş pozisyonu alma	20	3,68	0,50
2-Doğru kol pozisyonu alma	20	3,68	0,50
3-Doğru duruş pozisyonu alma	20	3,67	0,51
4-Doğru el pozisyonu alma	20	3,15	0,52

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri şarkıların her ikisine ait "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Bütün öğrencilerin "pozisyon" ile ilgili davranışlardan elde ettiği puanların ortalaması 3 değerinin üzerindedir. Buna dayanarak sınıfın şarkıların her ikisine ait "pozisyon" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirdiği söylenebilir.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri okul şarkılarına yönelik “Kadans” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?

Çizelge 20: Birinci Şarkı “Kadans” ile İlgili Davranışlar

Kadans İle İlgili Davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
5-Kök durumunda tam kadans çalma	20	3,38	0,85
6-Birinci çevrim durumunda tam kadans çalma	20	3,02	1,08
7-İkinci çevrim durumunda tam kadans çalma	20	2,82	1,08

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu 1. şarkıya ait "kadans" ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin, özellikle kök ve birinci çevrim durumundaki kadans ile ilgili davranışları yüksek düzeyde, ikinci çevrim durumundaki kadans ile ilgili davranışları ise yeterli düzeyde gerçekleştirdiği gözlenmiştir. Buna dayanarak sınıf olarak 1. şarkıya ait "kadans" davranışlarının yeterli ve yüksek düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çizelge 21: İkinci Şarkı “Kadans” ile İlgili Davranışlar

Kadans İle İlgili Davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
5-Kök durumunda tam kadans çalma	20	3,17	0,91
7-İkinci çevrim durumunda tam kadans çalma	20	2,78	1,15
6-Birinci çevrim durumunda tam kadans çalma	20	2,77	1,13

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu 2. şarkıya ait "kadans" ile ilgili davranışları yeterli düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin, özellikle kök durumundaki kadans ile ilgili davranışları yüksek düzeyde, birinci ve ikinci çevrim durumundaki kadans ile ilgili davranışları ise yeterli düzeyde gerçekleştirdiği gözlenmiştir. Minör tonun aldığı değiştirici işaretlerin, birinci ve ikinci çevrim kadanslar ile ilgili davranışlardaki düşüşün sebebi olduğu söylenebilir. Buna dayanarak sınıf olarak 2. şarkıya ait "kadans" davranışlarının yeterli düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çizelge 22: “Kadans” ile İlgili Davranışlar

Kadans İle İlgili Davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
5-Kök durumunda tam kadans çalma	20	3,27	0,88
6-Birinci çevrim durumunda tam kadans çalma	20	2,89	1,10
7-İkinci çevrim durumunda tam kadans çalma	20	2,80	1,11

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu şarkıların her ikisine ait "kadans" ile ilgili davranışları yeterli düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin özellikle kök durumundaki kadans ile ilgili davranışları yüksek düzeyde, birinci ve ikinci çevrim durumundaki kadans ile ilgili davranışlarda ise belirgin bir düşüş görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak her iki şarkıya ait "kadans" davranışlarının yeterli düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?

Çizelge 23: Birinci Şarkı “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar

Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
9-Uygun tempoda deşifre çalma	20	2,57	0,85
17-Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme	20	2,48	0,83
8-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma	20	2,47	0,89
10-Uygun parmak numarasını seçerek çalma	20	2,45	0,72
11-Parçayı orijinal temposunda çalma	20	2,45	0,91
14-Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma	20	2,33	0,88
16-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma	20	2,33	0,86
13-Sol elde eşliği aksatmadan çalma	20	2,28	0,92
12-Cümle kavramını belli ederek çalma	20	1,65	0,82
15-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma	20	1,63	0,99
18-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma	20	1,60	0,85

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu 1. şarkıya ait "piyano eseri tarzı eşlikleme" ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin piyano eseri tarzı eşlikleme ile ilgili 8-9-10-11-13-14-16-17 numaralı davranışları orta düzeyle, 12-15-18 numaralı davranışları ise düşük düzeyde gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak 1. şarkıya

ait "piyano eseri tarzı eşikleme" davranışlarının orta ve düşük düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çizelge 24: İkinci Şarkı “Piyano Eseri Tarzı Eşikleme” İlgili Davranışlar

Piyano Eseri Tarzı Eşikleme” ile ilgili davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
10-Uygun parmak numarasını seçerek çalma	20	2,38	0,87
9-Uygun tempoda deşifre çalma	20	2,33	0,90
11-Parçayı orijinal temposunda çalma	20	2,33	0,97
17-Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme	20	2,33	0,93
14-Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma	20	2,20	0,94
8-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma	20	2,08	0,91
13-Sol elde eşliği aksatmadan çalma	20	2,03	0,90
16-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma	20	2,02	0,91
12-Cümle kavramını belli ederek çalma	20	1,60	0,76
15-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma	20	1,60	1,03
18-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma	20	1,57	0,81

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu 2. şarkıya ait "piyano eseri tarzı eşikleme" ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin piyano eseri tarzı eşikleme ile ilgili 8-9-10-11-13-14-16-17 numaralı davranışları orta düzeyle, 12-15-18 numaralı davranışları ise düşük düzeyde gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak 2. şarkıya ait "piyano eseri tarzı eşikleme" davranışlarının orta ve düşük gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çizelge 25: “Piyano Eseri Tarzı Eşikleme” İlgili Davranışlar

Piyano Eseri Tarzı Eşikleme” ile ilgili davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
10-Uygun parmak numarasını seçerek çalma	20	2,47	0,86
9-Uygun tempoda deşifre çalma	20	2,40	0,86
11-Parçayı orijinal temposunda çalma	20	2,40	0,86
17-Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme	20	2,39	0,82
14-Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma	20	2,32	0,92
8-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma	20	2,20	0,89
13-Sol elde eşliği aksatmadan çalma	20	2,18	0,88
16-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma	20	2,15	0,91
12-Cümle kavramını belli ederek çalma	20	1,62	0,79
15-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma	20	1,61	1,01
18-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma	20	1,58	0,83

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrenciler şarkıların her ikisine ait "piyano eseri tarzı eşikleme" ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin piyano eseri tarzı eşikleme ile ilgili 8-9-10-11-13-14-16-17 numaralı davranışları yeterli düzeyle, 12-15-18 numaralı davranışları ise düşük düzeyde gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak her iki şarkıya ait "piyano eseri tarzı eşikleme" davranışlarının orta ve düşük düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri “Lied Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışları ne derecede gerçekleştirmektedir?

Çizelge 26: Birinci Şarkı “Lied Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar

Lied Eseri Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
20-Uygun tempoda deşifre çalma	20	2,27	0,94
21-Parçayı orijinal temposunda çalma	20	2,20	1,01
19-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma	20	2,18	1,10
24-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma	20	2,08	0,98
23-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma	20	1,62	1,03
22-Cümle kavramını belli ederek çalma	20	1,58	0,85
25-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma	20	1,57	0,85

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu 1. şarkıya ait "Lied tarzı eşlikleme" ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin Lied tarzı eşlikleme ile ilgili 19-20-21-24 numaralı davranışları orta düzeyde, 22-23-25 numaralı davranışları ise düşük düzeyde gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak 1. şarkıya ait "Lied tarzı eşlikleme" davranışlarının orta ve düşük düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çizelge 27: İkinci Şarkı “Lied Tarzı Eşikleme” İlgili Davranışlar

Lied Eseri Tarzı Eşikleme” ile ilgili davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
21-Parçayı orijinal temposunda çalma	20	2,20	1,04
20-Uygun tempoda deşifre çalma	20	2,15	0,92
24-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma	20	1,98	1,00
19-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma	20	1,95	0,91
23-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma	20	1,57	1,01
22-Cümle kavramını belli ederek çalma	20	1,53	0,83
25-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma	20	1,48	0,77

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu 2. şarkıya ait "lied tarzı eşikleme" ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin lied tarzı eşikleme ile ilgili 20-21 numaralı davranışları orta düzeyde, 19-22-23-24-25 numaralı davranışları ise düşük düzeyde gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak 2. şarkıya ait "lied tarzı eşikleme" davranışlarının orta ve düşük düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çizelge 28: “Lied Tarzı Eşlikleme” İlgili Davranışlar

Lied Eseri Tarzı Eşlikleme” ile ilgili davranışlar	n	Ortalama	Standart Sapma
20-Uygun tempoda deşifre çalma	20	2,27	0,94
21-Parçayı orijinal temposunda çalma	20	2,20	1,01
19-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma	20	2,18	1,10
24-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma	20	2,08	0,98
23-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma	20	1,62	1,03
22-Cümle kavramını belli ederek çalma	20	1,58	0,85
25-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma	20	1,57	0,85

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerin büyük çoğunluğu her iki şarkıya ait "lied tarzı eşlikleme" ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeyde gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin lied tarzı eşlikleme ile ilgili 19-20-21-24 numaralı davranışları orta düzeyde, 22-23-25 numaralı davranışları ise düşük düzeyde gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna dayanarak sınıf olarak her iki şarkıya ait "lied tarzı eşlikleme" davranışlarının orta ve düşük düzeyde gerçekleştirildiği söylenebilir.

3. ve 4.alt problemlerde ulaşılan bulgulardan da anlaşılacağı üzere, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” de 2,51 puan ortalaması ile “Lied Tarzı Eşlikleme” den (1,82 puan ortalaması) daha başarılı oldukları görülmektedir.

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri ile “Piyano Eğitimi” dersindeki akademik başarıları arasında ne düzeyde bir ilişki vardır?

Çizelge 29: “Piyano Eğitimi” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” Düzeyleri Arasındaki İlişki

	Piyano Eğitimi dersi başarıları		Doğaçlama eşlik beceri Puanı	
	Puanlar	Not	Puanlar	Not
1	95,00	AA	91	AA
2	93,66	AA	80	BB
3	87,16	BA	51	DD
4	85,83	BA	62	CC
5	84,50	BA	64	CC
6	82,00	BB	61	CC
7	82,02	BB	85	BA
8	82,00	BB	63	CC
9	79,58	BB	46	FD
10	79,50	BB	41	FD
11	78,30	BB	48	FD
12	75,00	BB	50	DD
13	75,75	BB	49	FD
14	69,50	CB	62	CC
15	68,25	CC	39	FF
16	67,41	CC	89	BA
17	65,41	CC	50	DD
18	62,00	CC	46	FD
19	62,00	CC	62	CC
20	61,58	CC	56	DC
Ortalama	76,82	BB	59,75	DC
St. Sapma	10,21		15,59	

Değişkenler	Doğaçlama eşlik puanı	Piyano dersi puanı
Doğaçlama eşlik puanı	1,000	0,396
Piyano dersi puanı	0,396	1,000

$p < 0,05$

Yukarıdaki çizelgeden de anlaşılacağı üzere, parametrik olmayan (non-parametrik) Spearman'ın sıra farkları korelasyonu (Rho) tekniğine göre, “Piyano Eğitimi” dersi akademik başarı puanları ve “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanları arasında $\alpha = 0,05$ düzeyinde anlamlı fakat düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, Piyano Dersi akademik başarısı yüksek öğrencilerin doğaçlama eşlik becerilerinde de aynı oranda başarılı olmaları beklenmemesi gerektiği söylenebilir.

Gruba ait bulguların yüzde ve frekans dağılımları incelendiğinde, öğrencilerinin “Piyano Eğitimi” dersi akademik başarı puanları ve “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanları arasındaki dağılım şu şekilde ifade edilebilir; Örneklem grubunun %30'unu oluşturan 6 son sınıf öğrencisinin piyano eğitimi dersi başarılarının yeterli ve yüksek düzeyde olmasına karşın beceri puanlarının başarısız olduğu, %50'ini oluşturan 10 son sınıf öğrencisinin piyano eğitimi dersi başarılarının yeterli ve yüksek düzeyde olmasına karşın beceri puanlarının orta ve düşük düzeylerde olduğu, örneklem grubunun %10'unu oluşturan 2 son sınıf öğrencisinin beceri puanlarının piyano eğitimi dersi başarılarından daha yüksek ve yeterli düzeyde olduğu ve örneklem grubunun %10'ini oluşturan 2 son sınıf öğrencisinin piyano eğitimi dersi başarısı ile beceri puanlarının eşit düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi” dersi akademik başarı puanı ortalamalarının “**BB**” olarak belirlenmesi, öğrencilerin piyano çalma ile ilgili bilgi birikimi ve beceriler açısından yeterli düzeyde olduklarını, “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanı ortalamalarının “**DC**” olarak belirlenmesi ise, sınıf genelinde okul şarkılarının eşliklendirilmesi ile ilgili olarak, piyano eğitimi dersinde kazandıkları davranışları eşlik becerilerine transfer etmede oldukça yetersiz olduklarını göstermektedir.

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Okul Şarkıları Teorik Analiz” puanları ile “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersindeki akademik başarıları arasında ne düzeyde bir ilişki vardır?

Çizelge 30: “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi ile “Okul Şarkıları Teorik Analiz” Düzeyleri Arasındaki İlişki

Öğrenciler	Müzik Teorisi ve işitme dersi		Teorik analiz formu puanları	
	Puanlar	NOT	Puanlar	Not
1	95,00	AA	100	AA
2	95,00	AA	92,5	AA
3	95,00	AA	85	BA
4	87,33	BA	100	AA
5	84,66	BA	100	AA
6	82,16	BB	47,5	FD
7	77,16	BB	55	DC
8	74,50	BB	73,75	CB
9	72,00	CB	62,5	CC
10	72,00	CB	96,25	AA
11	88,75	BA	72,00	CB
12	55	DC	72,00	CB
13	73,75	CB	72,00	CB
14	70,33	CB	75	BB
15	67,83	CC	72,5	CB
16	67,83	CC	28,75	FF
17	65,33	CC	70	CB
18	65,33	CC	81,25	BB
19	64,50	CC	51,25	DD
20	56,16	DC	65	CC
Ortalama	75,41	BB	72,13	CB
Standart sapma	11,05		16,40	

Değişkenler	Teorik Analiz Puanı	Müzik Teorisi ve İşitme dersi puanı
Doğaçlama eşlik puanı	1,000	0,514
Müzik Teorisi ve İşitme dersi puanı	0,514	1,000

$p < 0,05$

Yukarıdaki çizelgeden de anlaşılacağı üzere, parametrik olmayan (non-parametrik) Spearman'ın sıra farkları korelasyonu (Rho) tekniğine göre “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi akademik başarı puanları” ve “Okul Şarkıları Teorik Analiz” puanları arasında $\alpha = 0,05$ düzeyinde anlamlı fakat düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi akademik başarısı yüksek öğrencilerin doğaçlama teorik analiz becerilerinde de aynı oranda başarılı olmaları beklenmemesi gerektiği söylenebilir.

Gruba ait bulguların yüzde ve frekans dağılımları incelendiğinde, öğrencilerinin “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi akademik başarı puanları ile “Okul Şarkıları Teorik Analiz” puanları arasındaki dağılım şu şekilde ifade edilebilir; Örneklem grubunun %40'ını oluşturan 8 son sınıf öğrencisinin işitme dersi başarılarının yeterli ve yüksek düzeyde olmasına karşın teorik analiz puanlarının düşük düzeyde olduğu, örneklem grubunun %45'ini oluşturan 9 son sınıf öğrencisinin teorik analiz puanlarının yüksek ve yeterli düzeyde olmasına karşın işitme dersi puanlarının düşük düzeyde olduğu ve örneklem grubunun %15'ini oluşturan 3 son sınıf öğrencisinin işitme dersi ile teorik analiz düzeylerinin eşit düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi ve “Okul Şarkıları Teorik Analiz” düzeyleri arasındaki ilişkiler ile ilgili ulaşılan sonuçlardan da anlaşılacağı üzere, öğrencilerin %40'ının işitme birikimlerini analiz becerisine taşıyamadıkları, %45'inin aktardığı becerilerin işitme başarılarına yansımadağı ve %15'inin ise müzikse işitme ve teorik birikimlerinde paralellik olduğu görülmektedir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi akademik başarı puanı ortalamalarının “**BB**” olarak belirlenmesi, öğrencilerin müziksel işitme, müziksel okuma, müziksel yazma, müzik biçimleri ve türleri, armonik ve biçimsel analiz ile ilgili bilgi birikimi açısından yeterli düzeyde olduklarını, “Okul Şarkıları Teorik Analiz” puanı ortalamalarının “**CB**” olarak belirlenmesi ise, sınıf genelinde okul şarkılarının teorik analizlerinin

belirlenmesi ile ilgili olarak, Müzik Teorisi ve İşitme Eēitimi dersinde kazandıkları birikimi teorik analiz becerilerine transfer etmede orta zeyde yeterli olduklarını göstermektedir.

Teorik analiz bölümünde majör şarkının analiz formu sonuçları ile minör şarkının analiz formu sonuçları karşılaştırılacak olursa ērencilerin majör şarkıda hem geçer not alma bakımından hem de ortalama puan bakımından daha başarılı oldukları söylenebilir. Bu durum gözlem formlarından elde edilen puanlar ile de benzerlik göstermektedir. Minör şarkı ērencilere majör şarkıya göre daha zor gelmektedir. Minör şarkıda ērenci başarıları manidar zeyde olmasa bile belirgin bir şekilde düşmektedir.

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri ile “Eşlik (Korepetisyon)” dersindeki akademik başarıları arasında düzeyde bir ilişki vardır?

Çizelge 31: “Eşlik (Korepetisyon)” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” Düzeyleri Arasındaki İlişki

	Eşlik Dersi Başarısı		Doğaçlama Eşlik Puanı	
	Puanlar	Not	Puanlar	Not
1	95	AA	62	CC
2	95	AA	91	AA
3	95	AA	61	CC
4	95	AA	56	DC
5	95	AA	85	BA
6	95	AA	48	FD
7	95	AA	63	CC
8	79,50	BB	80	BB
9	79,50	BB	50	DD
10	79,50	BB	89	BA
11	79,50	BB	62	CC
12	72	CB	51	DD
13	64,50	CC	41	FD
14	64,50	CC	64	CC
15	64,50	CC	46	FD
16	64,50	CC	62	CC
17	57	DC	39	FF
18	52	DD	46	FD
19	52	DD	49	FD
20	52	DD	46	FD
Ortalama	77,68	BB	59,75	DC
St. Sapma	15,54		15,59	

Değişkenler	Doğaçlama eşlik puanı	Eşlik (Korepetisyon) dersi
Doğaçlama eşlik puanı	1,000	0,529
Eşlik (Korepetisyon) dersi	0,529	1,000

$p < 0,05$

Yukarıdaki çizelgeden de anlaşılacağı üzere, parametrik olmayan (non-parametrik) Spearman'ın sıra farkları korelasyonu (Rho) tekniğine göre “Eşlik (Korepetisyon)” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanları arasında $\alpha = 0,05$ düzeyinde anlamlı fakat düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, “Eşlik (Korepetisyon)” dersi akademik başarısı yüksek öğrencilerin doğaçlama eşlik becerilerinde de aynı oranda başarılı olmaları beklenmemesi gerektiği söylenebilir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Eşlik (Korepetisyon)” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” Puanları arasındaki ilişkiler ile ilgili yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, örneklem grubunun %75'ini oluşturan 15 son sınıf öğrencisinin Eşlik (Korepetisyon) dersi başarılarının yeterli ve yüksek düzeyde olmasına karşın beceri puanlarının düşük düzeyde olduğu, örneklem grubunun %5'ini oluşturan 1 son sınıf öğrencisinin beceri puanının Eşlik (Korepetisyon) puanından yüksek ve yeterli düzeyde olduğu ve örneklem grubunun %20'sini oluşturan 4 son sınıf öğrencisinin ise Eşlik (Korepetisyon) dersi ile beceri puanlarının eşit düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Müzik Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Eşlik (Korepetisyon)” dersi ile “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” düzeyleri arasındaki ilişkiler ile ilgili ulaşılan sonuçlardan da anlaşılacağı üzere öğrencilerin %75'inin eşlik dersinde kazandıkları davranışları eşlik becerilerine transfer etmede oldukça yetersiz oldukları, %25'inin transferi başarı ile gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Eşlik (Korepetisyon)” dersi akademik başarı puanı ortalamalarının “**BB**” olarak belirlenmesi, öğrencilerin

eşikleme ile ilgili bilgi birikimi ve beceriler açısından yeterli düzeyde olduklarını, “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanı ortalamalarının “**DC**” olarak belirlenmesi ise, öğrencilerin eşlik dersinde kazandıkları davranışları eşlik becerilerine transfer etmede yetersiz olduklarını göstermektedir.

Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumları

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarının ve son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerine etkileri ile ilgili görüşleri nelerdir?

Çizelge 32: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri öğretmenlik uygulamasında sınıfta öğretecekleri her türlü okul şarkısına klavyeli çalgılar ile eşlik yapabilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	8	80	17	85
Büyük ölçüde katılıyorum	1	10	3	15
Kısmen katılıyorum	1	10		
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 32’de öğretim elemanlarının “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasında sınıfta öğretecekleri her türlü okul şarkısına klavyeli çalgılar ile eşlik yapabilmelidir.” görüşüne % 80 oranında “tamamen”, % 10 oranında “büyük ölçüde” ve yine % 10 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 85 “tamamen” ve % 15 “büyük ölçüde” katıldıkları saptanmıştır.

Yukarıdaki tablodan elde edilen veriler doğrultusunda görüşe ilişkin her iki grubun da “tamamen katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Okul şarkılarına klavyeli çalgılar ile doğaçlama eşlik yapabilmenin müzik öğretmenliğinde önemli bir beceri ve birikim olduğu her iki grupça da benimsenmekte ve önemi ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 33: 1 yarıyılık eşlik (korepetisyon) dersi müzik öğretmeni adayının okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmek için yeterlidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum				
Büyük ölçüde katılıyorum	1	10		
Kısmen katılıyorum	2	20	2	10
Katılmıyorum	7	70	18	90
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 33’de öğretim elemanlarının “1 yarıyılık eşlik (korepetisyon) dersi müzik öğretmeni adayının okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmek için yeterlidir.” görüşüne % 10 oranında “büyük ölçüde”, % 20 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 70 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 10 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 90 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 33’deki verilerden de anlaşılacağı üzere öğretim elemanları ve öğrenciler Müzik Eğitimi Anabilim Dalları programlarında yer alan III. sınıf I.yarıyılta öğrenimi yapılan eşlik (Korepetisyon) dersinin mevcut I dönemlik öğretim sürecinin; müzik öğretmeni adaylarının okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirme bakımından yetersiz bir süreç olduğu konusunda görüş birliği içindedirler.

Çizelge 34: Eşlik (korepetisyon) dersi 2 yarıyla yayılan daha kapsamlı bir içerikle uygulanmalıdır.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	2	20	14	70
Büyük ölçüde katılıyorum	3	30	3	15
Kısmen katılıyorum	4	40	3	15
Katılmıyorum	1	10		
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 34’de öğretim elemanlarının “Eşlik (korepetisyon) dersi 2 yarıyla yayılan daha kapsamlı bir içerikle uygulanmalıdır.” görüşüne % 20 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde”, % 40 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında da “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 70 oranında “tamamen”, % 15 oranında “büyük ölçüde” ve % 15 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 34’deki verilerde öğretim elemanları ve öğrenci arasında bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. Tablo 2’ de her iki grubun da Eşlik (Korepetisyon) dersinin 1 yarıyılık öğrenim sürecinin yetersizliğindeki ortak katılımlarına karşın Tablo 3’ deki Eşlik (Korepetisyon) dersinin Öğrenim sürecinin 2 yarıyla yayılan daha kapsamlı bir içerikle uygulanması görüşüne öğrencilerin % 85 oranında “katıldıkları”, öğretim elemanlarının ise % 50 oranında “katıldıkları”, % 50 oranında “katılmadıkları” ve Tablo 2’ deki sonuçlara karşıtlık gösteren bir görüş ayrılığının olduğu görülmektedir.

Çizelge 35: Eşlik (Korepetisyon) dersi programına uygun yazılı kaynaklar olmalıdır.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	6	60	12	60
Büyük ölçüde katılıyorum	1	10	6	30
Kısmen katılıyorum	2	20	2	10
Katılmıyorum	1	10		
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 35’te öğretim elemanlarının “Eşlik (korepetisyon) dersi programına uygun yazılı kaynaklar olmalıdır.” görüşüne % 60 oranında “tamamen” ve % 10 oranında “büyük ölçüde” ve % 20 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 60 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde” ve % 10 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 35’teki berile ışığında; mevcut ilk-ortaöğretim kitapları ve bunun yanı sıra benzer yap gruplarındaki bireyler için yazılmış diğer kitaplardaki okul şarkılarının incelenmesi ve inceleme sonunda müzik eğitiminde sıklıkla kullanılan okul şarkılarının belirlenerek Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda öğretimi yapılan Eşlik (Korepetisyon) dersi programına uygun yazılı kaynaklar olması/oluşturulması ile ilgili öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinde büyük çoğunlukla olumlu yönde katılım olduğu saptanmıştır. Öğretim elemanları ve öğrencilerin müzik öğretmeni adaylarının okullarda öğretecekleri okul şarkılarına doğaçlama eşlik için “ön hazırlık” niteliği taşıyacak materyale/materyallere duyulan ihtiyaçta görüş birliği içerisinde, konuya büyük oranda katılarak olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir.

Çizelge 36: Mevcut ilköğretim kitaplarının incelenip, genel bir okul şarkıları repertuarı oluşturulmalı ve eşlik (korepetisyon) dersinde bu repertuar işlenmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	3	30	12	60
Büyük ölçüde katılıyorum	6	60	7	35
Kısmen katılıyorum	1	10	1	5
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 36’da öğretim elemanlarının “Mevcut ilköğretim kitaplarının incelenip, genel bir okul şarkıları repertuarı oluşturulmalı ve eşlik (korepetisyon) dersinde bu repertuar işlenmelidir.” görüşüne % 30 oranında “tamamen” ve % 60 oranında “büyük ölçüde” ve % 10 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 60 oranında “tamamen”, % 35 oranında “büyük ölçüde” ve % 5 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 36’daki verilerden anlaşılabacağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin Eşlik (Korepetisyon) dersi programına uygun yazılı kaynaklar oluşturulmasında kullanılacak materyallerin mevcut ilk/ortaöğretim kitaplarının incelenmesi ve genel bir okul şarkıları repertuarının oluşturulması, bu repertuar doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının okula şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin geliştirilmesi yönünde Tablo 4’ deki sonuçlar paralelinde büyük çoğunlukla olumlu yönde katılım gösterdikleri saptanmıştır.

Çizelge 37: Eşlik (korepetisyon) dersi ön koşullu olarak piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış son sınıf öğrencilerine verilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	4	40	1	5
Büyük ölçüde katılıyorum	4	40	5	25
Kısmen katılıyorum	1	10	8	40
Katılmıyorum	1	10	6	30
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 37’de öğretim elemanlarının “Eşlik (korepetisyon) dersi ön koşullu olarak piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış son sınıf öğrencilerine verilmelidir.” görüşüne % 40 oranında “tamamen”, % 40 oranında “büyük ölçüde”, % 10 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 5 oranında “tamamen”, % 25 oranında “büyük ölçüde”, % 40 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 30 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 37’deki veriler doğrultusunda öğretim elemanları ve öğrencilerin “Eşlik (korepetisyon) dersi ön koşullu olarak piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış son sınıf öğrencilerine verilmelidir.” Görüşü ile ilgili katılımlarında büyük bir çelişki olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili olarak öğretim elemanlarının; Eşlik (korepetisyon) dersinin piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış, bir müzik öğretmeninde olması gereken piyanistik bilgi birikimi ve becerilere sahip öğrencilere uygulanması konusunda, % 80 oranında olumlu görüş bildirdik görülürken, öğrencilerin piyano eğitiminin yanı sıra eşlik (Korepetisyon) eğitiminin de uygulanabileceği ile ilgili % 70 oranında görüş belirttikleri saptanmıştır.

Çizelge 38: Eşlik (korepetisyon) dersi piyano eğitimi dersi ile desteklenmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	4	40	11	55
Büyük ölçüde katılıyorum	4	40	5	25
Kısmen katılıyorum	2	20	4	20
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 38’de öğretim elemanlarının “Eşlik (korepetisyon) dersi piyano eğitimi dersi ile desteklenmelidir.” görüşüne % 40 oranında “tamamen”, % 40 oranında “büyük ölçüde” ve % 20 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 55 oranında “tamamen”, % 25 oranında “büyük ölçüde”, % 20 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Eşlik (Korepetisyon) dersinin araştırmacı tarafından klavyeli çalgılar ile bağlantılanması Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’nda teknolojik sıkıntılardan ötürü büyük çoğunlukla piyano eğitimden başka klavyeli çalgı eğitimi uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Tablo 7’den anlaşılabacağı üzere Öğretim elemanları ve öğrencilerin “Eşlik (Korepetisyon) dersi piyano eğitimi dersi ile desteklenmelidir.” ifadesi ile ilgili görüşleri müzik öğretmeni adaylarının okul şarkılarına eşlik becerilerini geliştirmelerinde katkı sağlayacak başka bir çalgı dersin olmaması nedeni büyük çoğunlukla olumlu yönde bir paralellik göstermektedir.

Çizelge 39: Piyano eğitimi dersi programlarında okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerine ait hedefler de yer almalıdır.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	3	30	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum	5	50	6	30
Kısmen katılıyorum	2	20	1	5
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 39'dan anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi dersi programlarında okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerine ait hedefler de yer almalıdır.” görüşüne % 30 oranında “tamamen”, % 50 oranında “büyük ölçüde” ve % 20 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde” ve % 5 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 39'daki veriler doğrultusunda öğretim elemanı ve öğrencilerin “Piyano eğitimi dersi programlarında okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerine ait hedefler de yer almalıdır.” görüşüne büyük bir çoğunlukla olumlu yönde katıldıkları ve tablo 7'deki “Eşlik (korepetisyon) dersi piyano eğitimi dersi ile desteklenmelidir.” görüşüne %80 oranındaki olumlu katılımları ile de piyano dersi ve eşlik korepetisyon dersinin öğretmen adaylarının okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin gelişiminde ortak amaçlara odaklanan dersler olduğu /olması gerektiği belirlenmiştir.

Çizelge 40: Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının armonik analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	4	40	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum	4	40	5	25
Kısmen katılıyorum			2	10
Katılmıyorum	2	20		
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 40'dan anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının armonik analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşüne % 40 oranında “tamamen”, % 40 oranında “büyük ölçüde” katıldıkları ve % 20 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen”, % 25 oranında “büyük ölçüde” ve % 10 oranında “kısmen” katılmış oldukları saptanmıştır.

Çizelge 40'daki veriler doğrultusunda öğretim elemanı ve öğrencilerin “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının armonik analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşüne büyük çoğunlukla katılarak tablo 8'deki “Piyano eğitimi dersi programlarında okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerine ait hedefler de yer almalıdır.” görüşlerini destekledikleri görülmüş, buna karşın öğretim elemanlarının %20 oranında görüşe katılmadıkları saptanmıştır. Öğretim elemanlarının %20 oranında olumsuz görüş belirtmelerinin armonik analiz konusunun müzik teorisi ve işitme eğitimi dersi hedefleri arasında olması ve piyano eğitiminde farklı hedeflere yönelmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 41: Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının form analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	3	30	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum	5	50	5	25
Kısmen katılıyorum			2	10
Katılmıyorum	2	20		
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 41’den anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının form analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşüne % 30 oranında “tamamen”, % 50 oranında “büyük ölçüde” katıldıkları ve % 20 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen”, % 25 oranında “büyük ölçüde” ve % 10 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 41’deki veriler doğrultusunda öğretim elemanı ve öğrencilerin “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının form analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşüne büyük çoğunlukla katılarak tablo 9’daki “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının armonik analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşlerini destekledikleri görülmüş, buna karşın öğretim elemanlarının %20 oranında görüşe katılmadıkları saptanmıştır. Öğretim elemanlarının %20 oranında olumsuz görüş belirtmelerinin form analizi konusunun müzik teorisi ve işitme eğitimi dersi hedefleri arasında olması ve piyano eğitiminde farklı hedeflere yönelmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 42: Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının eşlik modellerini incelemeye yönelik çalışmalara yer verilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	3	30	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum	4	40	5	25
Kısmen katılıyorum	1	10	2	10
Katılmıyorum	2	20		
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 42’den anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının eşlik modellerini incelemeye yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşüne % 30 oranında “tamamen”, % 40 oranında “büyük ölçüde”, % 10 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen”, % 25 oranında “büyük ölçüde” ve % 10 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 42’deki veriler doğrultusunda öğretim elemanı ve öğrencilerin “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının eşlik modellerini incelemeye yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşüne büyük çoğunlukla katılarak tablo 10’daki “Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının form analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.” görüşlerini destekledikleri görülmüş, buna karşın öğretim elemanlarının %20 oranında görüşe katılmadıkları saptanmıştır. Öğretim elemanlarının %20 oranında olumsuz görüş belirtmelerinin eşlik modellerinin belirlenmesi konusunun Eşlik (Korepetisyon) dersi hedefleri arasında olması ve piyano eğitiminde farklı hedeflere yönelmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 43: Piyano eğitimi repertuarında yer alan Batı müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	1	10	2	10
Büyük ölçüde katılıyorum	5	50	6	30
Kısmen katılıyorum	3	30	10	50
Katılmıyorum	1	10	2	10
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 43’den anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi repertuarında yer alan Batı müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.” görüşüne % 10 oranında “tamamen”, % 50 oranında “büyük ölçüde”, % 30 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 10 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde”, % 50 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 43’deki veriler ışığında öğretim elemanı ve öğrencilerin “Piyano eğitimi repertuarında yer alan Batı müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.” ifadesi ile ilgili görüşlerinde bazı karşıtlıklar gözlemlenmektedir. Konu ile ilgili olarak öğretim elemanlarını %60 oranında olumlu görüş bildirirken öğrenciler yine aynı oranda olumsuz görüş bildirmeleri dikkat çekici bulunabilir. Bu durum öğretim elemanlarının repertuarlarındaki eserleri okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerini geliştirmede çoğunlukla yeterli buldukları fakat öğrencilerin farklı repertuar beklentileri içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 44: Piyano eğitimi repertuarında yer alan Türk müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	1	10	3	15
Büyük ölçüde katılıyorum	2	20	6	30
Kısmen katılıyorum	5	50	7	35
Katılmıyorum	2	20	4	20
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 44'den anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi repertuarında yer alan Türk müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.” görüşüne % 10 oranında “tamamen”, % 20 oranında “büyük ölçüde”, % 50 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 20 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 15 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde”, % 35 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 20 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 44'deki bulgular doğrultusunda öğretim elemanları ve öğrencilerin “Piyano eğitimi repertuarında yer alan Türk müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.” görüşüne büyük çoğunlukla katılmadıkları görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme ile ilgili beceri gelişiminin sağlanması konusunda piyano öğretim repertuarı dışında farklı çalışmalar yapılması gerektiği düşüncesinde oldukları; öğrencilerin ise %45 ve %55lik katılım oranları göz önüne alındığında konu ile ilgili belli bir kararsızlık içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 45: Piyano eğitimi repertuarında yer alan etütler Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum			3	15
Büyük ölçüde katılıyorum	4	40	6	30
Kısmen katılıyorum	6	60	10	50
Katılmıyorum			1	5
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 45’den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi repertuarında yer alan etütler Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.” görüşüne % 40 oranında “büyük ölçüde”, % 60 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 15 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde”, % 50 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 5 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 45’ten anlaşılabacağı üzere öğretim elemanlarının etütlerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerini geliştirmedeki etkililiği ile ilgili olarak %60 oranında fakat kısmen katılarak görüş bildirdikleri saptanmıştır. Öğrencilerin ise %45 ve %55lik katılım oranları göz önüne alındığında konu ile ilgili tablo 13’te olduğu gibi belli bir kararsızlık içinde oldukları şeklinde yorumlanabilir. Bu durum ulaşılmak istenen becerilerin farklı çalışmalar ile elde edilebileceği şeklinde de yorumlanabilir.

Çizelge 46: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri Çağdaş Türk müziğinden çeşitli örnekleri piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	F	%
Tamamen katılıyorum	3	30	12	60
Büyük ölçüde katılıyorum	5	50	7	35
Kısmen katılıyorum	2	20	1	5
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 46'dan anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri Çağdaş Türk müziğinden çeşitli örnekleri piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmelidir.” görüşüne % 30 oranında “tamamen”, % 50 oranında “büyük ölçüde” ve % 20 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 60 oranında “tamamen”, % 35 “büyük ölçüde” ve % 5 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 46'daki veriler doğrultusunda öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri, son sınıf öğrencilerinin çağdaş Türk müziğinden çeşitli ve seçkin örneklerle repertuarlarında yer vererek piyano/klavyeli çalgılar ile çalmaları ve piyano eğitim derslerinde bu tür eserlere önemle yer verilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 47: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri Batı müziğinden çeşitli örnekleri piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	5	50	12	60
Büyük ölçüde katılıyorum	3	30	7	35
Kısmen katılıyorum	2	20	1	5
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 47’den anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri Batı müziğinden çeşitli örnekleri piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmelidir.” görüşüne % 50 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde” ve % 20 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 60 oranında “tamamen”, % 35 oranında “büyük ölçüde” ve % 5 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 47’deki verilerden de anlaşılacağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin batı müziğinden çeşitli ve seçkin örneklerin piyano/klavyeli çalgılarla çalınabilmesi ile ilgili görüşleri tablo 15’te yer alan görüşler ile paralellik göstermektedir. Bu durum müzik öğretmeni adaylarının 6 yarıyıllık piyano eğitimi sürecinde edindikleri çeşitli ve seçkin eserlerden örnekleri öğretmenliklerinin gereği olarak sınıf, müsamere vb. ortamlarda piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmeleri gerektiği ve beklendiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 48: Piyano eğitimi dersi, müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde, IV. sınıfı da kapsayacak şekilde 8 yarıyıl olmalıdır.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	8	80	12	60
Büyük ölçüde katılıyorum			7	35
Kısmen katılıyorum	1	10		
Katılmıyorum	1	10	1	5
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 48’den anlaşılaçağı üzere öğretim elemanlarının “Piyano eğitimi dersi, müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde, IV. sınıfı da kapsayacak şekilde 8 yarıyıl olmalıdır.” görüşüne % 80 oranında “tamamen”, % 10 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında “katılmadıkları” görölmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 60 oranında “tamamen”, % 35 oranında “büyük ölçüde” katıldıkları ve % 5 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 48’deki veriler doğrultusunda öğretim elemanları ve öğrencilerinin “Piyano eğitimi dersi, müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde, IV. sınıfı da kapsayacak şekilde 8 yarıyıl olmalıdır.” görüşüne büyük çoğunlukla olumlu yönde katıldıkları ve görüşlerinin paralellik gösterdiği görölmektedir. Bu durum öğretim elemanları ve öğrencilerin YÖK-Dünya Bankası Projesi öncesindeki şekliyle müzik öğretmeni gereksinimleri ve yeterliliklerini kapsayacak 8 yarıyla yayılan daha kapsamlı bir programla sürdürölmesi gerektiğı görüşünde birleştikleri şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 49: 3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarının armonik analizini yapabilmeleri için yeterlidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum			2	10
Büyük ölçüde katılıyorum			3	15
Kısmen katılıyorum	3	30	2	10
Katılmıyorum	7	70	13	65
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 49'dan anlaşılabacağı üzere öğretim elemanlarının “3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarının armonik analizini yapabilmeleri için yeterlidir.” görüşüne % 30 oranında “kısmen katıldıkları” ve % 70 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 10 oranında “tamamen”, % 15 oranında “büyük ölçüde”, % 10 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 65 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 49'dan anlaşılabacağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin büyük çoğunluğu öğrencilerin okul şarkılarının armonik analizini yapabilmeleri için üç yarıyıllık müzik teorisi ve işitme eğitimi dersi süresinin yetersiz olduğu görüşünü paylaştıkları görülmektedir. Bu durum müzik öğretmeni adaylarının yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinin öğrencilerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerini geliştirme sürecinde eksikliklere neden olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 50: 3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri için yeterlidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum			2	10
Büyük ölçüde katılıyorum			1	5
Kısmen katılıyorum	2	20	4	20
Katılmıyorum	8	80	13	65
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 50’den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanlarının “3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri için yeterlidir.” görüşüne % 20 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 80 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 10 oranında “tamamen”, % 5 oranında “büyük ölçüde”, % 20 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 65 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 50’den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin büyük çoğunluğu öğrencilerin Türk müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri için üç yarıyıllık müzik teorisi ve işitme eğitimi dersi süresinin yetersiz olduğu görüşünü paylaştıkları görülmektedir. Bu durum müzik öğretmeni adaylarının yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinin öğrencilerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerini geliştirme sürecinde eksikliklere neden olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 51: 3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri açısından yeterlidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum			1	5
Büyük ölçüde katılıyorum				
Kısmen katılıyorum	3	30	8	40
Katılmıyorum	7	70	11	55
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 51’den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanlarının “3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri açısından yeterlidir.” görüşüne % 30 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 70 oranında “katılmadıkları” görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 5 oranında “tamamen”, % 40 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 55 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 51’den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin büyük çoğunluğu öğrencilerin Batı müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri açısından üç yarıyıllık müzik teorisi ve işitme eğitimi dersi süresinin yetersiz olduğu görüşünü paylaştıkları görülmektedir. Bu durum müzik öğretmeni adaylarının yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinin öğrencilerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerini geliştirme sürecinde eksikliklere neden olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 52: Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri her türlü okul şarkısının deşifresini eksiksiz yapabilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	7	70	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum	3	30	6	30
Kısmen katılıyorum			1	5
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 52’den anlaşılaçağı üzere öğretim elemanlarının “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri her türlü okul şarkısının deşifresini eksiksiz yapabilmelidir.” görüşüne % 70 oranında “tamamen” ve % 30 oranında “büyük ölçüde” katılmış oldukları görölmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde” ve % 5 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 52’deki bulgulardan da anlaşılaçağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin müzik öğretmeni adayının müziksel çözümleme ile ilgili birikiminin eksiksiz olmasının müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından önemli olduğı görüşünde paralellik gösterdiği görölmektedir.

Çizelge 53: Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi 8 yarıyıla yayılan daha kapsamlı bir içerik ile uygulanmalıdır.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	F	%
Tamamen katılıyorum	8	80	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum			5	25
Kısmen katılıyorum	1	10	2	10
Katılmıyorum	1	10		
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 53’den anlaşılaçağı üzere öğretim elemanlarının “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi 8 yarıyıla yayılan daha kapsamlı bir içerik ile uygulanmalıdır.” görüşüne % 80 oranında “tamamen”, % 10 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 10 oranında “katılmadıkları” görölmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen”, % 25 oranında “büyük ölçüde” ve %10 oranında “kısmen” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 53’deki verilere göre öğretim elemanları ve öğrencilerin “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi 8 yarıyıla yayılan daha kapsamlı bir içerik ile uygulanmalıdır.” ifadesi ile ilgili görüşlerinin büyük çoğunlukla olumlu yönde paralellik gösterdiği görölmektedir. Bu durum müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinin 3 yarıyılık sıkıştırılmış programının 8 yarıyılık daha geniş bir süreç ve kapsamlı bir program haline dönüştürölmesi gerekliliğinin belirtilmesi şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 54: İlk ve ortaöğretim okullarındaki müzik derslerinde öğrencilerin çok sesliliğe olan ilgisini artırmak için, öğretilen şarkılar eşliklendirilmelidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	F	%
Tamamen katılıyorum	5	50	13	65
Büyük ölçüde katılıyorum	4	40	7	35
Kısmen katılıyorum	1	10		
Katılmıyorum				
Toplam	10	100	20	100

Çizelge 54'den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanlarının “İlk ve ortaöğretim okullarındaki müzik derslerinde öğrencilerin çok sesliliğe olan ilgisini artırmak için, öğretilen şarkılar eşliklendirilmelidir.” görüşüne % 50 oranında “tamamen”, % 40 oranında “büyük ölçüde”, % 10 oranında “kısmen” katılmış oldukları görülmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 65 oranında “tamamen” ve % 35 oranında “büyük ölçüde” katıldıkları saptanmıştır.

Çizelge 54'den anlaşılabacağı üzere öğretim elemanları ve öğrencilerin “İlk ve ortaöğretim okullarındaki müzik derslerinde öğrencilerin çok sesliliğe olan ilgisini artırmak için, öğretilen şarkılar eşliklendirilmelidir.” ifadesi ile ilgili görüşlerinde büyük çoğunlukla olumlu yönde paralellik gösterdiği görülmektedir. İlk ve ortaöğretim okullarındaki müzik derslerinde öğrencilerin çok sesliliğe olan ilgisini artırmak için, öğretilen şarkılar eşliklendirilmesinin, piyano eğitimi ve eşlik (Korepetisyon) derslerinde müzik öğretmeni adaylığına kazandırılması amaçlanan en önemli unsurlardan birisi olarak yorumlanabilir.

Çizelge 55: Okul dışı müzik faaliyetleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerinin gelişiminde etkilidir.

	Öğretim Elemanı		Öğrenci	
	f	%	f	%
Tamamen katılıyorum	2	20	7	35
Büyük ölçüde katılıyorum	5	50	6	30
Kısmen katılıyorum	2	20	6	30
Katılmıyorum			1	5
Toplam	9	90	20	100

Çizelge 55’den anlaşılaçağı üzere öğretim elemanlarının “Okul dışı müzik faaliyetleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerinin gelişiminde etkilidir.” görüşüne % 20 oranında “tamamen”, % 50 oranında “büyük ölçüde” ve % 20 oranında “kısmen” katılmış oldukları görölmektedir. Bu görüşe öğrencilerin % 35 oranında “tamamen”, % 30 oranında “büyük ölçüde”, % 30 oranında “kısmen” katıldıkları ve % 5 oranında “katılmadıkları” saptanmıştır.

Çizelge 55’deki veriler incelendiğinde öğretim elemanları ve öğrencilerin müzik anabilim dalı öğrencilerinin öğrenimleri dışındaki müziksel faaliyetlerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin gelişiminde olumlu yönde etkisi olduğı görüşüne çoğunlukla katıldıkları görölmektedir.

BÖLÜM V

SONUÇ

Bu bölümde, araştırmanın problem ve alt problemlerine ait verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve yorumlar ışığında ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi” , “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri arasında nasıl bir ilişki vardır?” şeklinde ifade edilen araştırma probleminin çözümlenmesi amacıyla oluşturulan alt problemler ile ilgili ulaşılan sonuçlar şu şekilde belirlenmiştir:

1) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yaparken piyanodaki “Pozisyon” ile ilgili davranışları yüksek düzeyde gerçekleştirdikleri belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretimi yapılan Piyano Eğitimi dersinde piyano çalmada gerekli temel davranışlar olan “oturuş, duruş, kol ve el” pozisyonlarını yüksek düzeyde kazandıklarını ve bu davranışların öğretiminin yeterli düzeyde gerçekleştirildiğini göstermektedir.

2) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına yönelik “Kadans” ile ilgili davranışları yeterli düzeyde gerçekleştirdikleri belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretimi yapılan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinde “tonu belli etme, tona uyumu sağlama” ile ilgili davranışları yeterli düzeyde kazandıklarını ve bu davranışların öğretiminin yeterli düzeyde gerçekleştirildiğini göstermektedir.

3) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” ile ilgili

- Uygun tempoda deşifre çalma
- Uygun parmak numarasını seçerek çalma
- Parçayı orijinal temposunda çalma
- Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma
- Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme
davranışlarını yeterli düzeyde,
- Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma
- Sol elde eşliği aksatmadan çalma
- Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma
davranışlarını orta düzeyde,
- Cümle kavramını belli ederek çalma
- Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma
- Müziksel ifadeleri belli ederek çalma
davranışlarını düşük düzeyde gerçekleştirdikleri belirlenmiştir.

Bu durum, öğrencilerin A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretimi yapılan Piyano Eğitimi ve Eşlik (Korepetisyon) derslerindeki piyano eseri tarzı eşlikleme ile ilgili davranışları gerçekleştirme durumlarının düşük, orta ve yeterli düzeylerde gerçekleştirdiklerini, sağ elde ezgiyi duyururken sol elde eşliklemeyi aynı oranda sürdüremediklerini ve müzikal ifadelendirmelerde yetersiz olduklarını göstermektedir.

4) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Lied Tarzı Eşlikleme” ile ilgili

- Uygun tempoda deşifre çalma
- Parçayı orijinal temposunda çalma
- Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma
- Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma
davranışlarını orta düzeyde,
- Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma
- Cümle kavramını belli ederek çalma
- Müziksel ifadeleri belli ederek çalma
davranışlarını düşük düzeyde gerçekleştirdikleri belirlenmiştir.

Bu durum, öğrencilerin A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğretimi yapılan Eşlik (Korepetisyon) dersinde kazandırılması amaçlanan lied tarzı eşlikleme ile ilgili davranışları orta ve düşük düzeylerde gerçekleştirdiklerini, söylenilen veya çalınan bir ezgiye her iki elde eşlikleme yapmada ve müzikal ifadelendirmelerde yetersiz olduklarını göstermektedir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eseri Tarzı Eşlikleme” de 2,51 puan ortalaması ile “Lied Tarzı Eşlikleme” den (1,82 puan ortalaması) daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin, piyano derslerinde çoğunlukla sağ elde ezgi ve sol elde eşliklemenin yer aldığı etüt ve eserlerin çalışılması ile kazandıkları davranışları okul şarkılarına eşlik becerilerine transfer etmede ezginin olmadığı lied tarzı eşliklemeden daha başarılı oldukları görülmektedir.

5) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi” dersindeki akademik başarıları ve “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanları arasındaki ilişkiler ile ilgili bulguların incelenmesi sonucunda, öğrencilerin %80’ini oluşturan büyük bir çoğunluğun eşlik becerilerini düşük düzeyde gerçekleştirebildikleri belirlenmiştir.

Bu durum, öğrencilerin piyano eğitimi dersinde kazandıkları davranışları eşikleme becerisine uygulamada, bilgiyi transfer etmede oldukça yetersiz olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin piyano dersindeki akademik başarılarının piyano veya klavyeli çalgıları müzik derslerinde etkin şekilde kullanabileceklerinin göstergesi olmadığını, müzik derslerinde okul şarkılarını eşlikleyebilmenin ayrı bir eğitim ile kazanılması gerektiğini göstermektedir.

6) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersindeki akademik başarıları ve “Okul Şarkıları Teorik Analiz” puanları arasındaki ilişkiler ile ilgili bulguların incelenmesi sonucunda, öğrencilerin %40’ının işitme dersinde edindikleri armoni ve form çözümlemesi ile ilgili bilgileri okul şarkılarının analizi yönünde kullanamadıkları, %45’inin işitme dersindeki düşük akademik başarılarına rağmen okul şarkılarının analizini gerçekleştirebildikleri ve %15’inin de öğrenme ve öğrenilenleri analizde kullanma açısından yeterli oldukları belirlenmiştir.

7) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Eşlik (Korepetisyon)” dersindeki akademik başarıları ve “Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Beceri” puanları arasındaki ilişkiler ile ilgili bulguların incelenmesi sonucunda, öğrencilerin %80’ini oluşturan büyük bir çoğunluğun eşlik becerilerini gerçekleştirmede yetersiz oldukları belirlenmiştir.

Bu durum, öğrencilerin III. sınıf I.dönemde Eşlik (Korepetisyon) dersinde okul şarkılarının eşliklenmesi ile ilgili edindikleri becerileri zaman içinde, pratik eksiklikler sebebi ile IV. sınıfa ve hatta mezuniyet sonrasına aktaramadıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin, Pişano Eğitimi ve Eşlik (Korepetisyon) derslerinde edindikleri davranışları eşlik becerilerine transfer etmede orta ve düşük düzeylerde yeterli olabildikleri, özellikle müziksel ifadeleri gerçekleştirmede yetersiz oldukları ve okul şarkılarına hem pişano eseri tarzı hem de lied tarzı doğaçlama eşliklemeye tam anlamıyla yetkin olamadıkları belirlenmiştir.

8) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarının ve son sınıf öğrencilerinin “Pişano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerine etkileri ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi sonucunda öğretim elemanları ve son sınıf öğrencilerinin;

- Okul şarkılarına klavyeli çalgılar ile doğaçlama eşlik yapabilmenin müzik öğretmenliğinde önemli bir beceri ve birikim olduğu konusunda,
- Eşlik (Korepetisyon) dersinin mevcut I dönemlik öğretim sürecinin yetersiz bir süreç olduğu konusunda,
- Eşlik (Korepetisyon) dersi programına uygun yazılı kaynaklar olması gerektiği konusunda,
- Mevcut ilk/ortaöğretim kitaplarının incelenmesi ve genel bir okul şarkıları repertuarının oluşturulması gerektiği konusunda,
- Eşlik (korepetisyon) dersi pişano eğitimi dersi ile desteklenmesi gerektiği konusunda,
- Pişano eğitimi dersi programlarında eşlik yapabilme becerilerine ait hedeflerin de yer alması gerektiği konusunda,
- Pişano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının armonik analizlerine, form analizlerine ve eşlik modellerine yönelik çalışmalara yer verilmesi gerektiği konusunda,
- Pişano eğitim derslerinde Çağdaş Türk müziğinden çeşitli ve seçkin örneklere yer verilmesi gerektiği konusunda,
- Öğrencilerin pişano ve klavyeli çalgılarda batı müziğinden çeşitli ve seçkin örnekleri çalabilmesi gerektiği konusunda,

- Piyano eğitimi dersinin müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde, IV. sınıfı da kapsayacak şekilde 8 yarıyıl olması gerektiği konusunda,

- Öğrencilerin okul şarkılarının armonik analizini yapabilmeleri, Türk ve Batı müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri açısından üç yarıyıllık müzik teorisi ve işitme eğitimi dersi süresinin yetersiz olduğu konusunda,

- Müzik öğretmeni adayının müziksel çözümleme ile ilgili birikiminin eksiksiz olmasının müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından önemli olduğu konusunda,

- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi 8 yarıyıla yayılan daha kapsamlı bir içerik ile uygulanması gerektiği konusunda,

- İlk ve ortaöğretim okullarında öğretilen şarkılar eşliklendirilmesi gerektiği konusunda görüş birliği içinde oldukları belirlenmiştir.

- Eşlik (Korepetisyon) dersinin Öğrenim sürecinin 2 yarıyıla yayılan daha kapsamlı bir içerikle uygulanması gerektiği konusunda,

- Eşlik (korepetisyon) dersi ön koşullu olarak piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış son sınıf öğrencilerine verilmesi gerektiği konusunda,

- Piyano eğitimi repertuarında yer alan Batı müziği eserlerinin Batı müziği formunda yazılmış okul şarkılarına, Türk müziği eserlerinin Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmesi konusunda,

- Etütlerin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerini geliştirmedeki etkililiği konusunda,

- Müziksel faaliyetlerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerinin gelişiminde olumlu yönde etkisi olduğu konusundaki

görüşlerde farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Yapılan araştırmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi” , “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” dersleri ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri arasında nasıl bir ilişki olduğu, öğrencilerin eşlikleme ile ilgili davranışları gerçekleştirme durumları ve öğretim elemanları ile son sınıf öğrencilerinin mevcut durum ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen sonuçların yapılan benzer araştırma sonuçları ile ilişkilerine yer verilmiştir.

BOBETSKY (2004), ÖZEN (1998), BİLGİN (1998), KUTLUK (1996), EĞİLMEZ (2003) ve ÇİZİLİ (2000) tarafından yapılan, müzik öğretmenlerinin eşlikleme ile ilgili davranışlarının incelendiği benzer araştırmalarda, bir müzik öğretmenin farklı dönemler, farklı besteciler ve farklı tarzlara ait eserleri, Türk ve batı müziğinden çeşitli örnekleri öğrencilere tanıtabilecek yeterlikte piyano çalabilmesi gerektiği, müzik öğretmenlerinin armoni- eşlikleme ve piyano derslerinde kazandıkları davranışları müzik dersinde kullandıkları şarkıların eşliklendirilmesine yansıtamadıkları ve eşlik becerisinin armoni- işitme ve piyanodaki teknik yeterlilikle doğrudan ilişkili olduğu konusunda ortak bulgulara ve önerilere rastlanmıştır.

ÇİZİLİ (2000), EĞİLMEZ (2003), MİLLİ (1999) ve BİLGİN (1998) tarafından yapılan araştırmalarda, piyano eğitiminin eşliklemeye yönelik bilgi ve becerileri geliştirme- desteklemede yetersiz olduğu, piyano öğretim programlarında eşlik becerilerine ilişkin hedeflerin yer alması gerekliliği, müzik öğretmenlerinin piyano ve piyano eşlik derslerini içerik açısından yeterli bulmadıkları ve müzik öğretmenlerinin armoni- eşlikleme ve piyano derslerinin programlarının gözden geçirilip yeniden düzenlenmesi konusunda ortak bulgulara ve önerilere rastlanmıştır.

SÖNMEZÖZ (2006), ÇİZİLİ (2000), KUTLUK (1996), KOÇAK (2001), ve MİLLİ (1999) tarafından yapılan araştırmalarda, müzik öğretmenleri ve müzik öğretmeni adaylarının, piyano ve eşlik dersi öğretim süresinin hedef ve davranışların

gerçekleşmesi açısından yeterli olmadığı ve öğretim sürelerinin uzatılması gerekliliği konusunda görüş birliği içinde olduklarına dair ortak bulgu ve önerilere rastlanmıştır.

MİLLÎ (1999) tarafından yapılan araştırmada, eşlikleme için piyano ve klavyeli çalgı eğitiminin hizmetiçi eğitim kursları ile müzik öğretmenlerine verilmesi gerektiği konusunda ortak önerilere rastlanmıştır.

SÖNMEZÖZ (2006), MİLLÎ (1999), ÇİZİLİ (2000) ve BİLGİN (1998) tarafından yapılan benzer araştırmalarda, müzik öğretmenlerinin eşliklemeyi kullanmamalarında, hazır eşlikli okul şarkılarının olmayışının ve armoni- çözümleme konularında yetersiz oldukları, eşlikli okul şarkıları oluşturulması ve hem Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında hem de ilk-ortaöğretim kurumlarında müzik derslerinde kullanılması gerektiği, mevcut ders kitaplarının eşlikli şarkı ihtiyacını karşılamadığı ve eşlik dersinin okul müziği içeriği ile tamamen örtüşmediği konusunda ortak bulgulara ve önerilere rastlanmıştır.

EĞİLMEZ (2003) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarından uygulama okullarında öğretilen okul şarkılarına piyano veya klavyeli çalgılar ile eşliklendirilmesi gerektiği konusunda ortak önerilere rastlanmıştır.

KOÇAK (2001) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyanoda pedal kullanmada genel bir problemleri olduğu, piyano eğitimi derslerinde pedal kullanımına ilişkin hedeflerin gerçekleşmesinde yetersiz kaldığı konusunda ortak bulgulara rastlanmıştır.

BOBETSKY (2004) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmenleri için piyano yeterliliğinin son derece önemli bir gereklilik olduğu, müzik öğretmenlerinin piyanodaki yetkinliklerinin geleceğin müzik öğretmenlerinin yönlendirilmesi ve eğitilmesinde en önemli faktör olduğu konusunda ortak bulgulara rastlanmıştır.

BÖLÜM VI

ÖNERİLER

Piyano Eğitimi Dersi İle İlgili Öneriler:

- Müzik öğretmeni adaylarının, okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilecek yetkinliğe ulaşabilmeleri için, Piyano Eğitimi dersinin öğretim süresi uzatılabilir.
- Piyano Eğitimi dersi programlarında, Eşlik (Korepetisyon) dersinin desteklenmesi amacı ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik becerilerine ait hedeflere de yer verilebilir.
- Öğrencilerin Piyano Eğitimi dersinde kazandıkları davranışları eşlik becerilerinin gelişimi açısından eşikleme ile ilişkilendirmeleri sağlanabilir.

Eşlik (Korepetisyon) Dersi İle İlgili Öneriler:

- Müzik öğretmeni adaylarının, okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilecek yetkinliğe ulaşabilmeleri için, Eşlik (Korepetisyon) dersi öğretim süresinin en az bir yarıyıl uzatılabilir.
- Mevcut ilk-ortaöğretim kitaplarının incelenerek Eşlik (Korepetisyon) dersi programına uygun bir eşlikli okul şarkıları repertuarı oluşturulabilir.
- Eşlik (Korepetisyon) öğrenimi, programlardaki yeri göz önüne alındığında, Piyano Eğitimi dersinin ilk dört döneminde akademik başarı gösteren öğrencilere ön koşullu olarak verilebilir.

- Eşlik (Korepetisyon) derslerinde lied tarzı eşikleme ile ilgili çalışmalara daha fazla yer verilebilir.
- IV. sınıf II. dönemde öğretmenlik uygulamasına katılacak Müzik Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerde, ait olunan dönemin haricinde pedagojik formasyon derslerinin yanı sıra, piyano ve eşlik derslerinde başarılı olma önkoşulu aranabilir.

Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi Dersi İle İlgili Öneriler:

- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin armoni, müzik biçimleri ve yaratıcılık ile ilgili davranışlarda yeterli seviyeye ulaşabilmeleri açısından Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi öğretim süresinin uzatılabilir.
- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinin içeriğinde yer alan armoni öğretimi, konusu ve hedefleri gereği, 1998 Y.Ö.K-Dünya Bankası projesi öncesindeki haliyle ayrı bir ders olarak programlardaki yerini alabilir.
- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinin içeriğinde yer alan müzik biçimleri öğretimi, konusu ve hedefleri gereği, 1998 Y.Ö.K-Dünya Bankası projesi öncesindeki haliyle ayrı bir ders olarak programlardaki yerini alabilir.
- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinin içeriğinde yer alan yaratıcılık öğretimi, konusu ve hedefleri gereği, 1998 Y.Ö.K-Dünya Bankası projesi öncesindeki haliyle ayrı bir ders olarak programlardaki yerini alabilir.
- Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi derslerinde, armoni öğretimi kapsamında, Türk müziği çok seslendirme tekniklerine ait hedeflere de batı müziği ile aynı oranda yer verilebilir.

- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik uygulamasında piyano ve klavyeli çalgıları kullanması zorunlu tutulabilir ve müzik öğretmeninde olması gereken eşikleme ile ilgili davranışlar açısından değerlendirilebilir.
- Müzik öğretmenlerinin piyano ve klavyeli çalgıları müzik derslerinde daha etkin kullanabilmeleri açısından uzman kişiler tarafından düzenlenecek hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
- Her ilköğretim kurumunda müzik derslikleri oluşturulmalı ve bu dersliklerde piyano veya klavyeli bir çalgı bulundurulabilir.

Yeni Araştırmalara İlişkin Öneriler

- Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin eşikleme ile ilgili davranışlarının gözlenerek değerlendirildiği bu araştırma, A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ile sınırlı tutulmuştur. Bu araştırma sonrasında yapılacak benzer çalışmalarda daha geniş örneklem gruplarına yer verilebilir.
- İlk ve ortaöğretim kurumlarında müzik derslerinde kullanılan mevcut ders kitapları incelenip eşiklemeye en uygun şarkılar belirlenerek müzik öğretmenleri tarafından kolaylıkla çalınabilecek eşikli okul şarkıları repertuarı hazırlanabilir.
- Okul şarkılarının eşiklendirilmesi ile ilgili davranışlara yer verilen bir “Piyano Eğitimi” öğretim programı taslağı hazırlanabilir.
- Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamasında okul şarkılarını eşikleme durumlarının değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- **AKINCI, Çetin Bilge**, İlköğretim Okullarının 2. Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Caz Müziği Armonisi Kullanılarak Piyano İçin Eşliklenmesinde İzlenilecek Yöntem ve Teknikler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2001, Ankara
- **BOBETSKY, Victor.V.** – Piano Proficiency The Perfect Accompaniment for Successful Music Educators.- Teaching Music: Feb2004, Vol. 11 Issue 4, p36-39, 4p, 1 chart, 1 c
- **BAĞÇECİ, Serkan Ercan**, Piyano Eğitiminde Performans, Müzikal Analiz Etkileşimi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 2001, Ankara
- **BUĞRA, Koçak**, Müzik Eğitimsi Yetiştiren Kurumlardaki Piyano ile Eşlik Faaliyetleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2001, Ankara
- **BAŞ, Ercan**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü 1993–1994 Girişli Öğrencilerinin Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma Eğitimi ile Piyano Eğitimindeki Başarıları Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2000, Ankara
- **ÇİZİLİ, İpek**, Müzik Öğretmenliği Programları Mezunlarının Piyano Derslerinde Öğrendikleri Davranışları Öğretmenlikte Kullanmaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, 2000, Bursa
- **ERCAN, Nevhiz**, Müzik Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi, Orkestra Dergisi, Sayı 203, 1990, İstanbul
- **EĞİLMEZ, Hatice Onuray**, Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Öğretiminin Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Piyano/Elektronik Orgu Kullanabilme Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 2003, Ankara
- **GÖRSEV, Selahattin**, Nitelikli Müzik Öğretmenliği İçin Kuramdan Uygulamaya Müzik Öğretim Yöntemleri, Yayınlanmamış Ders Notları, 2000, Bolu

- **GÜLHAN, Necati**, Orta Dereceli Okullardaki Müzik Eğitiminde Piyanonun Bir Eşlik Çalgısı Olarak Kullanılabilirliği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 1990, İstanbul
- **KARASAR,Niyazi**, Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayın Dağıtım, İstanbul, 2005
- **KARKIN, A. Metin**, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ile “Seçmeli Ders” Adı Altında Okutulan Armoni Dersinin Analizi ve Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 2002, Ankara
- **KIYANUS, M. Melike**, Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Temel Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi Hakkında Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, 1996, Konya
- **KUTLUK, Özer**, Türkiye’deki Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 2001, Ankara
- **KUTLUK, Özer**, Okul Şarkılarına Piyano ile Eşlik Yapabilme Becerisinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Çalışma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, 1996, Konya
- **MİLLİ, Makbule Selin**, İlköğretim Okullarında Piyano ve Klavyeli Çalgıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanımı ve Eğitime Katkıları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, 1999, Denizli
- **ONGAN, Çiğdem**, Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Mezunlarının Çalgı Derslerinde Kazandıkları Davranışların Meslek Yaşamlarındaki Yeri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, 2003, Bursa
- **ÖZDOĞAN, Cengizhan**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Piyano Öğretim Elemanlarının Piyano Eğitiminin 1. Yılında Ulaşılması Amaçlanan Performans Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Görüş ve Önerileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1999, Ankara
- **PRESSEY, Sindy L. / ROBINSON Francis P.** Psikoloji ve Yeni Eğitim II, Çeviren: Hasan Tan, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1991

- **SAVARD, C.**, Çağdaş Pedagojiden Seçmeler, Çeviren: Nejat Yüzbaşıoğulları Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1976
- **SORENSEN, HERBERT**, Eğitim Psikolojisi, Çeviren: Gültekin Yazgan, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1968
- **SÖNMEZ, Veysel**, Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı GELİŞTİRİLMİŞTİR 8. Baskı, Anı Yayıncılık, ANKARA 1999
- **SAY, Ahmet**, Müzik Sözlüğü, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara 2002
- **SÖZER, Vural**, Müzik Ansiklopedik Sözlük 14. Basım Remzi Kitabevi İstanbul 1996
- **TANRIVERDİ, Ayfer**, Okulöncesi Çocukların Eğitiminde Müzik Eğitimi, Filarmoni Sanat Dergisi, Sayı 158, 2000, Ankara,
- **UÇAN, Ali**, Müzik Eğitimi-Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar, Genişletilmiş 2. Basım, 1997, Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- **UÇAN, Ali**, Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum, Evrensel Müzikevi, (s: 265–269), III.Basım,2005, Ankara
- **UÇAN, Ali**, İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi, Genişletilmiş 2. Basım, 1996, Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları,
- **ULUÇINAR, Denizay**, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 1996, İzmir
- **VARIŞ, FATMA**, Eğitim Bilimine Giriş, Ünite 1–9 Açıköğretim Fakültesi Yayınları, NO:84 Ü. Açıköğretim Fakültesi Ders Kitapları Yayın No:203/EBG KASIM 1987
- **YENER, Sabri**, Öğretmen Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması ve Müzik Öğretmenliği Eğitimi, 1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu (7–10 NİSAN 2004), ISPARTA

EKLER

Ek 1: Öğretim elemanları ve Son sınıf öğrencilerine uygulanan Anket Formları

Ek 2: Gözlem Formları

Ek 3: Teorik Analiz Formları

EK 1 – (ANKET FORMLARI)

AÇIKLAMA

Bu anket; “A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin “Piyano Eğitimi”, “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” ve “Eşlik (Korepetisyon)” derslerindeki akademik başarıları ile okul şarkılarına doğaçlama eşlik beceri düzeyleri arasındaki ilişkiler” konulu tez çalışmasına veri toplamak amacı ile hazırlanmıştır.

Ankette kimlik belirtmenize gerek olmamakla birlikte vereceğiniz cevaplar yalnızca araştırmacı tarafından değerlendirileceği için görüşlerinizi içtenlikle belirtmeniz beklenmektedir.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı
Alper GÖRSEV

YÖNERGE

Araştırma sonunda sağlıklı sonuçlar elde edilebilmesi için; cevapsız ifade bırakmamanız ve konu ile ilgili düşüncelerinizi yansıttığına inandığınız seçeneğin karşısına çarpı (X) işareti koymanız yeterli olacaktır.

Örnek:

	Tamamen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından Piyano eğitimi dersinin IV. sınıfı da kapsayacak şekilde 8 yarıyıl olması gerekmektedir.		X		

Araştırmacı
Alper GÖRSEV

KİŞİSEL BİLGİLER
(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencileri)

1. Cinsiyetiniz:
☐ Bay ☐ Bayan
2. Yaşınız:
☐ 17–19 ☐ 20–22 ☐ 23–25 ☐ 26 ve üstü
3. Mezun olduğunuz Ortaöğretim Kurumu
☐ Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
☐ Anadolu Lisesi
☐ Genel Lise
☐ Diğer:
4. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenime başlamadan önce klavyeli çalgı/
piyano çalıyor muydunuz?
☐ Evet ☐ Hayır
5. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda öğrenime başlamadan önce klavyeli çalgı/
piyanoyu eşlik çalgısı olarak kullanıyor muydunuz?
☐ Evet ☐ Hayır

KİŞİSEL BİLGİLER
(Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanları)

Cinsiyetiniz:

☐ Bay ☐ Bayan

Yaşınız:

☐ 21-30 ☐ 31-40 ☐ 41-50 ☐ 51 ve üstü

Unvanınız:

☐ Prof. ☐ Doç. ☐ Yrd. Doç. ☐ Arş. Gör. ☐ Öğr. Gör.

Son olarak bitirdiğiniz öğretim programı:

☐ Yüksek Lisans
☐ Doktora
☐ Sanatta Yeterlilik

Piyano Dersi yanı sıra öğretiminden sorumlu olduğunuz diğer dersler:

☐
☐
☐
☐

	Tamamen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri öğretmenlik uygulamasında sınıfta öğretecekleri her türlü okul şarkısına klavyeli çalgılar ile eşlik yapabilmelidir.				
1 yarıyıllık eşlik (korepetisyon) dersi müzik öğretmeni adayının okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmek için yeterlidir.				
Eşlik (korepetisyon) dersi 2 yarıyla yayılan daha kapsamlı bir içerikle uygulanmalıdır.				
Eşlik (korepetisyon) dersi programına uygun yazılı kaynaklar olmalıdır.				
Mevcut ilköğretim kitaplarının incelenip, genel bir okul şarkıları repertuarı oluşturulmalı ve eşlik (korepetisyon) dersinde bu repertuar işlenmelidir.				
Eşlik (korepetisyon) dersi ön koşullu olarak piyano eğitimi dersini başarı ile tamamlamış son sınıf öğrencilerine verilmelidir.				
Eşlik (korepetisyon) dersi piyano eğitimi dersi ile desteklenmelidir.				
Piyano eğitimi dersi programlarında okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerine ait hedefler de yer almalıdır.				
Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının armonik analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.				
Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının form analizlerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.				
Piyano eğitimi derslerinde, eşliği yazılmış okul şarkılarının eşlik modellerini incelemeye yönelik çalışmalara yer verilmelidir.				
Piyano eğitimi repertuarında yer alan Batı müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.				
Piyano eğitimi repertuarında yer alan Türk müziği eserleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği formunda yazılmış okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.				

	Tamamen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum
Piyano eğitimi repertuarında yer alan etütler Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerini geliştirmektedir.				
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri Çağdaş Türk müziğinden çeşitli örnekleri piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmelidir.				
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri Batı müziğinden çeşitli örnekleri piyano/klavyeli çalgılar ile çalabilmelidir.				
Piyano eğitimi dersi, müzik öğretmeni yeterlilikleri açısından değerlendirildiğinde, IV. sınıfı da kapsayacak şekilde 8 yarıyıl olmalıdır.				
3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin okul şarkılarının armonik analizini yapabilmeleri için yeterlidir.				
3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Türk müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri için yeterlidir.				
3 yarıyıllık Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Batı müziği çok seslendirme tekniklerini öğrenebilmeleri açısından yeterlidir.				
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri her türlü okul şarkısının deşifresini eksiksiz yapabilmelidir.				
Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi 8 yarıyıla yayılan daha kapsamlı bir içerik ile uygulanmalıdır.				
İlk ve ortaöğretim okullarındaki müzik derslerinde öğrencilerin çok sesliliğe olan ilgisini artırmak için, öğretilen şarkılar eşliklendirilmelidir.				
Okul dışı müzik faaliyetleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin okul şarkılarına doğaçlama eşlik yapabilme becerilerinin gelişiminde etkilidir.				

EK 2 – (GÖZLEM FORMLARI)

MAJÖR OKUL ŞARKISI GÖZLEM FORMU HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Kısmen Yeterli	Tamamen Yetersiz
POZİSYON				
1-Doğru oturuş pozisyonu alma				
2-Doğru duruş pozisyonu alma				
3-Doğru kol pozisyonu alma				
4-Doğru el pozisyonu alma				
KADANS				
5-Kök durumunda tam kadans çalma				
6-Birinci çevrim durumunda tam kadans çalma				
7-İkinci çevrim durumunda tam kadans çalma				
EŞLİK (PIYANO ESERİ TARZI)				
8-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma				
9-Uygun tempoda deşifre çalma				
10-Uygun parmak numarasını seçerek çalma				
11-Parçayı orijinal temposunda çalma				
12-Cümle kavramını belli ederek çalma				
13-Sol elde eşliği aksatmadan çalma				
14-Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma				

15-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma				
16-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma				
17-Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme				
18-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma				

MAJÖR OKUL ŞARKISI GÖZLEM FORMU HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Kısmen Yeterli	Tamamen Yetersiz
EŞLİK (LİED EŞLİK TARZI)				
19-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma				
20-Uygun tempoda deşifre çalma				
21-Parçayı orijinal temposunda çalma				
22-Cümle kavramını belli ederek çalma				
23-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma				
24-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma				
25-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma				

MİNÖR OKUL ŞARKISI GÖZLEM FORMU HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Kısmen Yeterli	Tamamen Yetersiz
POZİSYON				
26-Doğru oturuş pozisyonu alma				
27-Doğru duruş pozisyonu alma				
28-Doğru kol pozisyonu alma				
29-Doğru el pozisyonu alma				
KADANS				
30-Kök durumunda tam kadans çalma				
31-Birinci çevrim durumunda tam kadans çalma				
32-İkinci çevrim durumunda tam kadans çalma				
EŞLİK (PİYANO ESERİ TARZI)				
33-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma				
34-Uygun tempoda deşifre çalma				
35-Uygun parmak numarasını seçerek çalma				
36-Parçayı orijinal temposunda çalma				
37-Cümle kavramını belli ederek çalma				
38-Sol elde eşliği aksatmadan çalma				
39-Sağ elde ezgiyi aksatmadan çalma				

40-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma				
41-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma				
42-Parçayı eşliklerken ezgiyi duyurabilme				
43-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma				

MİNÖR OKUL ŞARKISI GÖZLEM FORMU HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Kısmen Yeterli	Tamamen Yetersiz
EŞLİK (LİED EŞLİK TARZI)				
44-Belirlediği eşlik modelini parçanın karakterine uygun olarak çalma				
45-Uygun tempoda deşifre çalma				
46-Parçayı orijinal temposunda çalma				
47-Cümle kavramını belli ederek çalma				
48-Pedalları armoni değişimlerine uygun şekilde kullanma				
49-Doğru armonileri doğru müziksel zamanda çalma				
50-Müziksel ifadeleri belli ederek çalma				

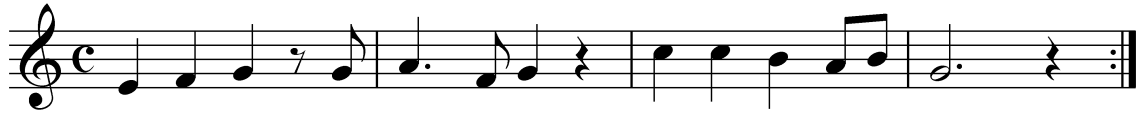
EK 3 – (TEORİK ANALİZ FORMLARI)

Adı- Soyadı:

SAMSUN'DAN DOĞAN GÜNEŞ

Söz-Ezgi : Sefai ACAY

Ton:

1.

2.

1.

2.

Yukarıdaki okul şarkısının;

a- Tonunu belirleyiniz.

b- Temel ve alternatif dereceler ile armonik analizini yapınız.

1. Temel dereceleri belirtiniz

2. Alternatif dereceleri belirtiniz

c- Form analizini yapınız.

• Motifleri belirtiniz

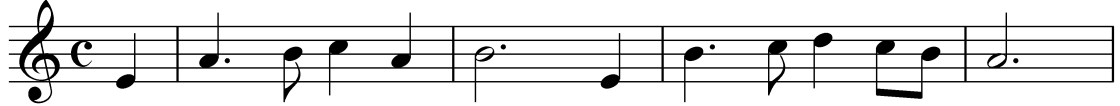
• Cümleleri belirtiniz

Adı - Soyadı:

KIRLARA DOĞRU

Ton:

Ziya AYDINTAN

1.

2.

1.

2.

Yukarıdaki okul şarkısının;

a- Tonunu belirleyiniz.

b- Temel ve alternatif dereceler ile armonik analizini yapınız.

1. Temel dereceleri belirtiniz

2. Alternatif dereceleri belirtiniz

c- Form analizini yapınız.

- Motifleri belirtiniz
- Cümleleri belirtiniz

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Alper GÖRSEV

Sürekli Adresi: A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Gölköy Kampusu 14280 BOLU

Doğum Yeri ve Yılı: Afyonkarahisar – 1977

Yabancı Dili: İngilizce

İlköğretim: Gazi Akdemir İlkokulu – 1987

Ortaöğretim: Bursa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi – 1994

Lisans: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi – 1998

Yüksek Lisans: -

Anabilim Dalı: Müzik Eğitimi

Bilim Dalı: Sosyal Bilimler Eğitimi

Çalışma Hayatı: A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

Telefon: 0 374 2542298

0 505 7515940

Elektronik Posta Adresi: alpergorsev@hotmail.com